

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI

1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ
ALAN İKTİSATÇILAR
NOBEL ECONOMICS PRIZE AREA BETWEEN 1969-1980
YEARS OF ECONOMISTS

Yüksek Lisans Tezi

Fatma TUNCAY

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ayşe ÖZCAN

GİRESUN, 2015

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün.....tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Fatma TUNCAY'ın '1969-1980 Yılları Arasında Nobel İktisat Ödülü Alan İktisatçılar' başlıklı tezini incelemiş olup aday.....tarihinde, saat.....da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)		
Üye		
Üye		

ONAY

...../...../2015

Doç. Dr. Sedat MADEN

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

‘**Yüksek Lisans Tezi**’ olarak Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı’na sunduğum “1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILAR” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu, belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../...

Fatma TUNCAY

ÖNSÖZ

Dinamitin muciti Alfred Nobel ölümünden bir yıl önce 27 Kasım 1895 tarihinde imzaladığı bir belge ile servetinin bir bölümünü insanlığa yararlı keşifler yapan kişilere verilmesini vasiyet etmiştir. 1896 yılında Nobel Vakfı kurulmuştur ve fizik, kimya, tıp, edebiyat ve barış alanlarında insanlığa yararlı keşifler yapan kişilere ödül vermeye başlanmıştır. 1968 yılında bu alanlara ekonomi (iktisat) eklenmiş ve ilk kez 1969 yılında vermeye başlanmıştır.

Nobel Ödülleri'ne iktisat kategorisinin eklenmesi iktisat alanındaki bilimsel çalışmaların ortaya çıkmasına, varolan çalışmaların artmasına ve gelişmesine yardımcı olmuştur. Ödülün maddi ve manevi etkisi bu alandaki çalışmaların sayısını artırmıştır. Yeni çalışmaları teşvik etmiştir. Bütün bu etmenlerden ötürü Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların hayatları, eserleri, İktisat Bilimi'ne olan katkılarının incelenmesi iktisat açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Nobel İktisat Ödülü'nü 1969-1980 yılları arasında alan iktisatçılar tanıtılmıştır. Bu yıllar arasında 1969, 1972, 1974, 1975, 1977, 1979 yıllarında ikişer kişi olmak üzere toplamda on sekiz iktisatçının hayatı, eserleri, iktisata olan katkıları anlatılmıştır.

Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi iktisatta daha önceden varolan bir sorunun çözümüne yönelik yapılan çalışmaları, bu çalışmaların ne aşamada olduğunu göstermiştir. Geçmiş dönem iktisadi sorunların belirlenmesinin yanında dönemin sorunlarını ve çözüm yollarını belirlemede de yardımcı olmuştur. Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi, yakın tarihimizdeki iktisadi olayları bilmemize yardımcı olmuştur. Böylece hem 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ekonomi alanındaki gelişmeler incelenmiştir ve ekonominin geleceği hakkında fikir sahibi olunmasına yardımcı olmuştur, hem de İktisat Bilimi'ne ve insanlığa fikir, kuram ve çeşitli çalışmaları ile katkısı olan iktisatçılar ödüllendirilmiştir.

ABSTRACT

By a document he signed on 27 November 1895 one year before his death, inventor of dynamite Alfred Nobel bequeathed a part of his wealth to be given to people who invent useful things for humanity. In 1896, the Nobel Foundation was set up and prizes were begun to be given to people making useful inventions in physics, chemistry, medicine, literature and peace fields. In 1968, economy was included into these fields and began to be awarded first in 1969.

Including of economy category to Nobel Prizes helped appearance of academic works on economy field, increase and improve in pre-existing works. Material and nonmaterial affect of the prize raised the number of works in this field. It encouraged novel works. Due to all these reasons, examining lives, works of people who received Nobel Economy Award and their contributions to economics is highly important.

People who were awarded Nobel Economy Award between 1969-1980 have been introduced in this work. Through these years, two people at a time in years 1969, 1972, 1974, 1975, 1977, 1979, lives, works and contributions to economics of eighteen economists in total were put across.

Examining Nobel Economy Award prize-winning economists showed solution-oriented works to a pre-existing problem in economy and what stage these works are. Alongside with determining previous-period economic problems, it also helped determine problems and solutions of present-period. Examining Nobel Economy Award prize-winning economist helped us learn the economic situations in our recent history. Thus, both advances in economy field have been examined since the second half of 20th century, helped us to have an idea about the future of economy and economists who have contributions to economics and humanity with ideas, hypothesis and various works were awarded.

Keywords: Economy, Nobel Economics Prize, Nobel Prize.

**1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILAR**

Fatma TUNCAY

KISA İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KESİM

ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCESİ, AMACI VE YÖNTEMİ.....1

İKİNCİ KESİM

**1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN TANITILMASI**

2. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILAR HAKKINDA DAHA ÖNCE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR
VE YAYINLARI.....5
3. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN YAŞAM ÖYKÜLERİ.....9

ÜÇÜNCÜ KESİM

**1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN DEĞERİNİN ORTAYA KONULMASI**

4. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN ÖDÜL ALMA GEREKÇELERİ.....30
5. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN SEÇİLMİŞ YAPITLARININ YAYIMLANIŞ YILLARINA
VE TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRIMIŞ DİZELGESİ.....36
6. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARIN İKTİSAT BİLİM DALI'NA KATKILARININ GENEL
DEĞERLENDİRMESİ.....57
7. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILARDAN İLGİNÇ ÖRNEK METİNLER.....70

DÖRDÜNCÜ KESİM

GENEL DEĞERLENDİRMELER

8. BULGULAR, ÖNERİLER VE GENEL SONUÇ.....	85
EK.....	89
KAYNAKÇA.....	93

**1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN
İKTİSATÇILAR**

Fatma TUNCAY

İÇİNDEKİLER	SAYFA
Önsöz.....	I
Abstract and Keywords.....	II
Kısa İçindekiler.....	III
İçindekiler.....	V
Çizimler Dizelgesi.....	XIII
Ek Dizelgesi.....	XIV
Kısaltmalar.....	XV

BİRİNCİ KESİM

ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1.ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCELERİ, AMAÇLARI VE YÖNTEMİ

1.1.Araştırmanın Konusu ve Önemi.....	1
1.2.Araştırmanın Denenceleri ve Amaçları.....	2
1.3.Araştırmanın Yöntemi.....	3
1.4.İşlevsel Kavram ve Konu Tanımları.....	3
1.5.Araştırmanın Sunuş Sırası.....	4

İKİNCİ KESİM

1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN TANITILMASI

2.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILAR HAKKINDA DAHA ÖNCE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLARI

- 2.1.Araştırma Konusu İle Doğrudan İlgisi Olan Kaynaklar.....5
- 2.2.Araştırma Konusu İle Dolaylı İlgisi Olan Kaynaklar.....7

3.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN YAŞAM ÖYKÜLERİ

- 3.1.Ragnar Anton Kittil Frisch'in Yaşam Öyküsü.....9
- 3.2.Jan Tinbergen'in Yaşam Öyküsü.....10
- 3.3.Paul Anthony Samuelson'un Yaşam Öyküsü.....11
- 3.4.Simon Kuznets'in Yaşam Öyküsü.....13
- 3.5.John Richard Hicks'in Yaşam Öyküsü.....14
- 3.6.Kenneth Joseph Arrow'un Yaşam Öyküsü.....15
- 3.7.Wassily Wassilyovitch Leontief'in Yaşam Öyküsü.....16
- 3.8.Gunnar Myrdal'in Yaşam Öyküsü.....17
- 3.9.Friedrich August Von Hayek'in Yaşam Öyküsü.....19
- 3.10.Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Yaşam Öyküsü.....20
- 3.11.Tjalling Charles Koopmans'in Yaşam Öyküsü.....21
- 3.12.Milton Friedman'in Yaşam Öyküsü.....22
- 3.13.Bertil Ohlin'in Yaşam Öyküsü.....23
- 3.14.James Edward Meade'nin Yaşam Öyküsü.....24
- 3.15.Herbert Alexander Simon'un Yaşam Öyküsü.....25
- 3.16.Theodore William Schultz'un Yaşam Öyküsü.....26

3.17.Sir William Arthur Lewis'in Yaşam Öyküsü.....	27
3.18.Lawrence Robert Klein'in Yaşam Öyküsü.....	28

ÜÇÜNCÜ KESİM

1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN DEĞERİNİN ORTAYA KONULMASI

4.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN ÖDÜL ALMA GEREKÇELERİ

4.1.Ragnar Anton Kittil Frisch'in Ödül Alma Gerekçesi.....	30
4.2.Jan Tinbergen'in Ödül Alma Gerekçesi.....	30
4.3.Paul Anthony Samuelson'un Ödül Alma Gerekçesi.....	30
4.4.Simon Kuznets'in Ödül Alma Gerekçesi.....	31
4.5.John Richard Hicks'in Ödül Alma Gerekçesi.....	31
4.6.Kenneth Joseph Arrow'un Ödül Alma Gerekçesi.....	31
4.7.Wassily Wassilyovitch Leontief'in Ödül Alma Gerekçesi.....	32
4.8.Gunnar Myrdal'in Ödül Alma Gerekçesi.....	32
4.9.Friedrich August Von Hayek'in Ödül Alma Gerekçesi.....	32
4.10.Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Ödül Alma Gerekçesi.....	33
4.11.Tjalling Charles Koopmans'in Ödül Alma Gerekçesi.....	33
4.12.Milton Friedman'in Ödül Alma Gerekçesi.....	33
4.13.Bertil Ohlin'in Ödül Alma Gerekçesi.....	33
4.14.James Edward Meade'nin Ödül Alma Gerekçesi.....	34
4.15.Herbert Alexander Simon'un Ödül Alma Gerekçesi.....	34
4.16.Theodore William Schultz'un Ödül Alma Gerekçesi.....	34
4.17.Sir William Arthur Lewis'in Ödül Alma Gerekçesi.....	35
4.18.Lawrence Robert Klein'in Ödül Alma Gerekçesi.....	35

5.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN BÜTÜN YAPITLARININ YAYIMLANIŞ YILLARINA VE TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ DİZELGESİ

5.1.Ragnar Anton Kittil Frisch'in Eserleri.....	36
5.2.Jan Tinbergen'in Eserleri.....	37
5.3.Paul Anthony Samuelson'un Eserleri.....	38
5.4.Simon Kuznets'in Eserleri.....	39
5.5.John Richard Hicks'in Eserleri.....	40
5.6.Kenneth Joseph Arrow'un Eserleri.....	41
5.7.Wassily Wassilyovitch Leontief'in Eserleri.....	43
5.8.Gunnar Myrdal'in Eserleri.....	44
5.9.Friedrich August Von Hayek'in Eserleri.....	46
5.10.Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Eserleri.....	47
5.11.Tjalling Charles Koopmans'in Eserleri.....	48
5.12.Milton Friedman'in Eserleri.....	49
5.13.Bertil Ohlin'in Eserleri.....	50
5.14.James Edward Meade'nin Eserleri.....	50
5.15.Herbert Alexander Simon'un Eserleri.....	51
5.16.Theodore William Schultz'un Eserleri.....	53
5.17.Sir William Arthur Lewis'in Eserleri.....	54
5.18.Lawrence Robert Klein'in Eserleri.....	55

6.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN İKTİSAT BİLİM DALI'NA KATKILARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

6.1.Ragnar Anton Kittil Frisch'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	57
6.2.Jan Tinbergen'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	58
6.3.Paul Anthony Samuelson'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	58
6.4.Simon Kuznets'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	59
6.5.John Richard Hicks'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	60
6.6.Kenneth Joseph Arrow'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	61
6.7.Wassily Wassilyovitch Leontief'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	61
6.8.Gunnar Myrdal'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	62
6.9.Friedrich August Von Hayek'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	63
6.10.Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	63
6.11.Tjalling Charles Koopmans'ın İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	64

6.12.Milton Friedman’ın İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	64
6.13.Bertil Ohlin’in İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	66
6.14.James Edward Meade’nin İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	66
6.15.Herbert Alexander Simon’un İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	67
6.16.Theodore William Schultz’un İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	68
6.17.Sir William Arthur Lewis’in İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	68
6.18.Lawrence Robert Klein’in İktisat Bilim Dalı’na Katkılarının	
Genel Değerlendirmesi.....	69
7.1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARDAN İLGİNÇ ÖRNEK METİNLER	
7.1.Ragnar Anton Kittil Frisch’den İlginç Örnek Metinler.....	70
7.2.Jan Tinbergen’den İlginç Örnek Metinler.....	71
7.3.Paul Anthony Samuelson’dan İlginç Örnek Metinler.....	71
7.3.1.Kamusal Mal Tanımı.....	71
7.3.2.Dış Ticaret Yorumları.....	72
7.4.Simon Kuznets’den İlginç Örnek Metinler.....	72
7.4.1.Kuznets Dalgalanmaları.....	72
7.4.2.Kuznets (Ters U) Eğrisi.....	72

7.5. John Richard Hicks’den İlginç Örnek Metinler.....	73
7.5.1. Kaldor-Hicks Yaklaşımı.....	73
7.5.2. IS-LM Modeli.....	73
7.6. Kenneth Joseph Arrow’dan İlginç Örnek Metinler.....	74
7.6.1. İmkansızlık Teoremi.....	74
7.6.2. Neo-Walrasyan Model (Arrow-Debreu-Mc Kenzie Modeli-ADM),.....	75
7.7. Wassily Wassilyovitch Leontief’den İlginç Örnek Metinler.....	75
7.7.1. Leontief Üretim Fonksiyonu Teorisi.....	75
7.7.2. Leontief Paradoksu.....	76
7.7.3. İinput-Output Modeli.....	76
7.8. Gunnar Myrdal’dan İlginç Örnek Metinler.....	76
7.8.1. Dönem Başı (Ex-Ante), Dönem Sonu (Ex-Post).....	76
7.8.2. Kutuplaşma Teorisi.....	76
7.9. Friedrich August Von Hayek’den İlginç Örnek Metinler.....	77
7.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich’den İlginç Örnek Metinler.....	77
7.11. Tjalling Charles Koopmans’dan İlginç Örnek Metinler.....	78
7.11.1. Faaliyet Analiz Yöntemi.....	78
7.11.2. Optimum İktisadi Büyüme Teorisi.....	78
7.12. Milton Friedman’dan İlginç Örnek Metinler.....	79
7.12.1. Monetarizm.....	79
7.12.2. Para Talebi Teorisi (Modern Miktar Teorisi).....	79
7.12.3. Enflasyana Yönelik Yaklaşımları.....	80
7.13. Bertil Ohlin’den İlginç Örnek Metinler.....	80

7.14.James Edward Meade'den İlginç Örnek Metinler.....	81
7.15.Herbert Alexander Simon'dan İlginç Örnek Metinler.....	82
7.16.Theodore William Schultz'dan İlginç Örnek Metinler.....	83
7.17.Sir William Arthur Lewis'den İlginç Örnek Metinler.....	83
7.17.1.Sınırsız Emek Arzı Teorisi ve İkili (Dual) Ekonomi Modeli.....	83
7.17.2.Ekonomik Büyüme Yaklaşımı.....	84
7.18.Lawrence Robert Klein'den İlginç Örnek Metinler.....	84

DÖRDÜNCÜ KESİM

GENEL DEĞERLENDİRME

8.BULGULAR, ÖNERİLER, GENEL SONUÇ

8.1.Bulgular ve Öneriler.....	85
8.2.Genel Sonuç.....	86
EK	89
KAYNAKÇA	93

ÇİZİMLER DİZELGESİ

Çizim-1: Kuznets (Ters U) Eğrisi

Çizim-2: IS-LM Modeli

EK DİZELGESİ

EK: 1969-2014 Yılları Arasında Nobel İktisat Ödülü Alan İktisatçıların Listesi

KISALTMALAR

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AR-GE: Araştırma ve Geliştirme

BM: Birleşmiş Milletler

LM: Para Talebi (Likidite Tercihi), Para Arzı (Liquidity preference, Money supply)

IMF: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)

IS: Yatırım, Tasarruf (Investmen, Saving)

LES: Londra Ekonomi Okulu (London School of Economics)

MIT: Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (Massachusetts Institute of Technology)

NATO: Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization)

NBER: Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosu (National Bureau of Economic Research)

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Cooperation and Development)

St. Petersburg: Sankt-Peterburg

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

WB: Dünya Bankası (The World Bank)

WEFA: Wharton Econometrik Tahmin Ortaklığı

WTC: Dünya Ticaret Merkezi (World Trade Center)

BİRİNCİ KESİM: ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCELERİ, AMAÇLARI VE YÖNTEMİ

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü Alan İktisatçıları araştırmanın önemi ve amacı açıklanarak, araştırmanın denenceleri, araştırmanın yöntemi ve araştırmada geçen önemli işlevsel kavram ve konu tanımları yapılarak araştırmanın sunuş sırası verilecektir.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi

Bu araştırmanın konusunu öncelikle yakın tarihimizdeki iktisadi olayların incelenmesi oluşturmaktadır. İktisadi faaliyetler incelenirken kolaylık sağlaması açısından dönemlere ayrılarak inceleme yapılır. İktisadi Düşünceler Tarihi esas olarak İlkçağ Toplumlari'ndan itibaren, 20. yüzyıla kadar devam etmektedir. Bu araştırmada iktisadi faaliyetlerin 20. yüzyıldan sonra olan kısmı incelenmiştir. Bu dönemin incelenmesinde de Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılardan yararlanılmıştır. Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi bizlere 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren iktisadi düşünceler ve gelişen iktisadi olaylar hakkında bilgi verecektir.

Dinamitin mucidi olan Alfred Nobel'in vasiyeti üzerine kurulan Nobel Vakfı her yıl insanlığa hizmet eden Bilim İnsanları'nın ödüllendirilmesi amacı ile kurulmuştur. 1969 yılından itibaren verilmeye başlayan Nobel İktisat Ödülleri ödülün amacına uygun olarak İktisat Bilim Dalı'na en iyi katkı yapan, iktisadi sorunları ortaya çıkarıp bu sorunlara en iyi çözüm yolu geliştiren çalışmaların ödüllendirilmesi amacı ile verilmektedir. Bu araştırmada 1969 yılından bu yana verilmeye başlayan Nobel İktisat Ödülleri ve ödül alan iktisatçılar 1969-1980 yılları arasında incelenmiştir.

1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların araştırılma sebebi; 1970 yılı genel itibari ile dünya ekonomisinde yavaşlamanın olduğu, büyümenin azaldığı, büyüme hızının düştüğü, işsizlik, yoksulluk gibi olayların yaşandığı bir dönemi kapsamaktadır. 1973 Petrol Krizi'nin de yaşanması kalkınma, büyüme ve yoksulluk sorunlarını iyice gün yüzüne çıkarmıştır. Nobel İktisat Ödülleri dönemin bu sorunlarına çözüm bulan çalışmaların ödüllendirilmesi doğrultusunda

verildiği için incelenmiş ve ödüllü çalışmaların dönemin sorunlarına en iyi çözüümü bulduğu düşünölmektedir. 1970li yılların sonu teknolojinin gelişmesi, yeni ekonometrik modellerin bulunması gibi yeniliklerin ortaya çıktığı dönemi kapsamaktadır. Bu dönemde Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların genel ortak özelliği döneme uygun olarak iktisadi sorunların analizinde sayısal verileri kullanması ve ekonometri, istatistik gibi alanları iktisata uyarlamasıdır. Böylece matematiksel yöntemleri iktisata başarı ile uygulayan ve araştırmaları, araştırma sonucu ortaya çıkan verileri somut hale getiren çalışmalar ödüllendirilerek dönemin özelliği olan teknolojiden yararlanılmıştır.

Kısaca ödöl verilen yıllar arasında 1969-1980 yılları arasının seçilmesi ödöl alan iktisadi düşünce ve çalışmanın dönemin özelliklerini yansıtması açısından önem arz etmesidir.

1.2. Araştırmanın Denenceleri ve Amacı

Araştırmada sınanan denenceler aşağıdaki gibidir:

Denence 1: Yakın tarihimizdeki iktisadi olayların öğrenilmesi, incelenmesi ve iktisatın genel durumunun anlaşılabilmesi için Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi en uygun yöntemlerden birtanesidir.

Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren günümüze kadar olan iktisadi yaklaşımların aktarılmasını sağlamıştır. Bu sebeptendir ki; yakın tarihimizde İktisat Bilimi'ndeki çalışmalar izlenebilmektedir. Ödöl alan iktisatçıların ödöl alma konularının incelenmesi o konuda daha önce yapılan çalışmalar hakkında bize bilgi verir. Her araştırma o konu hakkında daha önceden yapılmış araştırmaların incelenmesi ve üzerilerine bir şeyler eklenmesi sonucu oluşur. Böylece daha önceden yapılmış araştırmalar bilinir ve üzerine eklenerek çalışmanın ne aşamaya ulaştığı anlaşılır.

Denence 2: Nobel İktisat Ödülleri yakın tarihimizdeki iktisadi gelişmeleri izlememize yardımcı olurken, İktisat Bilimi'nin geleceği hakkında bize bilgi verir.

Bir bakıma iktisadi sorunlara en iyi çözüm bulanın ödüllendirildiği bu ödölde, iktisadi olayların ne aşamadan ne aşamaya geldiği ve bundan sonra nereye gideceği hakkında fikir edinmemize yardımcı olur.

Denence 3: İktisat Bilimi'ne katkıları dolayısıyla verilen Nobel İktisat Ödülleri İktisat alanında çalışmaların sayısını artırmış iktisatçıları çalışmaları konusunda teşvik etmiştir.

Ödül alınan konu hakkında çalışmaların artarak devam etmesine ve buna bağlı olarak da ödül alınan konu dışında herhangi bir iktisadi sorunun çözümünde gerek ödülün prestiji, gerek maddi kazancı gerekse iktisata gönül vermiş kişilerin varolan binaya bir tuğla daha koymak istemeleri bu konuda yapılan çalışmaların sayısını artırmıştır.

Bu kapsamda araştırmanın amacı; İktisat Bilimi ile ilgilenenlere son gelişmeler hakkında bilgi vererek ve bundan sonra İktisat Bilimi'nin nereye gideceği konusunda fikir edinmelerini sağlamaktır. İktisat alanında verilen ödüller dönemin sorunlarına ya da iktisatın genel sorunlarına en iyi çözümü sağlayan çalışmalara verildiği için kişiler bu çalışmalar hakkındaki en son durumu öğrenme fırsatı bulacaklardır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Konuyla doğrudan ya da dolaylı olarak ilgisi bulunan kitap, dergi, makale, gazete, akademik çalışma niteliğindeki tezler ve benzeri yazılı kaynakların taranmasının yanında, elektronik ortamda kaynak taraması yapılarak, araştırmaya kaynaklık edecek bilgilerin altyapısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma ile ilgili bilgiler, kütüphane, elektronik ortamda ve internet araştırmalarından yararlanılarak elde edilmiş ve araştırma konusuna kaynaklık edecek şekilde yeniden çözümlenmiştir.

1.4. İşlevsel Kavram ve Konu Tanımları

Araştırmada kullanılan 'İşlevsel Kavram ve Konu' tanımları şunlardır:

Ekonomi (İktisat): Toplumların sınırlı kaynakları, sınırsız isteklerin karşılanmasında nasıl kullandıklarını inceleyen bir sosyal bilim dalıdır (Ünsal, 2012, 11).

İktisadi Düşünceler Tarihi: Geçmişte ve günümüzde yaşayan iktisatçıların iktisadi yaklaşımlarını ele alan bir bilim dalıdır (Ersoy, 2008, 4).

Kuram (Teori): Sistemli bir biçimde düzenlenmiş birçok olayı açıklayan ve bir bilime temel olan kurallar, yasalar bütünü (<http://www.tdk.gov.tr>, 2015).

Nobel Ödülü: 27 Kasım 1895 tarihli ve 30 Aralık 1896 tarihinde Stockholm’de açıklanan vasiyetnamesiyle Alfred Nobel tarafından kurulan derneğin verdiği, insanlığa hizmet edenleri ödüllendirmek amacını taşıyan prestijli bir ödüldür (<https://tr.wikipedia.org>, 2015).

Nobel İktisat Ödülü: Alfred Nobel’in anısına Ekonomi alanında yapılan önemli katkılara verilen bir ödüldür (<https://tr.wikipedia.org>, 2015).

1.5. Araştırmanın Sunuş Sırası

Bu araştırma 4 kesimden ve 8 bölümden oluşmaktadır.

Birinci kesim, bir bölümden oluşmaktadır. Bu bölümde araştırmanın konusu, denenceleri, amacı ve yöntemleri ile ilgili bilgiler verilmektedir.

İkinci kesim, iki bölümden (2. ve 3. bölümlerden) oluşmaktadır. 2. bölümde, araştırma konusu ile ilgili daha önceden yapılmış çalışmalar, 3. bölümde ise, araştırma konusunu oluşturan iktisatçıların yaşam öyküleri sunulmaktadır.

Üçüncü kesim, dört bölümden (4. 5. 6. ve 7. bölümlerden) oluşmaktadır. 4. bölümde, araştırma konusunu oluşturan iktisatçıların ödül alma gerekçelerine yer verilmektedir. Araştırmanın 5. bölümünde, ödül alan iktisatçıların yayımlanmış bazı yapıtları tarih sırasına göre sunulmaktadır. 6. bölümde ise, araştırmanın konusunu oluşturan iktisatçıların İktisat Bilim Dalı’na yaptığı katkıların genel bir değerlendirmesi sunulmaktadır. Son olarak 7. bölümde ise, araştırma konusunu oluşturan iktisatçılardan ilginç örnek metinlere yer verilmiştir.

Dördüncü kesim, bir bölümden oluşmaktadır. Bu bölümde araştırma ile ilgili bulgular, bu bulgular doğrultusunda öneriler ve genel sonuç sunulmaktadır.

İKİNCİ KESİM: 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN TANITILMASI

2. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILAR HAKKINDA DAHA ÖNCEDEN YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLARI

Bu bölümde, 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılar hakkında daha önceden yapılmış araştırmalar iki alt bölümde incelenecektir. Birinci bölümde araştırma konusu ile doğrudan ilgisi olan kaynaklar, ikinci bölümde ise, araştırma konusu ile dolaylı ilgisi olan kaynaklar incelenecektir.

2.1. Araştırma Konusu İle Doğrudan İlgisi Olan Kaynaklar

Araştırma süresince araştırma konusuyla doğrudan ilgili çok sayıda kaynağa (kitap, makale, tez...vb) ulaşılmıştır. Ancak bu başlıkta önemli görülen dört tane kaynağa yer verilmiştir.

ERSOY, Arif (2008), *İktisadi Teoriler ve Düşünceler Tarihi*, Ankara: Nobel Yayınevi.

Bu kitapta genel olarak iktisat, dönemlere ayrılarak o dönemin iktisadi düşünceleri, döneme damgasını vuran iktisatçıların düşünceleri ve çalışmaları doğrultusunda açıklanmıştır. Dönemin iktisadi düşünceleri açıklanırken dönemin iktisatçıları hakkında bilgiler verilmiştir. İktisatın dönemlere ayrılarak anlatıldığı bu kitapta yakın tarihimizde ortaya çıkan iktisadi gelişmeler ise Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılar doğrultusunda açıklanmıştır. İktisatçıların hayatları, eserleri, İktisat Bilimi'ne olan katkıları açıklanmıştır.

ÖZATEŞLER, M. GÖKALP, M.F. BAŞER, S.Ö. (1998), *Nobel Ekonomi Ödülü Alan Ekonomistler ve Azgelişmiş Ülkeler*, Yayımlanmamış Tezi İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.

Bu tezde genel olarak Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların bazı ortak noktaları olduğu tezine ulaşılmıştır. Bunlardan bir kaç; ekonomik, istatistik ve matematiksel yöntemleri İktisat Bilimi'ne uygulamadaki başarıları, belli ölçüde siyasetle ilgilenmeleri, ödül alan tüm iktisatçıların gelişmiş ülke iktisatçıları olmaları gibidir.

Bu tezde asıl vurgulanmak istenen ödülü alan tüm iktisatçıların gelişmiş ülke iktisatçısı olması ve gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerin iktisatçılarının bu ödülü alamamalarıdır. Gelişmekte olan veya gelişmemiş ülkelerin ödül alamama sebepleri üzerinde durulurken Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların hayatı, eserleri kısa şekilde açıklanmıştır. Bu ülke iktisatçılarının ödül alamama sebepleri ise bilgi üretme isteğine sahip olmamaları, bilimsel ortamı geliştirecek faaliyette bulunmamaları, bilimsel alt yapı yetersizliği gibi nedenlere bağlamışlardır.

ALTINTAŞ, M. DEMİREL, B. GÜVERCİN, D. AKSOY, E. SEVİM, C. GÜNAYDIN, İ. (2008), *Ekonomi Bilimi'nde Dönüşümün Nobel Ekonomi Ödülleri'ne Yansıması*, Yayımlanmamış Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.

Bu tezde genel olarak Nobel İktisat Ödülü verilme kriteri üzerine dönemsel bir analiz yapılmış. 1969-2008 yılları arası dönemin ekonomik özelliklerine göre ayrılmış. Ve ödülün bu dönemin iktisadi özelliğini yansıtıp yansıtmadığı, iktisadi sorununu çözmeye yönelik olup olmadığı araştırılmıştır. Bu dönemsel ayrımlar; 1969-1980 Dönemi, 1981-1990 Dönemi, 1991-1999 Dönemi ve 2000li yıllardır.

Sonuç olarak Nobel İktisat Ödülü verme kriterleri incelendiğinde piyasaların işlevsel sorunlarına yönelik çözüm getiren çalışmaların değerlendirildiği görülmektedir.

SOYAK, A. (2003), *Nobel İktisat Ödülleri Üzerine Bir Yorum*, Yayımlanmış makalesi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi: 74-87.

Bu makalede Nobel İktisat Ödülü almada egemen iktisadi düşünce olan Oktadoks Yaklaşım'ını benimsemenin etkisi araştırılmıştır. Nobel İktisat Ödülleri'nin iktisattaki yeni eğilimleri yansıtmaması kaçınılmaz bir sonuç olduğu, fakat buna rağmen Nobel Ödülleri'nin Oktadoks Düşünce'yi güçlü kılabilecek sonuçlar yarattığı açıklanmıştır.

Ortodoks İktisat Makroekonomi ve Mikroekonomi alanlarında etkindir. Ödül alınan konulara bakıldığında Makroiktisat ve Mikroiktisat alanındaki çalışmaların sayıca üstün olduğu görünmektedir. Nobel Ödülü varolan Ortadoks hükümdarlığını artırır.

2.2. Araştırma Konusu İle Dolaylı İlgisi Olan Kaynaklar

Araştırma süresince araştırma konusuyla dolaylı ilgisi olan çok sayıda kaynağa (kitap, makale, tez...vb) ulaşılmıştır. Ancak bu başlıkta önemli görölen beş tane kaynağa yer verilmiştir.

UYGUR, A. (2006), *Ekonometrinin Gelişimi: İktisadın 'Bilim' Olma Çabası*, Yayınlanmamış Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Faköltesi.

Bu araştırmada 'Ekonometri' kavramının ortaya çıkışı ve ekonometrik uygulamaların iktisata uygulanışı hakkında bilgi verilmiştir. Bu tezin araştırmanın konusu ile dolaylı ilgisi olan kaynaklar bölümüne alınma sebebi Nobel İktisat Ödölü alan iktisatçıların ortak özelliklerinden birinin Ekonometrik Modeller'i iktisata uygulamadaki başarılarıdır. Tezin içerisinde Ragnar Frisch ve Jan Tinbergen'in ekonometrik uygulamaları ve bu uygulamaların iktisata katkılarından bahsedilmektedir.

ÖZDEMİR, S. (2010), *1979 Nobel İktisat Ödölü: Sir W. Arthur Lewis'in İktisat Bilimine Katkıları*, Yayınlanmamış Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, İktisat Faköltesi.

Bu araştırmada 1979 yılında Nobel İktisat Ödölü'nü alan Sir W. Arthur Lewis'in hayatı, eserleri ve İktisat Bilimi'ne olan katkıları araştırılmıştır. Araştırmanın sonunda Nobel İktisat Ödöl Töreni'ndeki konuşmasına yer verilmiştir.

M. A. YETİŞ, (2009), *Herbert Alexander Simon Karmaşık Örgütlerin İncelenmesinde Yöntemler ve Modeller Toplumsal Süreç Modelleri ve Toplumsal Psikolojik Bakış Açısı Karar Verme*, İstanbul, Yayınlanmamış Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Faköltesi, Kamu Yönetimi Bölümü.

Bu araştırmada Herbert Alexander Simon'un hayatı, eserleri ve İktisat Bilimi'ne olan katkıları anlatılmıştır. Bu tezin araştırma konusu ile dolaylı ilgisi olan kaynaklar içinde yer alma sebebi, içerisinde karar verme süreci ilgili Simon'un görüşlerine yer verilmesidir.

KURT, S. (2006), *Hayek'in Özgürlük ve Adalet Teorisi*, Yayımlanmış Tezi, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, s. 199-213,

Bu araştırmada Friedrich August Von Hayek'in hayarı eserleri ve İktisat Bilimi'ne olan katkıları araştırılmıştır. Bu tezin araştırma konusu ile dolaylı ilgisi olan kaynaklar içinde yer alma sebebi, Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçının özgürlük, adalet gibi konularda yaptığı açıklamalara yer vermesidir.

TÜRKAY, M. (2006), *Optimizasyon Modelleri ve Çözüm Metodları*, Yayımlanmamış Tezi, İstanbul, Koç Üniversitesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü,

Bu araştırmada Optimizasyon Modelleri'nin oluşumu, gelişimi ve iktisadi açıdan faydaları üzerinde durulmuştur. Bu araştırmanın araştırma konusu ile dolaylı ilgisi olan kaynaklar kısmında yer alma sebebi; Nobel İktisat Ödülü alan Leontief, Kantorovich ve Koopmans'ın bu konu hakkında yaptığı çalışmalara yer vermesidir. Kantorovic'in, üretim planlamasında en sıklıkla karşılaşılan problemlerin modellenmesine ve elde edilebilecek en iyi sonuçları bulma metodlarını anlattığı makalesiyle modern üretim sistemlerinde optimizasyona olan ihtiyacı ortaya koyduğu ifade edilmektedir.

3. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN YAŞAM ÖYKÜLERİ

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların yaşam öyküleri anlatılacak ve bilimsel, sosyal, siyasal hayatlarına vurgu yapılarak iktisadi açıdan katkılarına kısa bir giriş yapılacaktır.

3.1. Ragnar Anton Kittil Frisch'in Yaşam Öyküsü (1895-1973)

3 Mart 1895'te Norveç'in başkenti Oslo'da dünyaya geldi. Nesiller boyu mücevher işi ile uğraşan kuyumcu bir aileden geliyordu. Frisch bir yandan okula giderken, diğer yandan da baba mesleği kuyumculuk işi ile uğraşıyordu. Arıcılık ve dağcılık hobileri arasında olan Frisch okulunu bitirince babasının kuyumcu firmasında usta olarak çalıştı. Ondan bu işi devam ettirmesi bekleniyordu. Ancak annesinin isteği üzerine Oslo Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde İktisat öğrenimi gördü. Mezun olduktan sonra babasının firmasına ortak olarak girdi. Çocuk yaşlarda matematiğe olan ilgisi onun ilerleyen zamanlarda matematiği iktisata uyarlamadaki ustalığının temelini oluşturuyordu. Norveçli iktisatçı 31 Ocak 1973 yılında, Oslo'da hayatını kaybetti (Ersoy, 2008, 615).

Bilim insanı Ragnar Anton Kittil Frisch, Oslo Üniversitesi Hukuk Fakültesi İktisat Bölümü'nden 1919 yılında mezun oldu. Aynı üniversiteden yüksek lisans diploması aldı. 1920-1923 yılları arasında Oslo Üniversitesi'nden aldığı burs ile matematik ve iktisat çalışmalarını geliştirmek için Fransa, İtalya, Almanya, ABD ve İngiltere'ye gitti. 1925'te Oslo Üniversitesi'nde matematik ve istatistik üzerine doktora yaptı. 1927'de Birleşik Amerika'ya Rockefeller Bursu ile gitti. 1931'de Oslo Üniversitesi'nde profesör oldu. 1932 yılında aynı üniversitede Rockefeller Bursu finansmanı ile iktisat Enstitüsü'nü kurdu ve bu kurumun ilk araştırma direktörü olarak tayin edildi. ABD'de Yale Üniversitesi'ne davet edildi (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Frisch 1969 yılında ilk kez verilen Nobel İktisat Ödülü'nü Jan Tinbergen ile birlikte almıştır. İktisatın özellikle Makroiktisat dalında çalışmalar yapan Frisch'in önemli başarıları Ekonometri ve Üretim Teorisi'dir. Çalışmalarının büyük kısmı Norveç dilinde yazılmıştır. Bu çalışmaların büyük kısmı İngilizce, Fransızca ve Almanca'ya çevrilmiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Frisch, 1930 yılında Norveç İşçi Partisi'ne danışmanlık yaptı. 1950li yıllardan itibaren İktisadi Kalkınma ve Planlama ile ilgili çalışmalar yaptı. Mısır ve Hindistan'a danışmanlık yaptı. Hindistan'ın 2. 5 Yıllık Kalkınma Planı'nın hazırlık çalışmalarına katıldı. Yeni plancuların eğitimine katkı yaptı. Onlara kurs verdi. 1933-1955 yılları arasında amacı; ekonometrik yöntemleri geliştirmek bu anlamda yapılacak çalışmalara öncülük etmek olan *Econometrica* Dergisi'ne editörlük yaptı. Yazarlar Kurulu'na başkanlık yaptı (Ersoy, 2008, 616).

3.2. Jan Tinbergen'in Yaşam Öyküsü (1903-1994)

Jan Tinbergen 12 Nisan 1903'te Lahey'de dünyaya geldi. Hollandalı İktisatçı beş çocuklu bir ailenin en büyük çocuğuydu. Babası ortaokulda dil bilimi hocasıydı. Tinbergen'in bilimsel dili sade kullanmasında babasının etkisi olmuştur. Tüm aile bireylerinin siyasetle ilgilenmesi onun siyasi hayata erken yaşta başlamasına sebep olmuştur. Hague Hogere Bugerschool'da eğitim gördü. Burada Yunanca ve Latince'yi öğrendi ve çalışmalarında kullandı. Hollandalı İktisatçı Jan Tinbergen 9 Haziran 1994'te Lahey'de hayatını kaybetti (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Jan Tinbergen, 1922-1926 yılları arasında Leiden Üniversitesi'ne girerek eğitime matematik ve Teorik Fizik okuyarak devam etmiştir. Bu üniversitede asistanlık yaptı. Fizik Bölümü okumasına rağmen doktora tezine '**Minimum Problems in Physics and Economics**' (Fizik ve Ekonomide En Az Problemler) adını vermiş ve ekonomiye ilgisi artmaya başlamıştır. Tinbergen fizik okumanın getirdiği matematiksel zekâyı ve İstatistik Bürosu'nda çalışmanın getirdiği istatistiki bilgiler ile matematik ve istatistiği ekonomiye ustaca uyarladı. Matematik, İstatistik, İktisat Bilimler'i arasında bağ kurarak eserlerine uyarladı. 1929'da doktora tezini verdi. Daha sonra Amsterdam Üniversitesi'nde okutman olarak görev yaptı. Amsterdam Üniversitesi'nde istatistik dersleri verdi. 1933'te Rotterdam'daki Netherlands School of Economics'de profesör oldu. 1969 yılında Ragnar Frisch ile birlikte ilk kez verilen Nobel İktisat Ödülü'nü paylaştı (Ersoy, 2008, 617).

Erasmus Üniversitesi'nde de çalışan Tinbergen'in doktora hocası ünlü fizikçi Paul Ehrenfest'dir. Doktora öğrencisi ise iktisatçı Tjalling Koopmans'dir. Hiçbir ekole mensup olamayan Tinbergen, 24 denklemlilik bir model geliştirmiş ve bu model

ile Hollanda Ekonomisi'nin tam istihdama nasıl ulaşacağını analiz etmiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Siyasetçi kimliği de bulunan Jan Tinbergen'in aile bireyleri bilim ve politika alanında yetkin kişilerdi. Bu siyasi ilgiden dolayı Tinbergen önce Sosyalist Gençlik Örgütü'ne, sonra da Sosyal Demokrat Parti'ye girdi. Siyasi düşüncelerinden dolayı askerlik yapmayı reddettiği için hükümet emrinde mecburi hizmete girdi. Bu hizmetlerin bir kısmını 1929-1945 yılları arasında Merkezi İstatistik Bürosu'nda yaptı. Üniversitede Sosyal Demokrat öğrenciler için bir klüp ve gazete kurdu. Ceza evinde yönetici olarak çalıştı (Ersoy, 2008, 617).

Tinbergen 1936-1938 yılları arasında Milletler Cemiyeti'nde görev yaptı. 1945'te Hollanda Merkezi Planlama Bürosu'nda yöneticilik yaptı. 1955'de bu görevinden ayrıldı. Harvard Üniversitesi'nde profesörlük yapmaya başladı. Türkiye de dâhil olmak üzere birçok ülkeye, İktisadi İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD) ve Dünya Bankası'na (The World Bank, WB) danışmanlık yaptı. Tinbergen Refah Ekonomisi ve Kalkınma Planlaması konusunda çalışmalar yaptı. Türkiye'de Devlet Planlama Teşkilatı'nın kuruluşunda aktif görev aldı. İlk planların **İnput-Output** analizlerine dayalı olarak yapılmasında öncü rol oynadı. 1973-1975 yılları arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Planları Komitesi'nin başkanlığını yaptı Leiden Üniversitesi Uluslararası İş Birliği Birimi'nde çalıştı. Devrevi Dalgalanmaları ölçmek için Hollanda Merkezi İstatistik İdaresi'nde çalıştı (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.3. Paul Anthony Samuelson'un Yaşam Öyküsü (1915-2009)

Paul Anthony Samuelson 15 Mayıs 1915'te ABD'nin Gary, İndiana Kenti'nde yahudi bir eczacının oğlu olarak dünyaya geldi. Ailesi ile birlikte 1923 yılında Chicago'ya taşındı. Hyde Park Lisesi'ne kaydoldu. Bu okula daha çok zenciler kaydoluyordu. Matematik zekâsı öğretmenleri tarafında küçük yaşta fark edilmişti. İlk evliliğini Marion E. Crawford ile yapan ve ondan dört oğul sahibi olan Samuelson'un, ikinci eşi Risha Eckaus'dir. Keynesci ve Neo-Klasik görüşlerin sentezini yaptığı çalışmaları ile tanınan Samuelson 13 Aralık 2009'da Belmont Massachusetts'te hayatını kaybetti (<http://www.kimkimdir.gen.tr>, 2015).

Bilim insanı Paul Anthony Samuelson, liseyi bitirdikten sonra Chicago Üniversitesi'nde İktisat tahsili yaparak 1935'te buradan mezun olmuştur. Chicago Üniversitesi'nde Sosyal Bilimler Araştırma Kurulu tarafından her yıl en iyi sekiz ekonomi mezununa verilen bursu kazanarak Cambridge'deki Harvard Üniversitesi'ne geçti. Harvard Üniversitesi'nde 1936 yılında yüksek lisansını tamamladı ve burada Alvin Hansen'in öğrencisi oldu. Harvard Üniversitesi'nden 1941'de '**Foundations of Economic Analysis**' (İktisadi Analizin Temelleri) adını verdiği ve önemini Klâsik Teorik Fizik'in kurucusu Isaac Newton'un çalışmalarıyla karşılaştırdığı çalışmasıyla, doktor ünvanını aldı. Massachusetts Institute of Technology'de (Massachusetts Teknoloji Enstitüsü, MIT) öğretim görevlisi olarak işe başladı. Burada 1940 yılında asistan, 1944'te doçent, 1947'de profesör, 1986'da ordinaryüs profesörlük derecesine yükseldi. 1947'de Amerikan Ekonomi Derneği'nin ilk kez verdiği John Bates Clark Madalyası'nı kazandı. 1970 yılında ise Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır (Ersoy, 2008, 620).

Samuelson '**Economics: An Introductory Analysis**' (İktisat) adlı kitabıyla büyük ün kazanmıştır. Bu kitapta ekonomi ve istikrarın piyasayı serbest bırakmakla sağlanabileceğini düşünen Klasik İktisatçılar'a karşı çıkmıştır. Samuelson; Keynes, Schumpeter, Leontief, Hansen, Wilson, Wicksell, Lindahl gibi birçok düşünürden etkilenmiş ve Fischer, Klein, Solow, Phelps gibi birçok düşünürü de etkilemiştir. İktisatın özellikle Makroiktisat alanında çalışmalar yapan Samuelson'un iktisata Matematiksel İktisat, İktisat Metodolojisi, Açığa Çıkartılan Tercihler Teorisi, Uluslararası Ticaret Teorisi, İktisadi Büyüme Teorisi, Kamu Malları Teorisi, Üretim Teorisi gibi katkıları olmuştur (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

1951'de Amerikan Ekonometri Derneği'nin başkanlığına ve bu derneğin yayımladığı Ekonometri Dergisi'nin editörlüğüne seçildi. Paul Samuelson siyaset ile de uğraşmıştır. Samuelson 1953 ve 1961'de başkan Dwight D. Eisenhower'in ve John F. Kennedy'nin ekonomik danışmanlıklarını yaptı. Ayrıca ABD Maliye Bakanlığı (1945-1952, 1961-1986), Savaş Üretimi Planlama Dairesi (1965-1986) ve NATO için çalıştı (<http://www.kimkimdir.gen.tr>, 2015). Bununla birlikte birçok kurumun danışmanlığını yapmıştır. Bunlardan bir kaç (Ersoy, 2008, 620).

1. Milli Kaynakları Planlama Kurulu (1941-1943),
2. Fletcher Hukuk ve Diploması Okulu'nda Uluslararası İktisadi İlişkiler Dersi'nin hocalığı,
3. Rant Korporasyonu (1948-1975),
4. İktisadi Danışma Konseyi Üyeliği (1960-1968),
5. Federal Rezerve Kurumu 1965,
6. Newsweek Dergisi'nde yazarlık yaptı (1966-1981).

3.4. Simon Kuznets'in Yaşam Öyküsü (1901-1985)

Kuznets 30 Nisan 1901'de Ukrayna'nın Karakov Kenti'nde yahudi bir anne babanın çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası 1. Dünya Savaşı çıkmadan önce ABD'ye göç etmiş, babasından 15 yıl sonra 1922 yılında ise Kuznets ABD'ye gitmiştir. Babası aile adını değiştirmesine rağmen O asıl adını kullanmayı yeğlemiştir. Eğitim hayatına Rusya'da başlamış ve New York'ta devam etmiştir. Rus asıllı ABDli İktisatçı 8 Temmuz 1985'te Cambridge, Massachusetts, ABD'de hayatını kaybetti (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Simon Kuznets, 1923 yılında Columbia Üniversitesi'nde eğitim gördü. 1924 yılında yüksek lisans eğitimi aldı. 1926'da doktorasını tamamlamıştır. Columbia Üniversitesi'nde ünlü iktisatçı Wesley Mitchell ile tanıştı. Bir yıl sonra Ulusal Ekonomik Araştırmalar Bürosu'na Wesley Mitchell'in yardımı ile girdi. 1930-1954 yılları arasında Pennsylvania Üniversitesi'nde iktisat ve istatistik dersleri verdi. 1954-1960 yılları arasında Johns Hopkins Üniversitesi'nde iktisat profesörü olarak çalıştı. 1960-1971 yılları arasında Harvard Üniversitesi'de ders verdi (Ersoy, 2008, 623).

Ekonominin Makroiktisat alanı ile ilgilenen Kuznets'in bu alandaki bazı başarıları; Milli Gelir Hesapları, Empirik Konjoktür Dalgalanmaları Çalışmaları, İktisadî Büyüme Nitelikleri alanındadır. Kuznets çalışmalarında Wesley Clair Mitchells'den etkilenmiş, çalışma ve düşünceleri ile Robert Fogel ve Milton Friedman'ı etkilemiştir. 1971 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Kuznets, ABD Milli İktisadi Araştırmalar Kurumu'nda 1925-1926 yılları arasında Sosyal Bilimler Araştırmalar Konseyi'nde araştırma görevlisi olarak, İstatistik ve Planlama Kurumu'nda, Savunma Sanayi Üretim İdaresi'nde, 1949-1968 yılları arasında Ekonomik Büyüme Sosyal Bilimler Araştırma Konseyi Komitesi Başkanı olarak, İsrail'de Maurice Falk İktisadi Araştırma Enstitüsü'nde, 1927-1960 yılları arasında Ekonomik Araştırmalar Ulusal Bürosu başta olmak üzere birçok kurum ve dernekte çalışarak üyelik ve başkanlık yaptı (Ersoy, 2008, 624).

1949 yılında Amerikan İstatistik Derneği başkanlığı yaptı. İktisat Tarihi Derneği'nin fahri üyesi unvanını aldı. İngiltere Kraliyet İstatistik Derneği'nin onur üyeliğini, Amerikan Felsefe Topluluğu üyeliği, İsveç Kraliyet Akademisi üyeliği yapmıştır (<http://frmsinsi.net>, 2015).

3.5. John Richard Hicks'in Yaşam Öyküsü (1904-1989)

John Richard Hicks 8 Nisan 1904'te Warwick, İngiltere'de dünyaya geldi. Babası yerel bir gazetede muhabirdi. 1917-1922 yılları arasında okul eğitimine özel Clifton Koleji'nde başlamıştır. Burada matematik ağırlıklı bir eğitim alması iktisat ve matematiği harmanlamasında büyük katkı sağlamıştır. School of Economics kurucularından birinin kızı olan Ursula Hicks ile evlenmiştir. İngiliz iktisatçı 20 Mayıs 1989'da Blockley, Gloucestershire, İngiltere'de hayatını kaybetmiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı John Richard Hicks, 1922-1926 yıllarında eğitimini Oxford Üniversitesi Balliol Koleji'nde Matematik Bölümü'nü okuyarak tamamladı. Fakat daha sonra bölüm değiştirerek Felsefe, Politika ve Ekonomi okumuştur. 1930lu yıllarda Hicks London School of Economics'te (Londra Ekonomi Okulu, LES) geçici ve yarı zamanlı öğretmenlik yaptı ve 1935-1939 yıllarında Cambridge Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak kariyerine devam etmiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Cambridge Üniversitesi'nde '**Değer ve Sermaye**' adlı eserini tamamladı. 1938-1946 yılları arasında Manchester Üniversitesi'nde Jevons Kürsüsü'ne atanmış ve öğretim üyeliği yapmıştır. 1946 yılında tekrar Oxford Üniversitesi'nde eğitim vermeye devam etti. 1946-1952 yılları arasında Nuffield Koleji'nde araştırmacı akademik üye olarak görev yaptı. All Souls Koleji'nde Henry Drummond Üniversite

Profesörü unvanı ile 1952-1965 arasında görev yapmıştır ve bu kurumda 1965-1971 yıllarında araştırmacı akademik üye olarak çalıştı. Bilime yaptığı katkılardan dolayı kendisine ‘**Sir**’ unvanı verilmiştir. 1972 yılında Nobel İktisat Ödülü’nü Kenneth J. Arrow ile paylaşmıştır. Lionel Robbins ve John Maynard Keynes’den etkilenen Hicks’in İktisat Bilimi’nin birçok alanına katkıları olmakla beraber en önemlileri; IS/LM Modeli, Sermaye Teorisi, Tüketici Talep Teorisi, Genel Denge Teorisi, Refah Ekonomisi, gibi çalışmalarıdır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.6. Kenneth Joseph Arrow’un Yaşam Öyküsü (1921-)

Kenneth Joseph Arrow 23 Ağustos 1921’de New York City, ABD’de doğmuştur. Ailesi Romanya asıllı orta halli yahudi göçmeni bir ailedir. Eğitimine zeki ve çalışkan kişilerin kabul edildiği Town Send Haris Lisesi’nde başlamıştır. 1929 Bunalımı’ndan Arrow ve ailesi oldukça fazla etkilenmiştir. Hatta bu durum ilerde Arrow’un kapitalizme olan güveni sarsmıştır. Bunalım sebebi ile babası bir süre işsiz kalmıştır. Küçük yaşlarda matematik ile ilgindi ve bunu iktisata özenle uyguladı. David ve Andrew adında iki çocuğa sahip olan Arrow’un eşinin adı Selma Arrow’dur. 2. Dünya Savaşı’nda askere alındı. Askerliğini ABD Hava Kuvvetleri, Hava Tahmin Merkezi’nde tamamladı (Ersoy, 2008, 628).

Bilim insanı Kenneth Joseph Arrow, Colombia Üniversitesi’nde yüksek lisans eğitimini İstatistik üzerine vermiştir. İlgilendiği konular Sosyal Şok, Genel Ekonomi Teorisi, İş ve Kamu İdaresi olan Arrow doktora tezini ‘**Sosyal Şok ve Bireysel Değerler**’ üzerine 1949 yılında yazdı. Chicago Üniversitesi Cowles Komisyonu’nda çalıştı ve burada ünlü iktisatçılar Jacob Marschak ve Tjalling Koopmans ile tanıştı ve onların etkisinde kaldı. Stanford Üniversitesi’nde yardımcı profesör olarak çalıştı ve 1953’te profesör oldu. 1969’da Harvard Üniversitesi’nde, 1979’da Stanford Üniversitesi’nde görev yaptı. Cambridge Üniversitesi’nde yardımcı profesör olarak görev yaptı (<http://crunchtime80.blogspot.com.tr>, 2015).

Arrow, 1972 yılında Nobel İktisat Ödülü’nü J. Hicks ile birlikte kazanmışlardır. Arrow Nobel İktisat Ödülü’nün yanı sıra 1957’de John Bates Clark Madalyası, 1986’da Von Neumann Teori Ödülü ve 2004’te Bilim İçin Milli Madalya Ödülleri’ni almıştır. Arrow çalışmalarında ve düşünce hayatında; Amartya Sen, Allan Gibbard, John C. Harsanyi, Roger Myerson, A. Michael Spence, Eric S.

Maskin, Roger Myerson, Karl Shell, Anthony Downs gibi birçok düşünürden etkilenmiştir. Bunun yanında Alfred Tarski, Harold Hotelling gibi düşünürleri de etkilemiştir. Çalışmalarını Makroiktisat alanında yoğunlaştıran Arrow'un bazı önemli çalışmaları; Genel Denge Teorisi, Refah İktisatı İçin Temel Teoremler, Arrow'un İmkânsızlık Teoremi, Arrow-Pratt Katsayısı, Endojen Büyüme Teorisidir (http://tr.wikipedia.org/wiki, 2015).

3.7. Wassily Wassilyovich Leontief'in Yaşam Öyküsü (1905-1999)

5 Ağustos 1905'te Münih, Almanya'da dünyaya geldi. Ama Nobel İktisat Ödül Töreni sırasında doğumu 1906 Sankt Petersburg, Rusya olarak verilmiştir (http://tr.wikipedia.org/wiki, 2015). Annesi yahudi asıllı ve Odesa'dan gelme zengin bir aileye mensuptu. Babası 1741'den beri Sankt Petersburg'da yaşayan ve Rus Ortadoks Kilisesi'nden ayrılan Starovery Mezhebi'ne mensup bir aileden gelmekteydi. Sülalesi yüzyıllardır tüccar olmasına rağmen Leontief'in babası, Leontief gibi iktisat profesörüydü. Leontief çocukluk yıllarında 1. Dünya Savaşı ve Bolşevik İhtilali'nin sosyal etkilerini yaşadı. 1932'de bir Amerikan şair olan Estelle Marks ile evlendi ve bir çocukları oldu. Rus asıllı ABDli İktisatçı 5 Şubat 1999'da New York City, ABD'de hayatını kaybetti (http://www.kimkimdir.gen.tr, 2015).

Bilim insanı Wassily Wassilyovich Leontief, 1921 yılında Sankt Petersburg Üniversitesi'ne (eski adı Lenindrad) girdi. Felsefe, İktisat, Sosyoloji konularında çalışmalar yaptı. Bu üniversiteden yüksek lisans diplomasına eşit '**Bilgili İktisatçı**' (**Learned Economist**) derecesi ile mezun oldu. Leontief akademik eğitimine Berlin Humboldt Üniversitesi, İktisat Bölümü'nde devam etti. 1928'de Werner Sombart'ın tez hocalığı öncülüğünde '**İktisatta Devri Akımlar**' başlıklı tezi ile doktora derecesini aldı. 1932 yılında Harvard Üniversitesi'nde İktisat Bölümü'nde akademisyen olarak göreve başladı ve 1946 yılında ise profesör olarak atandı. 1973'e kadar başkanlığını yaptığı Harvard Ekonomik Araştırma Projesi'ni 1948'de kurdu. 1965'de İlmî Harvard Society of Fellows (Harvard Akademik Üyeler Derneği) başkanlığını yapmıştır. 1953-1975 yılları arasında Harvard Üniversitesi Henry Lee Siyasal İktisat Kürsüsü'nde çalıştı. 1973 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. 1975'de Leontief New York Üniversitesi'nde Ekonomik Analiz Enstitüsü'nü kurdu ve buranın direktörlüğünü yaptı. New York Üniversitesi'nden

emekli oldu fakat bu üniversitede Emertius Profesör olarak 90 yaşına kadar ders verdi (Ersoy, 2008, 631).

Doktora hocaları Ladislaus Bortkiewicz ve Werner Sombart'dır. Doktora öğrencileri ise Vernon L. Smith, Robert Solow, Paul Samuelson, Hyman Minsky'dir. Leontief çalışmalarında George B. Dantzig'den etkilenmiştir. Makroekonomi alanında önemli eserler veren Leontief'in İktisat'a en önemli katkılarından biri Girdi-Çıktı Tablosu ve Analizidir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Siyasetçi kimliği de bulunan Leontief, Menşevikleri tutmaktaydı. Konuşma hürriyeti ve akademik otonomi için kampanyaya katılmıştı ve bu nedenle Çeka tarafından birkaç defa tutuklanıp soruşturmaya hedef olmuştu. Çeka yetkilileri Leontief'in Sarkom Tümörü olması ile teşhis edilip fazla yaşamayacağını sandıklar için onun 1925'de Sovyet Rusya'dan ayrılmasına izin verdiler. Bu teşhisin sonradan yanlış olduğu ortaya çıktı (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

1929'da Çin'de Demiryolu Bakanlığı'nda danışmanlık yaptı. 1931 yılında Amerika'da İktisat Araştırmaları için Milli Büro'da (NBER, National Bureau of Economic Research) ve 2. Dünya Savaşı'nda ABD'de Stratejik Servisler Ofisi'nde danışmanlık yaptı. Ayrıca Ulusal Bilimler Akademisi, Amerikan Bilim ve Sanat Akademisi, İngiliz Bilimler Akademisi, Londra Kraliyet İstatistik Derneği gibi kurumların üyeliğini yaptı. 1954 yılında Ekonometri Dergisi'nin, 1970 yılında Amerikan Ekonomi Derneği'nin başkanlığını yapmıştır. 1927-1930 yılları arasında Arz ve Talep Eğrileri'nin istatikselsel olarak türetilmesi ile ilgili olarak Kiel Üniversitesi'nin ünlü Kiel Dünya Ekonomisi Enstitüsü'nde çalıştı (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.8. Gunnar Myrdal'in Yaşam Öyküsü (1898-1987)

Gunnar Myrdal 6 Aralık 1898'de Gustafs, Dalarna, İsveç'te dünyaya geldi. Babası Karl Myrdal demir yollarında çalışan bir işçiydi. Çocukluğu Solvarbo Köyü'nde ve tarımsal bir ortamda geçti. Gençlik yıllarında ise Fen Bilimleri ile uğraşmıştır. 1924'te Stockholm Üniversitesi'nde Sosyoloji öğrencisi olan Alva Myrdal ile evlendi. Alva Myrdal da Nobel Barış Ödülü'nü kazanmıştır. Gunnar Myrdal eşi Alva Myrdal ile 1934 yılında bireysel özgürlükler ve kadın özgürlükleri konusunu içeren '**Crisis in the Population Question**' (Nüfus Meselesindeki Krizler)

adlı kitabı yazmıştır. Çiftin evliliklerinden Jan Myrdal ile Sissela Bok isminde çocukları olmuştur. Jan Myrdal yazar ve kızı Sissela Bok ise Ahlak Bilimci ve Filozoftur. İsveçli iktisatçı 17 Mayıs 1987 yılında Danderyd, İsveç'te hayatını kaybetti (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Gunnar Myrdal, 1919 yılında Stockholm Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girdi ve 1923 yılında mezun oldu. 1927 yılında '**İktisadi Değişme Ortamında Fiyat Oluşumu Sorunu**' (The Problem of Price Formation Under Economic Change) adlı tez başlığı ile İktisat Bölümü'nden doktora derecesini aldı. Bu tezini daha sonra '**Parasal Denge**' adlı eserinde yayınladı. 1933-1947 yılları arasında Stockholm Üniversitesi İktisat Okulu'nda iktisat profesörlüğü yaptı. Burada Siyasi İktisat ve Kamu Maliyesi kürsüsünde görev yaptı. 1925-1929 yılları arasında Almanya ve İngiltere Ekonomileri hakkında çalışmalar yaptı. Ayrıca 1929 yılında Rockefeller Vakfı'ndan aldığı burs ile Amerika Ekonomisi üzerine çalışmalar yaptı. Myrdal Cenevre Uluslararası Lisansüstü Araştırma Enstitüsü'de yardımcı profesörlük yaptı ve California Santa Barbara Üniversitesi'nde ziyaretçi öğretim görevlisi olarak görev yaptı. Harvard ve birçok üniversiteden fahri doktora unvanı aldı (Ersoy, 2008, 634).

Gunnar Myrdal'ın en bilinen eseri 1944 yılında yazdığı '**An American Dilemma: The Negro Problem and Modern Democracy**' (Bir Amerikan İkilemi: Zenci Problemi ve Modern Demokrasi) isimli kitabıdır. Bu çalışması Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi'nin 1954 tarihli kamu okullarında ırk ayrımcılığını yasaklama kararında etkili olmuştur. Myrdal 1950 yılında UNESCO'nun ırkçılığı yasaklayan '**The Race Question**' (Irkçılık Meselesi) isimli raporunu imzalamıştır. Nobel Ekonomi Ödülü'nü karşıt görüşte olduğu ve fikir çatışmalarına girdiği Friedrich August Von Hayek ile 1974 yılında paylaştı. Politika ve sosyoloji ile ilgilenen Myrdal'ın iktisata en önemli katkılarından biri **Parasal Denge** kavramıdır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Siyasetçi kimliği ile de tanınan Gunnar Myrdal, 1933 yılında siyasetle uğraştı ve Sosyal Demokrat üyesi olarak parlamentoda görev yaptı. Myrdal Sosyal Demokrat düşüncenin öncüsü olarak bilinir ve bu düşünceye büyük katkıları olmuştur. 1945-1947 yılları arasında ise Tage Erlanders (İsveç Sosyal Demokrat

Parti ve İsveç Başbakanı 1946-1969) Hükümeti'nde Ticaret Bakanı olarak görev yaptı. İktisatçı olmasının yanında başarılı bir siyasetçi ve diplomat olan Mrydal Sosyal Politikaların kurucusu olarak bilinir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

1934 yılında Planlama Komisyonu Başkanlığı yaptı. İsveç Merkez Bankası Başkanlığı yaptı. Avrupa Ekonomik Komisyonu Genel Sekreterliği görevinde bulundu. Birleşmiş Milletler'de çalıştı (<http://www.kimkimdir.gen.tr>, 2015).

3.9. Friedrich August Von Hayek'in Yaşam Öyküsü (1899-1992)

Friedrich August Von Hayek, 8 Mayıs 1899'da Viyana'da dünyaya gelmiştir. Doğa Bilimcileri'nin ağırlıkta olduğu bir aileye mensup olmasına rağmen liseden mezun olduktan sonra orduda görev aldı. 1917'de 1. Dünya Savaşı'na İtalya Cephesi'nde katıldı. Askerlikten sonra hukuk, iktisat, felsefe, psikoloji tahsili yapmak için Viyana Üniversitesi'ne kaydoldu. Viyana Üniversitesi'nde yarım zamanlı Biyoloji dersi verirken aynı zamanda sağlık memurluğu görevini yapmaktaydı. Avusturyalı İktisatçı 1938 yılında İngiliz vatandaşı oldu ve 23 Mart 1992 yılında Freiburg, Almanya'da hayatını kaybetti. Ölmeden iki sene önce hafıza kaybına uğramıştır (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

Bilim insanı Friedrich August Von Hayek, Viyana Üniversitesi'nden 1921'de hukuk, 1923'te iktisat doktora derecesini aldı. Columbia Üniversitesi'nde Wesley Mitchell ve Clark'ın Devrevi Bunalımlar ile ilgili derslerine katıldı ve çalışmalarını Devrevi Bunalımlar ve İktisadi Dalgalanmalar üzerine yoğunlaştırdı. 1929 yılında Londra İktisat Okulu'nda dersler verdi. 1931 yılında bu okulda iktisat ve istatistik derslerini profesör unvanı ile verdi. 1946 yılında ABD'de Stanford ve 1950 yılında ise Arkansas Üniversitesi'nde misafir öğretim üyeliği yaptı. Chicago Üniversitesi'nde Sosyal ve Ahlaki Bilimler profesörlüğü görevini 1962 yılına kadar devam ettirdi. Ayrıca Almanya'da Freiburg, Avusturya'da Salzburg ve ABD'nin Los Angeles Eyaleti'nde California Üniversitesi'nde görev yaptı. Avusturya Ekolü'ne mensup olan Hayek'in iktisata en önemli katkısı Ekonomik Hesaplama Problemi adlı çalışmasıdır (Ersoy, 2008, 640).

Lisansüstü eğitimini alırken Avusturyalı İktisatçı Ludwig Von Mises ile birlikte Avusturya Savaş Davaları'nı Çözümüne Bağlama Ofisi'nde çalıştı. Birçok ekonomik derneğe üye olmuştur. 1974 yılında G. Mrydal ile birlikte Nobel İktisat

Ödülü'nü almıştır. 1991 yılında Presidential Medal of Freedom ödülüne layık görülmüştür. 1976 yılında Avusturya Hükümeti'nin verdiği Sanat ve Bilim Şeref Madalyası'nı aldı. 1991 yılında Başkanlık Özgürlük Madalyası almıştır. Hayek, Epistemoloji, Hukuk ve Siyasetle uğraşmıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Yaşam Öyküsü (1912-1986)

Leonid Vitaliyevich Kantoroviç 19 Haziran 1912'de St. Petersburg, Rusya'da dünyaya geldi. Kantoroviç henüz on yaşında iken babası Vitalij Kantorovich'i 1922 yılında kaybetmiştir. Ülkesinde bazı devrimleri ve iç savaşları yaşamış ve etkisinde kalmıştır. On dört yaşında Leningrad Üniversitesi'nde lisans eğitimini matematik, Siyasal İktisat ve Modern Tarih üzerine almıştır. Uzmanlık alanı matematik olan Rus asıllı iktisat ve matematik profesörü olan Kantorovich, 7 Nisan 1986'da Moskova, Sovyet Rusya'da hayatını kaybetti (<http://www.saat.bbs.tr>, 2015).

Bilim insanı Leonid Vitaliyevich Kantorovich, 1932-1939 yılları arasında Leningrad Üniversitesi'nde çalıştı. 1930 yılında Birinci Tüm-Sendika Matematik Kongresi'nde matematiksel yönünü sergiledi ve bu kongre Leningrad Üniversitesi'nde öğretim üyesi olma yolunu açtı. Aynı üniversitede matematik üzerine doktora yaptı ve 1934 yılında profesörlük derecesini aldı. Ayrıca Glasgow, Grenoble, Nice, Helsinki ve Paris Üniversiteleri'nden fahri doktora unvanı almıştır.

Deniz Mühendisleri'nin yetiştirildiği okulda öğretim üyeliği yaptı. 1944'te Sovyet Bilimler Akademisi'nin Matematik Enstitüsü'nde bölüm başkanlığı yaptı. 1954-1958 yılları arasında Sovyet Bilimler Akademisi muhabir üyesi oldu ve 1964'te tam üye olarak kabul edildi. İktisata Doğrusal Programlama, Kaynakların Etkin Kullanımı Teorisi gibi önemli katkıları olmuştur. 1949 yılında matematiğe yaptığı katkılardan dolayı Stalin Ödülü'nü, 1965 yılında İktisat Bilimi'nde matematiksel yöntem kullanması ve İktisadi Planlama'ya katkılardan dolayı Lenin Ödülü'nü aldı. 1975 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü Tjalling Charles Koopmans ile birlikte kazanmıştır (Ersoy, 2008, 645).

1971 yılında Gosplan'ın Milli Ekonomi Yönetim Enstitüsü başkanlığı yaptı. 1976 yılında Sovyet Bilimler Akademisi Sistem Analizler Enstitüsü yöneticiliği yapmıştır. Ayrıca Amerikan Bilim ve Sanat Akademisi üyeliği yapmıştır. 1938 yılında Plywood Trust Laboratuvarı'na danışman olarak tayin edildi. Burada

makinelerin ürettiği hasılayı toplayarak bu hasılayı maksimize etmeyi başardı. Kantoroviç Sovyet Hükümeti tarafından Kontrplak Sanayi'nde üretimin en iyileşmesi konusunda görevlendirilmiştir (Ersoy, 2008, 644).

3.11. Tjalling Charles Koopmans'ın Yaşam Öyküsü (1910-1986)

28 Ağustos 1910 yılında Graveland, Hollanda'da dünyaya geldi. Aslen Hollandalı olan Koopmans 1946'da ABD vatandaşlığına geçti. Babası protestan bir okulun müdürüydü. Müzikle de ilgilenen Koopmans 26 Şubat 1986 yılında Yale Üniversitesi Hastanesi'nde hayatını kaybetti (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Tjalling Charles Koopmans, 1927 yılında Utrecht Üniversitesi'ne matematik okumak için kaydoldu fakat 1930 yılında Fizik Bölümü'ne geçiş yaptı. Burada yüksek lisansını tamamladı. Koopmans'ın 1930 yılında Jan Tinbergen ile tanışması onu iktisatla tanıştırdı ve Matematiksel İktisat'a yöneldi ve bunun eğitimi için Amsterdam'a gitti. 1935'te Norveç'e giderek Ragnar Frisch'in yanında çalıştı ve ondan çok etkilenererek Matematiksel İktisat'ın yanında istatistik ve ekonometri ile uğraştı. 1936'da Leiden Üniversitesi'nden doktora derecesi aldı. Doktora hocaları Hendrik Anthony Kramers, Jan Tinbergen'dir. Doktora tez konusu ise '**Ekonomik Zaman Serilerinin Lineer Regresyon Tahlihi**' başlığını taşıyordu. 1936-1938 yılları arasında Rotterdam'da Erasmus Üniversitesi'nde görev yapan Tinbergen, Genevre'ye Milletler Cemiyeti Maliye Bölümü'nde çalışmaya gidince Koopmans bu üniversitede dersler vermeye başladı. 1938 yılında da Milletler Cemiyeti Maliye Bölümü'nde göreve başladı. ABD'de Chicago ve Harvard Üniversiteleri'nde ders verdi (Ersoy, 2008, 647).

1975 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü Leonid Vitaliyevich Kantorovich ile birlikte almıştır. Karl Marx'ın '**Das Kapital**' adlı kitabını okuyarak ondan çok etkilendi ve Marksist Yaklaşımlar'ı benimsedi. Ekonomist ve matematikçi olan Leonid Hurwicz'in doktora hocalığını yapmıştır. İktisata birçok önemli katkısı olan Koopmans'ın en önemli katkılarından bazıları Ekzojen Büyüme Modeli, Ekonometri, Ulaşım İktisatı'dır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

2. Dünya Savaşı sırasında ailesiyle birlikte ABD'ye taşındı. Koopmans Washington'da İngiliz Ticaret Gemicilik Misyonu'nda çalıştı. Burada Taşımacılık İktisatı üzerine çalışmalar yaptı. Chicago Üniversitesi'ne bağlı bir araştırma kurumu

olan Cowles Ekonomik Araştırma Komisyonu'nda çalışmaya başladı. 1948'de bu kurumun direktörü oldu. Kurumun desteğini Yale Üniversitesi vermeye başlayınca Koopmans bu üniversiteye geçti. Çalışmalarını Eylem Analizi ve Optimal Büyüme İktisatı konularında yaptı. 1968-1969 yılları arasında Stanford Üniversitesi Davranış Bilimleri İleri Araştırma Merkezi'nde çalıştı (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.12. Milton Friedman'ın Yaşam Öyküsü (1912- 2006)

Milton Friedman 31 Temmuz 1912'de Brooklyn, New York'ta dünyaya geldi. Ailesi Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'ndan göç eden Musevi Dini'ne mensup bir aileydi. Friedman'ın doğumundan iki yıl sonra New Jersey'in Rahwa Kasabası'na taşındılar. Burası küçük bir kasaba olmasına rağmen birçok sanayi kuruluşu vardı. Friedman burada 1928 yılına kadar yaşadı. Lise eğitimini burada tamamlayan Friedman 16 yaşında babasını kaybetti. Karısı ile birlikte emekliliği sonrası yaşamını San Francisco'da devam ettirdi. ABD asıllı iktisatçı Friedman 16 Kasım 2006 yılında San Francisco'da kalp krizinden hayatını kaybetti (Ersoy, 2008, 581).

Bilim insanı Milton Friedman, matematik ve istatistik eğitimini Rutgers Üniversitesi'nde 1932 yılında tamamladı. Friedman'ın İktisat'a yönelmesinde ABD'de yaşanan Büyük Buhran'ın ve arkadaşları Arthur Burns ve Homer Jones'in katkıları büyüktür. Bunların üzerine yüksek lisans eğitimini İktisat üzerine 1932 yılında Chicago Üniversitesi'nde tamamladı. Burada Jacob Viner, Frank Knight ve Henry Simons gibi iktisatçılardan etkilendi. 1933 yılında Chicago Üniversitesi'nde asistan olarak göreve başladı. Hocası Henry Schiltz'inde katkıları ile birçok iktisadi konuda yazı ve makale yazdı. 1940 yılında yazdığı '**Serbest Profesyonel Çalışmadan Gelirler**' (Incomes from Independent Professional Practice) adlı eserini geliştirerek doktora tezi olarak sundu. 1946 yılında Columbia Üniversitesi'nde iktisat doktoru oldu. Buradan Chicago Üniversitesi'ne İktisat Teorisi anlatması için atandı Bu kurumdan 1977 yılında emekli oldu (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Makroekonomi, Mikroekonomi, İktisat Tarihi, Kamu İdaresi, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Siyaset Felsefesi gibi konularda kitap, makale ve monograf yazdı. İstatistik ile ilgilenmiştir. Monetarist Ekol'ün kurucusu ve Yeni Liberal Yaklaşım'ın teorisyeni olan Friedman 1976 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. İktisata birçok önemli katkıda bulunan Friedman'ın bazı önemli katkıları; Fiyat

Teorisi, Monetarizm, Uygulamalı Makroekonomi, Değişken Döviz Kurları, Sürekli Gelir Hipotezi, Friedman Testi'dir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

1941-1943 yılları arasında Federal Hükümet'in savaş için vergilendirme konularında çalışmalar yaptı. 1966-1984 arası Newsweek Dergisi'nde sürekli köşe yazarlığı yaptı. Cumhuriyet Partisi'nin cumhurbaşkanı adayı Barry Goldwater'in ekonomi danışmanı olarak görev yaptı. Friedman emekli olduktan sonra karısı ile birlikte San Francisco'ya taşındı. Burada Hoover Institution'da sağcı iktisat politikalarının gelişmesi için çalışmalar yaptı. 1977'de '**Seçim Yapmak İçin Bağımsızlık**' (Free to Choose Network) adlı sağ eğilimli televizyon programı için 10 programlık çalışma yaptı ve bunu kitaplaştırdı (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Ekonomik teorilerini 1970ler'de Şili, 1980ler'de ise başta ABD, İngiltere ve Türkiye gibi ülkelerde uygulama fırsatı buldu. 1980 yılında Ronald Reagan'ın danışmanlığını yaptı ve Reagan cumhurbaşkanı seçilince Ekonomik Politika Danışma Kurulu'nda görev yaptı. Sovyetler Birliği'nin yıkılışı ile serbest piyasa ekonomisinin öne çıkışında önemli katkıları olmuştur (<http://www.dersimiz.com>, 2015).

Friedman yaşamı boyunca birçok ödül ve madalya kazanmıştır. Bunlardan bazıları: 1951 yılında John Bates Clark Medalyası, 1988 yılında Cumhurbaşkanlığı Bağımsızlık Madalyası ve 1988 yılında Milli Bilim Madalyası'dır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.13. Bertil Ohlin'in Yaşam Öyküsü (1899-1979)

Ohlin 23 Nisan 1899'da Güney İsveç'in Klippan Kenti'nde dünyaya geldi. Zengin bir ailenin yedi çocuğundan biri olan Ohlin yedi yaşında okula başlamıştır. Okula başlamadan önce çeşitli konularda özel dersler almıştır. Matematiğe olan ilgisi ve kaabiliyeti küçük yaşlarda kendini göstermiştir. Kalabalık bir ailede büyüyen Ohlin, misafirperver ve mutlu bir çocuk olarak yetişti. İsveçli İktisatçı 3 Ağustos 1979 yılında Valadalen, Are, Jamtland, İsveç'te hayatını kaybetti (<http://www.saat.bbs.tr>, 2015).

Bilim insanı Bertil Ohlin, üniversite öğrenimine Lund Üniversitesi'nde başladı ve istatistik ve matematik öğrenimi almıştır. Bu üniversiteden 1917 yılında mezun olmuştur. Stocholm İşletme Okulu'nda ise ekonomik çalışmalar yaptı. 1923'te Harvard Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1924'te

Fransa'nın Grenoble Üniversitesi'nden doktora derecesi ile mezun oldu. 1925-1929 arasında Kopenhag Üniversitesi ve 1929-1965 arasında hocası Eli Heckscher'in yerine Stockholm İktisat Okulu'nda işletme profesörlüğüne atandı. 1918 yılında Siyasal İktisat Kulübü'ne üye olmuştur. Harvard Üniversitesi'nde misafir iktisat profesörlüğü yapmıştır (Ersoy, 2008, 654).

Hocası Eli Heckscher'in ortaya attığı teoriyi geliştirdi ve İktisat Bilimi'ne en önemli katkılarında biri olarak **Heckscher Ohlin Teorisi'ni** katmıştır. Bu çalışmalarını 1933 yılında '**Bölgelerarası ve Uluslararası Ticaret**' (Interregional and International Trade) adlı kitabında yayınlanması tanınmasında büyük katkı sağlamıştır (<http://www.turkcebilgi.com>, 2015).

Doktora hocası Gustav Cassel olan iktisatçı, çalışmalarında Dennis Robertson, John Maynard Keynes'ten etkilenmiştir. Ve çalışmaları ile Paul Krugman, Richard Stone'ı etkilemiştir. 1977'de J. E. Meade ile birlikte Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Sosyal Demokratlara düşünce olarak yakındır. İsveç Liberal Partisi'nde görev aldı ve 20 yıldan fazla ülkenin ana muhalefet partisinin başında yer aldı. 1920 yılında İsveç Maliye Bakanlığı'nın İktisat Konseyi'de sekreterlik yaptı. 1944-1945 yılları arasında Ticaret Bakanlığı'nda görev yaptı (<http://www.msxlab.org>, 2015).

3.14. James Edward Meade'nin Yaşam Öyküsü (1907-1995)

23 Haziran 1907'de İngiltere'nin Bath Kenti'nde dünyaya geldi. Öğrenimini paralı özel Malvern Koleji'nde tamamlamıştır. Lambark Okulu'na da gitmiştir. İlk çalışmaları Yunanca ve Latince ile ilgilidir. Britanyalı İktisatçı Meade 23 Aralık 1995'te Cambridge, İngiltere'de hayatını kaybetti (Ersoy, 2008, 651).

Bilim insanı James Edward Meade, 1926'da girdiği Oriel Koleji, Oxford Üniversitesi'ni 1929 yılında birincilik ile bitirdi. Burada önce klasik dersler aldı. Daha sonra politika, felsefe, ekonomi dersleri aldı. 1930-1931'de Cambridge Üniversitesi, Trinity Koleji'nde çalıştı. 1931-1937 yılları arasında Oxford Üniversitesi Hertford Koleji'nde İktisat Dersleri verdi. 1937-1939 arasında İsviçre'nin Cenevre Kenti'ne taşınarak Milletler Cemiyeti'nde İktisat Bölümü'nde çalıştı. 1947-1957'de Londra Ekonomi Okulu'nda (LSE), 1957-1967 arasında ise

Cambridge Üniversitesi'nde iktisat profesörü olarak görev yaptı. 1974 yılına kadar Cambridge Üniversitesi Christ Koleji'nde çalıştı. Çalışmalarında Dennis Robertson, John Maynard Keynes'den etkilenmiştir. Etkilediği iktisatçılar ise Paul Krugman, Richard Stone'dir (<http://www.filozof.net>, 2015).

1977 yılında Bertil Ohlin ile ortaklaşa yaptıkları çalışmadan ötürü Nobel İktisat Ödülü'ne layık görülmüştür. İktisat Bilimi'ne birçok katkısı olan Meade'nin bazı önemli çalışmaları; Uluslararası Ticaret Teorisi, Uluslararası Sermaye Dolaşımı Teorisi'dir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

2. Dünya Savaşı yıllarında İngiltere'ye taşınarak Kabine Ofisi Sekreterliği'nde iktisatçı olarak 1947 yılına kadar görev yaptı. Savaş sonrasında Keynes ile birlikte ekonominin düzenlenmesi için oluşturulan Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası, (WB) Dünya Ticaret Merkezi, (WTC) ile ilgili teorik alt yapının oluşmasına katkı sağlamıştır. 1945 yılında İşçi Partisi liderliğinde başbakan Clement Attlee'nin baş iktisat danışmanı olarak görev aldı. Birçok dernek ve kuruma üyeliği bulunan Meade İngiltere'nin istihdam politikasını yansıtan **Beyaz Rapor'un** hazırlanmasında aktif rol aldı (Ersoy, 2008, 651-652).

3.15. Herbert Alexander Simon'un Yaşam Öyküsü (1916-2001)

15 Haziran 1916 yılında Milwaukee, Wisconsin, ABD'de dünyaya geldi. Yahudi bir ailenin çocuğu olan Simon'un babası Almanya'nın Darmstadt Teknik Yüksek Okulu'ndan elektrik mühendisi olarak mezun olmuştur. Annesi ise piyanisttir. 1903 yılında babası Almanya'dan ABD'ye göç etti. Simon'un çocukluk yılları akademik ve entelektüel bir ortamda geçmiştir. Bu yıllarda bile aile fertleri ile siyasi ve bilimsel konularda tartışma fırsatı bulabiliyordu. Milwaukee'de ilk ve ortaokul eğitimini almıştır. Okul yıllarında spor ve müzik ile ilgilendi. Fen ve Matematik derslerinde oldukça başarılıydı. ABDli İktisatçı Simon 9 Şubat 2001 yılında Pittsburgh, Pensilvanya'da hayatını kaybetti (Ersoy, 2008, 656).

Bilim insanı Herbert Alexander Simon, Chicago Üniversitesi'nde üniversite eğitimine başladı. 1936 yılında buradan mezun olan Simon matematik, fizik, istatistik, iktisat ve siyaset dersleri aldı. 1948 yılında Marshall Planı'nda çalışarak bu plana katkı sağladı. Chicago Üniversitesi'nde Cowles Komisyonu'nda

çalıştı. Burada T. Koopmans, K. Arrow, M. Friedman gibi ünlü iktisatçılarla çalışma fırsatı buldu (Ersay, 2008, 656).

Henry Schultz'dan aldığı '**Belediye Yönetimlerinin Ölçülmesi**' isimli eğitim ile '**Örgütsel Karar Verme**' ile ilgili yazısını öğrenci iken yazmıştır. Bu yazısı 1939-1942 yılları arasında Berkley'deki California Üniversitesi'nde araştırma ekibinin başkanlığına getirilmesine yardımcı olmuştur. Chicago Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde aynı konuda doktora tezini vermiştir. 1942 yılında Illinois Teknoloji Enstitüsü, Siyaset Bilimi Bölümü'nde akademik göreve başlamıştır. 1949 yılında Carneige Enstitüsü'nde (Carnegie Mellon Üniversitesi) lisansüstü eğitim yapan Sanayi İdaresi Okulu'nda öğretim görevliliğine getirildi (<http://www.maliyetis.com>, 2015).

Simon birçok ödül almıştır. Bunlardan birkaçı 1975 yılında Turing Ödülü (Allan Newell ile), 1978 yılında Nobel Ekonomi Ödülü, 1986 yılında Bilim İçin Milli Madalya ve 1988 yılında John Von Neumann Teori Ödülü'dür. Doktora hocası Henry Schultz olan Simon'un doktora öğrencileri ise Edward Feigenbaum ve Allen Newell'dir. İktisat Bilimi'ne birçok katkısı olan Simon'un bazı önemli çalışmaları; Mantık Teoricisi Programı, Genel Problem Çözücüsü Programı ve Sınırlı Rasyonellik'tir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

1952 yılında Allen Newel ile bilgisayar simülasyonları hakkında çalıştı. **Bilgisayar Veri İşleme Yöntemi, Organizasyon Teorisi** gibi birçok buluşa imza attı. ABD başkanları Nixon ve Johnson'a danışmanlık yaptı. İktisadi çalışmalarının yanında Yapay Zekâ, Bilişsel Psikoloji, Bilişim Bilimi, Politika Bilimi gibi konularda da çalışmaları vardır (Ersay, 2008, 657).

3.16. Theodore William Schultz'in Yaşam Öyküsü (1902-1998)

30 Nisan 1902 yılında Arlington, South Dakota, ABD'de dünyaya geldi. Alman çiftçi toplumu içinde büyüdü. Çiftçilerin özellikle 1. Dünya Savaşı sonrasında yaşadığı ürün fiyatlarının yarı yarıya düşmesi, birçok tarımsal işletmenin iflas etmesi gibi sorunları onu iktisat ile ilgilenmesine neden olmuştur. ABDli İktisatçı 25 Şubat 1998 yılında ABD Illinois Eyaleti'nin Evanston Kentinde hayatını kaybetti. (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Theodore William Schultz, 1921'de Ziraat Bilimi eğitimi için ABD'de South Dakota Üniversitesi'ne girdi ve buradan 1926 yılında mezun oldu. 1927 yılında ABD'de Wisconsin Üniversitesi'nde lisansüstü çalışması yaparken Commons, Hibbart, Perlman ve Wehrwein gibi iktisatçıların çalışmalarından faydalanmıştır. 1930-1943 yılları arasında Iowa Devlet Koleji'nde yeni kurulan İktisat Sosyolojisi Bölüm Başkanlığı yaptı. 1943 yılında Chicago Üniversitesi'nde profesör olarak görev yaptı. Tarım Ekonomisi alanında yüksek lisans ve doktora derecesini alan Schultz 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Kalkınma Ekonomisi ile uğraştı. 1950 yılında Latin Amerika'da kalkınma projeleri hazırladı ve beşeri sermaye üzerinde durdu (Ersoy, 2008, 664).

Schultz Sovyetler Birliği Ekonomisi ve tarım kesimi ile ilgili çalışmalar yaptı. 1979 Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. Schultz'ın önemli birkaç çalışması; Eğitim Sermayesi, Tarım Ekonomisi, Tarım Ekonomisinin Gelişme Ekonomisinde Rolü'dür. Amerika Ekonomi Derneği'nin başkanlığını ve birçok dernek ve araştırma kurumunun üyeliğini yapmıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

3.17. Sir Arthur Lewis'in Yaşam Öyküsü (1915-1991)

Sir Arthur Lewis 23 Ocak yılında 1915 Karayipler'de İngiliz Kolonisi olan Castries'de dünyaya geldi. Bu adanın merkezi, Saint Lucia'dır. İktisatçı Nobel Barış Ödülü dışında bir Nobel Ödülü kazanan ilk zenci iktisatçıdır. Anne ve babası öğretmen olan Lewis çok zeki ve kaabiliyetli bir öğrenciydi. Bundan dolayı 4. sınıftan 6. sınıfa geçirildi. Anne ve babası öğretmendir ve babasını yedi yaşında kaybetmiştir. Çocuk yaşlardan itibaren Lewis mühendis olmak istiyordu. Ancak İngiliz Kolonileri'nde ırkçılık ayrımı sebebi ile devlet dairesine zenci olması sebebi ile giremedi. Devlet dairesi dışında zenciler için diğer uygun meslekler doktorluk ve avukatlık gibi serbest mesleklerdi fakat Lewis ikisini de istemiyordu. Bu nedenle ailesi işletme okumasını uygun gördü. Lewis Londra Ekonomi ve Siyaset Okulu'da burslu olarak okudu (Ersoy, 2008, 659).

Lewis 15 Haziran 1991 yılında Saint Michael, Barbados'da hayatını kaybetti. Mezarı Santa Lucia'da kendi adını taşıyan kolejin arazisinde bulunmaktadır. İngiltere'de yıllarca hocalık, profesörlük yaptığı Manchester Üniversitesi'nde anısına 2007'de yapılan bir bina bulunmaktadır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Bilim insanı Sir Arthur Lewis, Londra Ekonomi ve Siyaset Okulu'nu 1937 yılında birincilikle bitirdi. Doktora derecesini Sanayi Ekonomisi dalında aldı. Yine aynı okulda anlaşmalı öğretim üyeliği yaptı. 1948 yılında Manchester Üniversitesi'ne profesör olarak atandı. 1963 yılında Princeton Üniversitesi'nde akademik çalışmalar yaptı. Batı Hint Adaları Üniversitesi rektörlüğü yaptı, Kalkınma Ekonomisi ile ilgilenen Lewis İngiliz Kolonileri'nin sorunları ile uğraştı (Ersoy, 2008, 659).

Doktora hocası Sir Arnold Plant olan Lewis'in iktisata birçok katkısı vardır. Bunlardan bir kaç; Gelişme İktisatı, Endüstriyel Bünye, Dünya İktisat Tarihi'dir. Ayrıca, **İkili (Dua) Ekonomi** yaklaşımının gelişmesine önemli katkıları olmuştur. 1979 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Lewis Gana Başkanı'na danışmanlık yaptı. BM özel fon başkanlığı yapmıştır. Akademisyenliği sırasında az gelişmiş ülkelerle ilgilendi ve sorunlarına çözüm aradı. Afrika ve Asya'da birçok ülkeyi gezdi ve sorunları yerinde gördü (Ersoy, 2008,660).

3.18. Lawrence Robert Klein'in Yaşam Öyküsü (1920-2013)

Klein 14 Eylül 1920'de Omaha, Nebraska, ABD'de dünyaya geldi. Orta öğretimini Omaha'da tamamlayan iktisatçı matematik, tarih, İngilizce özel dersleri aldı. ABDli İktisatçı 20 Ekim 2013 yılında Gladwyne, ABD'de hayatını kaybetti (Ersoy, 2008, 667).

Bilim insanı Lawrence Robert Klein, Los Angeles Şehir Koleji'nde yüksek matematik öğrenimi yaptıktan sonra 1942 yılında Berkeley'deki California Üniversitesi İktisat Bölümü'nden mezun olmuştur. 1944 yılında Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde (MIT) iktisat doktora derecesini almıştır. 1943-1947 yılları arasında Chicago Üniversitesi'nde, Cowles Komisyonu'nda araştırmacı olarak çalıştı. 1948-1951 yılları arasında Michigan Üniversitesi'nde, 1954-1958 yılları arasında Oxford Üniversitesi'nde görev yaptı. 1958 yılında Pennsylvania Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı ve buradan 1990 yılında emekli oldu. Emertius Profesör unvanı almıştır (Ersoy, 2008, 667).

1959 yılında John Bates Clark Madalyası'nı, 1980 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. Makroiktisat ve Ekonometri alanlarında çalışan Klein çalışma ve düşünce hayatında Paul Samuelson'dan etkilenmiş ve çalışmaları ile de E. Roy Weintraub'u etkilemiştir. İktisata birçok katkısı olan Klein'in bazı önemli

çalışmaları; Tinbergen'in geliştirdiği ilk Ekonometri Modelini geliştirerek ABD için uygulamış ve **Klein Modeli** olarak bilinen modelin sonuçlarını ABD için doğru tahmin etmiştir. ABD için yaptığı bir başka model olan ve Arthur Goldberger ile birlikte geliştirdiği **Klein-Goldberger Modeli'ni** geliştirdi. 1954 yılında ise **Oxford Modeli'ni** İngiliz yardımcısı Sir James Ball ile birlikte geliştirdi. ABD Ekonomisi için 1960 yılında Brookings-SSRC Projesi'ni daha sonra da Wharton Ekonometrik Tahmin Modeli geliştirmiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

İlk özel sektör Ekonometrik Tahmin Hazırlama ve Satım Şirketi olan **Wharton Ekonometrik Tahmin Ortaklığı (WEFA)**, (şimdiki adı Global Insight) şirketini kurmuştur. Birçok derneğin başkanlığını yapmıştır. 1948-1952 yılları arasında New York'taki Milli İktisadi Araştırma Kurumu'nda görev yaptı. 1989 yılında Milli İktisadi Araştırma Bürosu Başkanlığı'nı yaptı. 1977 yılında cumhurbaşkanı Carter'e danışmanlık yapmıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

ÜÇÜNCÜ KESİM: 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN DEĞERİNİN ORTAYA KONULMASI

4. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN ÖDÜL ALMA GEREKÇESİ

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların bu ödülü alma gerekçeleri ve ödül aldıkları eser ve konu hakkında açıklama yapılacaktır.

4.1. Ragnar Anton Kittil Frisch'in Ödül Alma Gerekçesi

Frisch, 1969 yılında ilk kez verilmeye başlanan Nobel İktisat Ödülü'nü **'İktisadi Gelişmenin Analizinde Kullanılan Dinamik Modelleri'** geliştirdiklerinden dolayı Hollandalı İktisatçı Jan Tinbergen ile paylaştı. Frisch, ekonomik modelleri geliştirerek iktisat, matematik, istatistiği birleştiren çalışmalar yapmıştır. İktisatı sayısal analizlerle açıklayarak mantıksal bir temele oturtmuştur. Devrevi bunalımları açıklayan mikro modeller geliştirmiştir. Üretim ve değer teorilerini sayısal analizlerle açıklamıştır. Nobel İktisat Ödülü alma gerekçesi olarak bir diğer neden Ekonometri Bilim Dalı'nın kurucusu olmasıdır (Ersoy, 2008, 614).

4.2. Jan Tinbergen'in Ödül Alma Gerekçesi

Tinbergen, 1969 yılında R. Frisch ile birlikte Nobel İktisat Ödülü'nü **'İktisadi Gelişmenin Analizinde Kullanılan Dinamik Modelleri ve Devrevi Bunalımları'** konularında önemli katkılarından dolayı almıştır. Tinbergen, iktisadi olayları matematiksel yöntem kullanarak açıkladı. Kurduğu denklemliler modeller ile ekonominin tam istihdama geçme durumunu inceledi. Az gelişmiş ülkelerin sorunlarının çözümünde planlama ile ilgili modeller geliştirdi. Ekonomik modelleri geliştirmiş ve ekonomik analizlerde kullanmıştır (Ersoy, 2008, 617).

4.3. Paul Anthony Samuelson'un Ödül Alma Gerekçesi

Samuelson, **'Ekonomi Teorilerini Matematiksel Yöntemlerle Anlatma'** alanında yaptığı önemli katkılardan dolayı 1970 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Samuelson, iktisadi olayları matematiksel yöntemlere başarıyla uyguladı. İki ülke arasındaki ticarete kazancın muhasebeleştirilmesine katkı sağladı. Refah Ekonomisi, Genel Denge, Kamu Malları, Dengeli Büyüme, Tüketim gibi

konular Samuelson'un matematiksel yöntemleri maharetle kullandığı alanlardır. Statik ve Dinamik Teori'nin gelişmesine katkıda bulunmuştur (Ersoy, 2008, 620).

4.4. Simon Kuznets'in Ödül Alma Gerekçesi

Kuznets İktisat Bilimi'ne '**Milli Gelir Kavramı, Milli Gelir ve Büyümenin Ölçülmesi**' konularında yaptığı önemli katkılardan dolayı 1971 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Kuznets, Gayri Safi Hâsıla ve Net Milli Gelir kavramlarını hesaplamalarda kullanmış, Milli Gelir ve Milli Hâsıla'yı hesaplama yöntemlerini geliştirmiş, çıkan sonuçları yorumlamış ve tahminler yapmıştır. İktisadi ve sosyal yapının incelenmesine yardımcı olan iktisadi büyümenin kalkınma sürecine etkilerini inceleyen tahlilleri geliştirmiştir (Ersoy, 2008, 623).

4.5. John Richard Hicks'in Ödül Alma Gerekçesi

Hicks, '**Modern Mikro Ekonomi Teorisine**' önemli katkılarında dolayı 1972 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü Kenneth J. Arrow ile paylaşmıştır. Hicks, Allen ile birlikte Modern Talep Teorisi'ne son şeklini vermiştir. Oluşturdukları Kayıtsızlık Bütçe Eğrisi fiyat değişimindeki etkileri açıklar. Genel denge ve refah dengesine katkıları vardır. Genel dengedeki değişimlere bağlı olarak '**Geçici Denge**' kavramını kullanmıştır. Marjinal Fayda ve Azalan Marjinal Fayda Kanunu'nu geliştirerek, sırasıyla Marjinal İkame Haddi ve Azalan Marjinal İkame Haddi ile değiştirilmiştir (Ersoy, 2008, 625).

4.6. Kenneth Joseph Arrow'un Ödül Alma Gerekçesi

Arrow, '**Refah Teorisi ve Genel İktisadi Denge Teorisine**' yaptığı katkılardan dolayı 1972 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü J. Hicks ile paylaşmıştır. Genel Denge Teorisi'ne önemli katkılarda bulunmuştur. Piyasa mekanizması iktisadi dengeleri otomatik olarak sağlama gücüne sahip değildir. Bazı mallarda piyasa mekanizması başarısız olabilir. Yine bu başarısızlık bazı dönemleri de kapsayabilir. Genel iktisadi dengeyi belirleyen faktörler arası karşılıklı bağımlılığı matematiksel yöntemlerle açıklamaya çalıştı. Yaptığı çalışmalarla Refah Ekonomisi'ne de büyük katkıları olmuştur (Ersoy, 2008, 628).

4.7. Wassily Wassilyovitch Leontief'in Ödül Alma Gerekçesi

Leontief iktisadi faaliyetlerin hesaplanmasında '**İnput-Output Tahlil Yöntemini**' geliştirip iktisata uygulaması sonucunda 1973 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. Bu yöntem ile Neo-Klasik Genel Denge Teorisini, birbirileri ile ilişkili iktisadi faaliyetler arasındaki karşılıklı etkileşimi, İnput-Output Tahlil Yöntemleri'ni kullanarak açıkladı. Leontief'in geliştirdiği İnput-Output Tahlil Yöntemleri ekonomideki mal ve hizmet akışını ölçmede, ekonominin genel yapısını tahlil etmede kullanıldı. ABD'nin iktisadi faaliyetlerini bu yöntem ile değerlendirmeye çalıştı. Leontief yine bu modelle çevre kirliliğinin yol açacağı sorunları belirledi (Ersoy, 2008, 633).

4.8. Gunnar Myrdal'ın Ödül Alma Gerekçesi

Myrdal, '**Para Teorisi ve İktisadi Dalgalanmalar İle İktisadi, Sosyal ve Kurumsal Olgu Arasında Karşılıklı Bağımlılık**' alanındaki tahlillerden dolayı 1974 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü Friedrich Hayek ile paylaşmıştır. Myrdal iktisadi olayların bir bütün olarak sosyal, kültürel, kurumsal boyutları ile ele alınması gereğini savunur. Doğal ve Parasal Faiz Oranları ile Parasal Denge arasındaki farklılıkları açıklamada Kümülatif Nedenselliği kullandı. Beklentilerin firma davranışı üzerindeki etkilerini araştırdı (Ersoy, 2008, 634).

4.9. Friedrich August Von Hayek'in Ödül Alma Gerekçesi

Hayek, '**İktisadi Dalgalanma ve Para Teorisi İle İlgili Çalışması ve İktisadi, Sosyal ve Kurumsal Olgular Arasındaki Karşılıklı İlişkiler Üzerindeki Teorik Yaklaşımları**' konularındaki başarılı çalışmalarından dolayı 1974 yılında G. Myrdal ile birlikte Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Hayek diğer bilimlerle İktisat Bilimi arasında sıkı bir ilişki olduğunu söylemektedir. Fizyoloji, felsefe ve iktisadi çalışmalarında ustaca harmanlamıştır. İktisat sosyal, kültürel, psikolojik yönleri olan bir bilim dalıdır. İktisadi faaliyetler, sayısal ve istatistikî yöntemlerle analiz edilmelidir (Ersoy, 2008, 639).

4.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Ödül Alma Gerekçesi

Kantorovich, '**Optimum Kaynak Tahsisi Teorisi**' konusunda öncü çalışmalar yaptığı için 1975 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü T. Koopmans ile paylaşmıştır. Kantorovich, kaynakların etkin kullanımı konusunda karşılaşılan problemleri matematiksel yöntemler ile çözmeye çalıştı. Geliştirdiği Lineer Programlama Tekniği ile üretimde hammadde dağılımını orantılı olarak sağladı. Tüm ekonomide optimum üretim sağlayacak etkinlik şartlarını belirledi (Ersoy, 2008, 645).

4.11. Tjalling Charles Koopmans'in Ödül Alma Gerekçesi

Koopmans, '**Optimum Kaynak Tahsisi Teorisi**' ile ilgili öncü çalışmalarından dolayı 1975 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü Leonid Kantorovich ile paylaşmıştır. Koopmans, Kantorovich'in Lineer Programlama Yöntemleri'ne benzer bir teknik olan Faaliyet Analiz Yöntemi'ni geliştirdi ve Optimum Kaynak Tahsisi'ni bu analiz ile gerçekleştirdi (Ersoy, 2008, 647).

4.12. Milton Friedman'in Ödül Alma Gerekçesi

Friedman '**Tüketim Analizleri, Para Teorisi ve İstikrar Politikasının Karmaşıklığı Alanlarındaki Çalışmalarından**' dolayı, 1976 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. Friedman Klasik İktisatçıların Miktar Teorisi'ni yeniden yorumlayarak Modern Miktar Teorisi olarak geliştirdi ve bu teoriye göre para talebi, servetin bir fonksiyonudur. Ayrıca para talebini fiyatlar, gelir, faiz oranı, enflasyon gibi etkiler belirler (Ersoy, 2008, 651).

4.13. Bertil Ohlin'in Ödül Alma Gerekçesi

Ohlin, '**Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Uluslararası Ticaret Teorilerine**' yaptığı katkılarda dolayı J. E. Meade ile birlikte 1977 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü almıştır. Ohlin, Uluslararası Ticaret ile ilgili olarak önemli katkılarda bulunmuştur. Bir ülke üretiminde karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu bir malı ihraç etmeli, az olan malı ise ithal etmelidir. Böylece yapılan ticaretten iki ülkede kazançlı çıkar. Karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu malı ihraç ederse daha fazla gelir elde eder. Eli Heckscher ile birlikte geliştirdiği bu teoriye **Heckscher-Ohlin Teoremi** denir (Ersoy, 2008, 654).

4.14. James Edward Meade'nin Ödül Alma Gerekçesi

Meade, '**Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Uluslararası Ticaret Teorisine**' yaptığı katkılardan dolayı 1977 yılında Bertil Ohlin ile birlikte Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Meade, Genel Ekonomi Dengesi'nin İç ve Dış Ödemeler Dengesi'nin birlikte dengede olması durumunda sağlanacağını savundu. Genel İktisadi Denge üzerinde hem Keynes'in Gelirin Genel Denge üzerindeki etkisini hem de Klasikler'in Fiyat Etkisi Yaklaşımı'nı birlikte kullanmıştır. Gelir ve fiyat artışlarının iç ve dış dengeleri aynı anda sağlamak için kullanılmasını önerdi. Ayrıca genel dengenin sağlanmasında sermaye hareketleri ve yabancı paraların etkisini inceledi (Ersoy, 2008, 614).

4.15. Harbert Alexander Simon'un Ödül Alma Gerekçesi

Simon, '**Organizasyon, Karar Verme Teorisi ve Rasyonellik**' alanındaki çalışmalarından dolayı 1978 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Simon'a göre insan hesaplama güçleri ve hafızaları sınırlıdır. Bu durum karar vermede tam rasyonelliği engeller ama bu durumda olmasına rağmen eldeki bilgiler ile tahminde bulunulması kabul edilir. İnsanların hafızası ve hesaplama kabiliyetleri verecekleri kararlarla ilgili tüm veri ve bilgileri değerlendirmeye yetmez. Bu nedenle geleneksel iktisat hükümet, firma, aile işletmesi kararları açısından yeterli değildir. Klasik İktisatçılar olması gereken dünya ile ilgilenir (Ersoy, 2008, 656).

4.16. Theodore William Schultz'un Ödül Alma Gerekçesi

Schultz '**İktisadi Kalkınma Konusunda Özellikle Gelişen Ülkeler Açısından, Öncü Çalışmalarından Dolayı**' 1979 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü A. Lewis ile paylaşmıştır. Schultz, İktisadi Kalkınma'da beşeri sermayenin önemine vurgu yapmaktadır. Ona göre İktisadi Kalkınma için insan eğitime önem verilmelidir. Az gelişmiş ülkelerde tarımsal faaliyetlerle uğraşan kesim yoksul kişilerdir. Bu ülkelerde tarımsal verimi artırmak için eğitim seviyesini artırmalı, mesleki bilgi ve donanımı konusunda çalışmalar yapılmalıdır. Bu eğitimin verilmesi beşeri sermayenin verimini artıracaktır. Yoksul ülkelerin gelir seviyesini yükseltmek eğitim seviyesinin artırılması ile olur. Eğitim seviyesi işgücü verimliliğini artırır. Bu artış da yoksul insanların gelirini artırır. İnsanların yatırım yapmasına sebep olur. Böylece İktisadi Büyüme sürdürülebilir hale gelir (Ersoy, 2008, 663).

4.17. Sir Arthur Lewis'in Ödül Alma Gerekçesi

Lewis, **'İktisadi Kalınma Konusunda Özellikle Gelişen Ülkeler Açısından, Öncü Çalışmalarından'** dolayı 1979 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü T. W. Schultz ile paylaşmıştır. Lewis'e göre az gelişmiş ülkeler iki temel sektöre sahiptir. İlki verimin düşük olduğu ve nüfusun çalışır görüldüğü geçimlik sektör, diğeri ise sermaye yoğun teknolojinin kullanıldığı sektördür. İhtiyaç fazlası bulunan geçimlik sektörde ücretler düşük olduğu için Sınırsız Emek Arzı vardır yatırım ve tasarruf az düzeydedir. Sermaye yoğun teknolojinin kullanıldığı sektörde ise düşük ücretli işçi istihdamı vardır, belli ölçüde kar oranı sağlanır. Bu da yatırım ve tasarrufun önünü açar. Yatırımın artışı İktisadi Büyüme'yi sürekli kılar. Geçimlik sektördeki emek fazlalığı bu sektöre aktarılırsa geçimlik sektördeki üretim düşmez ve sermaye yoğun sektöründe kar oranı artışı sağlanır. İktisadi Büyüme süreci süreklilik kazanır (Ersoy, 2008, 658).

4.18. Lawrence Robert Klein'in Ödül Alma Gerekçesi

Klein, **'İktisat Politikalarının ve İktisadi Dalgalanmaların Tahlilinde Kullanılan Ekonometri Modeller Keşfedip Geliştirdiği, Bu Modelleri İktisat Politikalarına ve Fiyat Dalgalanmalarına Uyguladığı'** için 1980 yılında Nobel İktisat Ödülü'nü kazanmıştır. Klein, bilgisayar devriminin gelişimi ve bilgisayarın geliştirdiği hesaplama yöntemlerini kullanarak ekonometrik modelleri sektörler bazında iktisadi faaliyetlere uyguladı. Ekonometrik model sonucu ortaya çıkan sayısal yöntemler aracılığıyla İktisat Bilimi'nin verileri hesaplandı ve iktisatın geleceği hakkında doğru tahminlerin yapılmasına öncülük edildi (Ersoy, 2008, 667).

5. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN SEÇİLMİŞ YAPITLARININ YAYIMLANMIŞ YILLARINA VE TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ DİZELGESİ

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların eserleri yayınlanmış sırasına göre sunulacaktır.

5.1. Ragnar Anton Kittil Frisch'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Ragnar Anton Kittil Frisch'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Marjinal Faydayı Ölçmenin Yeni Metodları (New Methods of Measuring Marginal Utility) adlı eseri 1932 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 147).

2. Alfred Marshal'ın Değer Teorisi (Alfred Marshall's Theory of Value) adlı eseri 1950 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 615).

3. Makroekonomi ve Doğrusal Programlama (Macroeconomics and Linear Programming) adlı eseri 1956 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

4. Pür İktisatın Bir Sorunu Üzerine (One problem on pure economics) başlıklı makalesi 1957 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 615).

5. Hindistan İçin Planlama: Metodoloji İle İlgili Seçilmiş Açıklamalar (Planning For India: Selected Explorations in Methodology) adlı eseri 1960 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 615).

6. Üretim Teorisi (Production Teori) adlı eseri 1965 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 147).

7. Bugünün Dünyasında Ekonometri (Econometrics in the World of Today) adlı eseri 1970 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. İktisadi Planlama Çalışmaları: Bir Makale Koleksiyonu (Economic Planning Studies: A Collection of Essays) başlığı altındaki çalışmaları 1976 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 147).

5.2. Jan Tinbergen'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Jan Tinbergen'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. İş Döngüsü Teorileri İstatistik Testi (Statistical Testing of Business-Cycle Theories) adlı eseri 1939 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

2. Ekonometri (Econometrics) adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 618).

3. Ekonomi Politikası Teorisi Üzerine (On the Theory of Economic Policy) adlı eseri 1952 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 618).

4. Uluslararası İktisadi Entegrasyon (International Economic Integration) adlı eseri 1954 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5. İktisat Politikasında Merkeziyetçilik ve Âdemi Merkeziyetçilik (Centralization and Decentralization in Economic Policy) adlı eseri 1954 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 618).

6. İktisat Politikası: İlkeleri ve Planlaması (Economic Policy: Principles and Design) adlı eseri 1956 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

7. Kalkınmanın Tasarımı (The Design of Development) adlı eseri 1958 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 618).

8. Ekonomik Büyümede Matematiksel Yöntemler (Mathematical Models of Economic Growth) adlı eseri 1962 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Merkezi Planlama (Central Planning) adlı eseri 1964 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 618).

10. İş Çevrimleri Dinamiği: Ekonomik Dalgalanmalar Çalışması (The Dynamics of Business Cycles: A Study in Economic Fluctuations) adlı çalışması 1974 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

11. Uluslararası Düzenin Yeniden Şekillendirilmesi: Roma Klübüne Bir Rapor (Reshaping The International Order: A Report to the Clup of Rome) adlı eseri 1975 yılında yayınlanmıştır (Ersoy, 2008, 618).

12. Gelir Dağılımı Analizleri ve Politikası (Income Distribution Analysis and Policies) adlı eseri 1976 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökcalp ve Başer, 1998, 147).

5.3. Paul Anthony Samuelson'un Eserleri

Araştırma süreci boyunca Paul Anthony Samuelson'un birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Refah Ekonomisi ve Uluslararası Ticaret (Welfare Economics and International Trade) adlı makalesi 1938 yılında yayınlandı (Ersoy, 2008, 621).

2. Çoğaltan Analizi ile Hızlandırılan İlkesinin Karşılıklı Etkileşimi (Interaction Between the Multiplier Analysis and the Principle of Acceleration) adlı eserini 1939 yılında yazmıştır (<http://www.filozof.net>, 2015).

3. Ekonomik Analizin Temelleri (Foundations of Economics Analysis) adlı kitabı 1947 yılında yazılmıştır (<http://www.sozkimin.com>, 2015).

4. İktisat (Economics) adlı eseri ilk defa 1948 yılında yayınlandı (Özateşler, Gökcalp ve Başer, 1998, 148).

5. Sabit Getiri Altında Dengeli Büyüme Ölçeği (Balanced Growth Under Constant Returns to Scale) R.M. Solow ile birlikte yazmıştır. 1953 yılında yayınlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Kamu Harcamalarının Pür Teorisi (The Pure Theory of Public Expenditure) adlı makalesi 1954 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 621).

7. Ekonomi Okumaları (Readings in Economics) adlı eseri 1955 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Doğrusal Programlama ve İktisadi Analiz (Linear Programming and Economic Analysis) Robert Dorfman ve Robert M. Solow ile birlikte yazdığı eseri 1958 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Paul A.Samuelson'un Bilimsel Tebliğlerinin Koleksiyonu (The Collected Scientific Papers of Paul A. Samuelson) adlı eseri beş ciltlik olarak yayımlandı. Bu eserin 1. ve 2. cildi Joseph E.Stiglitz tarafından 1966'da, 3. cildi 1977'de Robert C. Metron, 4.cildi 1977'de ve 5. Cildi ise 1986'da Kate Crowley tarafından derlenmiş ve MIT yayını olarak yayımlanmıştır (Ersoy, 2008, 621).

10. Hayat Felsefem (My Life Philosophy) adlı eseri 1983 sayısında yayımlandı (Ersoy, 2008, 621).

11. Bir İktisatçı Olarak Evrimim (My Evolution as an Economist) adlı eseri 1986 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 621).

5.4. Simon Kuznets'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Simon Kuznets'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Üretimde ve Fiyatlarda Bağımsız Hareketler (Secular Movements in Production and Prices) adlı eseri 1930 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

2. 1869 Yılından Beri Milli Hâsıla (National Product Since 1869) adlı çalışmasını Lillian Epstein ve Elizabeth Jenk ile birlikte yaptı ve 1946 yılında yayımlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

3. İktisadi Değişme: Devrevi Dalgalanmalar, Milli Gelir ve İktisadi Büyüme ile ilgili Seçilmiş Yazılar (Economic Change: Selected Essays in Business Cycles, National Income Growth) eseri 1953 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 623).

4. İktisadi Büyüme Hakkında Altı Ders (Six Lectures on Economic Growth) adlı çalışması 1959 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 623).

5. Amerikan Ekonomis'inde Sermaye: Oluşumu ve Finansmanı (Capital in American Economy: Its Formation and Financing) adlı eseri 1961 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 623).

6. Savaş Sonrası İktisadi Büyüme: Dört Ders: (Post-War Economic Growth: Four Lectures) adlı çalışması 1964 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 623).

7. Nüfus, Sermaye ve Büyüme: Seçilmiş Yazılar (Population, Capital and Growth: Selected Papers) adlı çalışması 1973 yılında yayımlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

8. Büyüme, Nüfus ve Gelir Dağılımı: Seçilmiş Yazılar (Growth, Population and Income Distribution: Selected Papers) adlı eseri 1979 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 623).

5.5. John Richard Hicks'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca John Richard Hicks'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Ücretler Teorisi (The Teheoriy of Wages) adlı eseri 1932 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

2. Bay Keynes ve Klasikler (Mr Keynes and Classics) adlı makalesi 1937 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 626).

3. Değer ve Sermaye (Value and Capital) adlı eseri 1939 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

4. Refah Ekonomisi'nin İlkeleri (The Foundations of Welfare Economics) adlı makalesi 1939 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 626).

5. Vergilendirme ve Savaş Serveti (Taxation and War Wealth) adlı eseri 1941 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Toplumsal Taslak (The Social Framework) adlı eseri 1942 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

7. Ticari Döngü Teorisine Katkı (Contribution to the Theory of Trade Cycle) adlı eseri 1950 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Talep Kuramına Yeniden Bir Bakış (A Revision of Demand Theory) adlı eseri 1956 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

9. Sermaye ve Büyüme (Capital and Growht) 1965 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

10. Para Kuramı Konusunda Eleştirel Denemeler (Critical Essays in Monetary Theory) adlı eseri 1967 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

11. Bir İktisat Tarihi Kuramı (A Theory of Economic History) 1969 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

12. Keynesyen İktisatta Bunalım (The Crisis in Keynesian Economics) adlı eseri 1974 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

13. Sermaye ve Zaman: Bir Yeni Avusturya Kuramı (Capital and Time: A New Austrian Theory)1977 yılında yayımlandı.(<http://filozof.net>, 2015).

14. İktisadi Perspektifler: Para ve Büyüme Üzerine Yazılar (Economic Perspectives: Further Essays on Money and Growth) adlı eseri 1977 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 626).

15. İktisatta Nedensellik (Causality in Economics) 1979 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

16. Paranın Bir Piyasa Teorisi (A Market Theory of Money) adlı eseri 1989 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

17. İktisatın Konumu (The Status of Economics) aslı eseri 1991 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 626).

5.6. Kenneth Joseph Arrow'un Eserleri

Araştırma süreci boyunca Kenneth Joseph Arrow'un birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Uçuş Planlamasında Rüzgârların Kullanılması Üzerine (On the Use of Winds in Flight Planning) adlı makalesi 1949 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 629).

2. Sosyal Şok ve Bireysel Değerler (Social Choice and Individual Values) adlı doktora tezi 1951 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

3. Optimal Stok Politikası (Optimal Inventory Policy) adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

4. Sosyal Bilimlerde Matematiksel Modeller (Mathematical Models in the Social Sciences) adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5. Risk Alma Durumlarda Bir Seçim Teorisinin Alternatif Yaklaşımları (Alternative Approaches to The Theory of Choice in Risk Taking Situations) adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Risk Taşıyan Optimum Tahsisi Menkul Kıymet Rolü (The Role of Securities in the Optimal Allocation of Risk Bearing) adlı eseri 1953 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

7. Cehalet Altında Karar Verme İçin Hurwicz'ın Optimum Kriteri (Hurwicz's Optimality Criterion for Decision Making under Ignorance) teknik rapor 6, 1953 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Leontief Modelleri İthalat Değişiklikleri (Import Substitution in Leontief Models) 1954 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Rekabetçi Ekonomi İçin Bir Dengenin Varlığı (Existence of an Equilibrium for a Competitive Economy) adlı eseri 1954 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

10. Envanter ve Üretimin Matematiksel Kuramı (Studies in the Mathematical Theory Of Inventory and Production) 1958 yılında S.Karlin ve H.Scarft ile birlikte yazmıştır (<http://www.filozof.net>, 2015).

11. Belirsizlik Altında Davranış Teorisinin İşlevleri (Of a Theory of Behaviour Under Uncertainty) adlı eseri 1959 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

12. Rasyonel Seçim Fonksiyonları ve Sipariş (Rational Choice Functions and Ordering) adlı eseri 1959 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

13. Risk Taşıma Teorisi Hakkında Yazılar (Essays in the Theory of Risk Bearing) adlı eseri 1971 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 629).

14. Genel Rekabetçi Analiz (General Competitive Analysis) F.H.Haht ile birlikte 1971 yılında yazdı (<http://www.filozof.net>, 2015).

15. Kapitalizmin Yaşayabilirliği Ve Adaleti (The Viability and Equity of Capitalism) adlı eseri 1976 yılında yayınlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

16. Kaynak Dağılımı Süreçleri Üzerine Çalışmalar (Studies in Resource Allocation Processes) 1977 yılında yayımlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

17. Sosyal Tercih ve Adalet: Kenneth Arrow'un Seçilmiş Yazıları (Social Choice and Justice: Collected Papers of Kenneth Arrow) adlı eseri 1984 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 629).

5.7. Wassily Wassilyovitch Leontief'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Wassily Wassilyovitch Leontief'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Bay Keynesin Noksan İstihdam Yaklaşımının Parasal Teorisi Hakkındaki Temel Varsayımlar (The Fundamental Assumptions of Mr. Keynes's Monetary Theory of Unemployment) adlı makalesi 1936 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 632).

2. Marksist İktisatın Günümüz İktisat Teorisi Açısından Önemi (The Significance of Marxian Economics for the Present Dayeconomic Theory) adlı makalesi 1938 yılında yayınlandı (Ersoy, 2008, 632).

3. American Ekonomisinin Yapısı:1919-1929 (The Syructure of the American Economy) adlı eseri 1941 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 148).

4. İktisatta Matematik (Mathematics in Economics) adlı makalesi 1952 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 632).

5. İktisat Denemeleri (Essays in Economics) adlı eseri 1966 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Askeri Harcama (Military Spending) adlı eseri 1983 yılında New York'ta yayımlandı (Ersoy, 2008, 632).

7. Otomasyonun İşçilerinin Geleceği Üzerine Etkisi (The Future Impact of Automation on Workers) adlı eseri 1986 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Amerikan Ekonomisi'nin Yapısı Çalışmaları (Studies in the Structure of the American Economy) 1953 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Girdi Çıktı Ekonomileri (Input-Output Economics) adlı esri 1966 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

10. Dünya Ekonomisinin Geleceği (The Future of the World Economy) 1977 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

11. ABD ve Dünya Ekonomisi'ndeki Olmayan Yakıt Mineraller Geleceği (The Future of Non-Fuel Minerals in the U.S. and World Economy) adlı eseri 1983 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5.8. Gunnar Mrydal'ın Eserleri

Araştırma süreci boyunca Gunnar Mrydal'ın birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Nüfus Soru Kriz (Crisis in the Population Question) adlı eseri 1934 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

2. American Ekonomik Dönüşümü - İş Döngüsü Maliye Politikası (Fiscal Policy in the Business Cycle - The American Economic Review) 1939 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

3. Nüfus, Demokrasi İçin Bir Sorun (Population, A Problem for Democracy) adlı eseri 1940 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

4. Amerika İle İletişim (Contact with America) adlı eseri 1941 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5. Parasal Denge (Monetary Equilibrium) adlı çalışması 1939 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 149).

6. Bir Amerikan İkilemi: Zenci Problemi ve Modern Demokrasi (An American Dilemma: The Negro Problem and Modern Democracy) çalışması iki cilt olarak 1944 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

7. Amerika ve Stratejik Sosyal Eğilimler Zenci Yaklaşımlar (Social Trends in America and Strategic Approaches to the Negro Problem) yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. İngiliz Sosyoloji Derneği Konferansı (Conference of the British Sociological Association) 1953 yılında yayınlandı. **II Açılış Konuşması: Sosyal Teorisi ve Sosyal Politika Sosyoloji British İlişkisi** (II Opening Address: The Relation Between Social Theory and Social Policy The British Journal Of Sociology) 1953 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Akıntıya Karşı: İktisadi Konularda Eleştirel Yazılar (Against the Stream: Critical Essays in Economics) adlı eseri 1954 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 635).

10. Bir Uluslararası Ekonomi, Sorunlar ve Beklentiler (An International Economy, Problems and Prospects) adlı eseri 1956 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

11. Sosyal Değer Teorisi: Metodoloji Yazıları Seçkisi (Value in Social Theory: A Selection of Essays on Methodology) adlı eseri 1958 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

12. Zengin Toprak ve Fakir: Dünya Refahına Giden Yol (Rich Land and Poor: The Road to World Prosperity) adlı çalışması 1958 yılında New York'ta yayımlandı (Ersoy, 2008, 635).

13. Amerika ve Vietnam Geçiş (America and Vietnam Transition) adlı eseri 1967 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

14. Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Yirmi Yaşında (Twenty-year-old United Nations Economic Commission for Europe) adlı eseri 1968 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

15. Asya Dramı: Ulusların Yoksulluğu Hakkında Bir İnceleme (Asian Drama: An Inquiry Into The Poverty of Nations) adlı eseri üç cilt olarak 1968 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 635).

16. Gunnar Myrdal'ın Gelişmemiş Dünya Nüfus Politikası, Nüfus ve Kalkınma İnceleme (Gunnar Myrdal on Population Policy in the Underdeveloped World Population and Development Review) adlı eseri 1987 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5.9. Friedrich August Von Hayek'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Friedrich August Von Hayek'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Fiyatlar ve Üretim (Prices and Production) adlı eseri 1931 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

2. Parasal Milliyetçilik ve Uluslararası İstikrar (Monetary Nationalism and International Stability) adlı eseri 1937 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

3. Pür Sermaye Teorisi (The Pure Theory of Capital) adlı eseri 1941 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

4. Kölelik Yolu (The Road to Serfdom) adlı eseri 1944 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

5. Bilginin Toplumda Kullanımı (The Use of Knowledge in Society) adlı eseri 1945 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Kolektifçi İktisadi Planlama: Sosyalizmin İmkânları Üzerine Eleştirel Çalışmalar (Collectivist Economic Planning: Critical studies on the Possibilities of Socialism) adlı eseri 1948 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

7. Sosyalist Hesaplama: Karşılaştırmalı Çözüm (Socialist Calculation: The Comparative Solution) adlı çalışma 1940 yılında ilk yayınlandı. İkinci baskısı, **Bireycilik ve İktisadi Düzen** (Individualism and Economic Order) adlı çalışmasının içinde 1948 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 640).

8. Özgürlüğün Anayasası (The Constitution of Liberty) adlı eseri 1950 yılında yayımlandı (<http://www.felsefe.gen.tr>, 2015).

9. Duyumsal Düzen (The Sensory Order) adlı eseri 1952 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

10. Anarşi, Devlet ve Ütopya (Anarchy, State and Utopia) adlı eseri 1974 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 640).

11. Kanun, Mevzuat ve Özgürlük (Law, Legislation and Liberty) adlı eseri 1979 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

12. İktisadi Özgürlük (Economic Freedom) adlı eseri Oxford'da 1991 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 640).

5.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Matematik Metotları (Mathematical Methods) adlı eseri 1939 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 149).

2. Kitlelerin Yer Değişimi Üzerine (On the Translocation of Masses) adlı makalesi 1958 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 646).

3. Yönetim Bilimleri (Management Sciences) adlı eseri 1960 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 149).

4. İktisadi Kaynakların En İyi Kullanılması (The Best use of Economic Resource) adlı eseri 1965 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 149).

5. Ekonomilerde Optimal Çözümler (Optimal Solutions in Economics) adlı eseri 1972 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 149).

6. Bilimsel ve Teknik İlerlemenin İktisadi Sorunları (Economic Problems of Scientific and Technical Progress) adlı makalesi 1976 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 646).

7. Optimal Planlama İle İlgili Yazılar (Essays in Optimal Planning) adlı çalışması 1976 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008,646).

8. Ekonomide Matematik: Başarılar Zorluklar ve Perspektifler (Mathematics in Economics: Achievements, Difficulties and Perspectives) adlı çalışması Nobel Ödül Töreni'nde verilen dersiyd ve 1989 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 646).

5.11. Tjalling Charles Koopmans'ın Eserleri

Araştırma süreci boyunca Tjalling Charles Koopmans'ın birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Ekonomik Zaman Serilerinin Lineer Regresyon Analizi (Linear Regression Analysis of Economic Time Series) adlı eseri 1937 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

2. İktisadi Model Kurmada Tanımlama Sorunları (Identification Problems in Economic Model Construction) adlı makalesi 1949 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 648).

3. Taşıma Sisteminin Optimum Kullanımı (Optimum Utilization of Transportation System) adlı makalesi 1949 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 648).

4. Kaynakların Etkin Tahsisi (Efficient Allocation of Resources) adlı makalesi 1951 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 648).

5. Üretim ve Kaynak Dağılımının Aktif Analizi (Active Analysis of Production and Resource Distribution) adlı eseri 1953 yılında yayımlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

6. Ekonometrik ve Metod Araştırmaları (Econometric Research And Methods) adlı eseri 1953 yılında yayımlandı (<http://www.filozof.net>, 2015).

7. İktisat Bilimi'nin Durumu Hakkında Üç Yazı (Three Essays on the State of Economic Science) adlı eseri 1957 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Bilimler Arasında İktisat (Economics Among the Sciences) adlı makalesi 1973 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 648).

9. Tjalling C.Koopmans'ın Bilimsel Tebliğleri (Scientific Papers of Tjalling C.Koopmans) adlı derleme eseri iki cilt halinde 1985 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5.12. Milton Friedman'ın Eserleri

Araştırma süreci boyunca Milton Friedman'ın birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. ABD'de Tüketici Harcamaları (Consumer Expenditures in the United States) adlı eseri 1939 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

2. Pozitif Ekonomi Hakkında Yazılar (Essays in Positive Economics) adlı eseri, 1953 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

3. Kapitalizm ve Özgürlük (Capitalism and Freedom) adlı eseri 1962 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

4. Enflasyonun Nedenleri ve Sonuçları (Inflation Causes and Consequences) adlı eseri 1963 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

5. Dolar ve Ödemeler Dengesi Açıkları (Dollars and Balance of Payments Deficit) adlı eseri 1968 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

6. Optimum Para Miktarı (Optimum Quantity of Money) adlı eseri 1969 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

7. Para ve Ekonomik Kalkınma (Money and Economic Development) adlı eseri 1973 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

8. Fiyat Kuramı (Price Theory) adlı eseri 1976 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

9. Tercih Özgürlüğü (Free to Choose) adlı eseri ilk defa 1980 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 582).

10. ABD ve İngiltere'de Parasal Eğilimler (Monetary Trends in United States and United King-Dom) adlı eseri 1982 yılında yayımlandı (<http://www.nkfu.com>, 2015).

5.13. Bertil Ohlin'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Bertil Ohlin'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Bölgeler ve Uluslararası Ticaret (Interregional and International Trade) adlı eseri 1933 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

2. Alman Tazminatları Sorunu (The German Reparations Problem) adlı eseri 1933 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

3. Mekanizmalar ve Objektif Döviz Kontrolleri (Mechanisms and Objectives of Exchange Controls) adlı eseri 1937 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

4. Sermaye Piyasası ve Faiz Oranları Politikası (Capital Market and Interest Rate Policy) adlı eseri 1941 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

5. İstihdamın İstikrarlaştırılması Problemi (Employment Stability Problem) adlı eseri 1949 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

6. Bertil Ohlin'in Anıları (Bertil Ohlin's Memoarer) adlı eseri 1972 yılında yayımlandı (<http://filozof.net>, 2015).

5.14. James Edward Meade'nin Eserleri

Araştırma süreci boyunca James Edward Meade'nin birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Ekonomik Analizler ve Politikalar (Economic Analysis and Policy) adlı eseri 1936 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

2. İktisadi Büyümenin Bir Neo-Klasik Teorisi (A Neo- Classical Theory of Economic Growth) adlı eseri 1938 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008,652).

3. Milli gelir ve Harcamalar (National Income and Expenditure) adlı eseri 1944 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

4. Planlama ve Fiyat Mekanizması (Planning and Price Mechanism) adlı eseri 1948 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

5. Ödemeler Dengesi (The Balance of Payments)adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (<http://www.turkcebilgi.com>, 2015).

6. Uluslararası Ticaret Üzerinde Bir Geometri (A Geometry on International Trade) adlı eseri 1952 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 652).

7. Değişken Kur Oranları Durumu (The Case for Variable Exchange Rates) adlı makalesi 1955 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 652).

8. Uluslararası İktisat Teorisi (International Economic Theory) adlı eseri 1955 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

9. Neo Klasik Ekonomik Büyüme Teorisi (Neo-Classical Theory of Economic Growth) adlı eseri 1960 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

10. Talep Yönetimi (Demand Management) adlı eseri 1963 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 151).

11. Etkinlik Eşitlik ve Servet Sahipliği (Efficiency Equality and Ownership of Property) adlı eseri 1964 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 652).

12. Durağan Ekonomi (The Stationary Economy) adlı eseri 1965 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 652).

13. Siyasal İktisatın İlkeleri (Principles of Political Economy) adlı dört ciltlik eseri 1965-1976 yılları arasında yazdı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

14. Ekonomi Politikası İçin Akıllı Radikal Klavuz (The Intelligent Radical's Guide to Economic Policy) adlı eseri 1975 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5.15. Herbert Alexander Simon'un Eserleri

Araştırma süreci boyunca Herbert Alexander Simon'un birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. İdari Davranış: İdari Örgütlerinde Karar Verme Süreçlerinin İncelenmesi (Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organizations) adlı eseri 1947 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

2. İnsan Modelleri (Models of Man) adlı çalışması 1957 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008,657).

3. Organizasyonlar (Organizations) James G.March ile birlikte 1958 yılında yazmıştır (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

4. Yapay Bilim (Science of Artificial) adlı eseri 1969 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 657).

5. İnsan Problemleri Çözme (Solving Human Problems) adlı eseri 1972 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. Bilim Yöntemleri ve Diğer Konular (Models of Discovery: and other Topics in the Methods of Science) adlı eseri 1977 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

7. Düşünce Modelleri (Models of Thought) Cilt 1 ve 2. olmak üzere 1979 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Sınırlı Rasyonellik Modelleri (Models of Bounded Rationality) Cilt 1 ve 2 olmak üzere 1982 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. İnsan İşlerinin Nedenleri (Reason in Human Affairs) adlı eseri 1983 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

10. Bilimsel Keşif: Yaratıcı Süreçlerin Hesaplanma Keşfi (Scientific Discovery: Computational Explorations of the Creative Processes) adlı eseri 1987 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

11. İktisat Bilimi'nin Durumu (The State of Economic Science) adlı eseri 1989 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 657).

12. Hayatımın Modelleri (Models of My Life) adlı eseri 1991 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

13. Bir Ampirik Tabanlı Mikroekonomi (An Empirically Based Microeconomics) adlı eseri 1997 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5.16. Theodore William Schultz'un Eserleri

Araştırma süreci boyunca Theodore William Schultz'un birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. İstikrarsız Bir Ekonomide Tarım (Agriculture in an Unstable Economy) adlı eseri 1945 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 152).

2. Azgelişmiş Ülkelerde Ekonomik Gelişme İçin Önlemler (Measures for Economic Development of Underdeveloped Countries) adlı eseri 1951 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

3. Tarımda Ekonomik Organizasyonlar (Economic Organizations in Agriculture) adlı eseri 1953 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 152).

4. İnsan, Servet ve Ekonomik Büyüme (Human, Wealth and Economic Growth) adlı eseri 1959 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

5. Eğitim Sermaye Oluşumu (Capital Formation by Education) adlı eseri 1960 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. İnsan Yatırımı Üzerine Düşünceler (Reflections on Investment in Man) adlı eseri 1962 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

7. Eğitimin İktisadi Değeri (The Economic Value of Education) adlı eseri 1963 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 664).

8. Geleneksel Tarımı Değiştirme (Transforming Traditional Agriculture) adlı eseri 1964 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 664).

9. Beşeri Sermayeye Yatırım: Eğitim Ve Araştırmanın Rolü (Investment in Human Capital: The Role of Education and Research) adlı eseri 1971 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 664).

10. Beşeri Kaynaklar, Beşeri Sermaye: Statik Konular ve Araştırma Fırsatları (Human Resource, Human Capital: Policy Issues and Research Opportunities) adlı eseri 1972 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 664).

11. Dengesizlikler ve Anlaşma Yetenek Değeri (The Value of the Ability to Deal with Disequilibria) adlı eseri 1975 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

12. Aile Ekonomisi (Family Economics) adlı eseri 1975 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 152).

13. Ömür, Sağlık, Tasarruf ve Verimlilik (Life, Health, Savings and Productivity) adlı eseri 1979 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

14. Ekonomik Gelişmişlik ve Kültürel Değişim (Economic Devevelopment and Cultural Change) adlı eseri 1979 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

15. Girişimcilik ve Tarımsal Araştırma Kavramları Kaldor Anna Konferansı (Concepts of Entrepreneurship and Agricultural Research. Kaldor Memorial Lecture) adlı eseri 1979 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

16. Halka Yatırım: Nüfus Kalitesi Ekonomisi (Investing in People: The Economics of Population Quality) adlı eseri 1981 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 664).

5.17. Sir Arthur Lewis'ın Eserleri

Araştırma süreci boyunca Sir Arthur Lewis'ın birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. İktisadi Araştırma 1919-1939 (Economic Survey, 1919-1939) adlı eseri 1949 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 660).

2. İktisadi Planlamanın İlkeleri (Principles of Economic Planning) adlı eseri 1949 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 660).

3. İktisadi Büyüme Teorisi (Theory of Economic Growth) adlı eseri 1955 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 152).

4. Kalkınmanın Planlanması: İktisadi Politikanın Esasları (Development Planning: The Essentials of Economic Policy) adlı eseri Londra'da 1966 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalp ve Başer, 1998, 152).

5. Tropikal Kalkınma: 1880-1913 (Tropical Development: 1880-1913) adlı çalışması 1970 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 660).

6. Uluslararası İktisadi Düzenin Evrimi (The Evolution of the International Economic Order) adlı eseri 1978 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalg ve Başer, 1998, 152).

5.18. Lawrence Robert Klein'in Eserleri

Araştırma süreci boyunca Lawrence Robert Klein'in birçok eserine ulaşılmıştır. Burada ise önemli birkaç tane eserine yer verilmiştir.

1. Keynes Devrimi (The Keynesian Revolution) adlı eseri 1947 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalg ve Başer, 1998, 152).

2. ABD'de İktisadi Dalgalanmalar: 1921-1941 (Economic Fluctuations in the USA:1921-1941) adlı çalışması 1950 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 668).

3. Ekonometri Ders Kitabı (Textbook of Econometrics) adlı eseri 1953 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalg ve Başer, 1998, 152).

4. ABD'nin Ekonometrik Modeli: 1929-1952 (Econometric Model of the United States: 1929-1952) adlı çalışmayı, A.S.Doldberger ile yaptı ve 1955 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalg ve Başer, 1998, 152).

5. Ekonometriye Giriş (Introduction to Econometrics) adlı eseri 1962 yılında yayımlandı (Özateşler, Gökalg ve Başer, 1998, 152).

6. Wharton Ekonometri Tahmin Modeli (The Wharton Econometric Forecasting Model) adlı eseri 1967 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015)

7. Brookings Modeli (The Brookings Model) adlı eseri 1975 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

8. Ekonometrik Modelin Başarısı (Econometric Model Performance) adlı eseri E.Burmeister ile birlikte yazdı ve 1976 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

9. Karar Verme Rehberleri Olarak Ekonometrik Modeller (Econometric Models as Guides for Decision Making) adlı eseri 1982 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

10. Arz ve Talep Ekonomisi (The Economics of Supply and Demand) adlı eseri 1983 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

11. Makroekonomik Model Geliştirme Tarihi (History of Macroeconomic Model Building) adlı eseri R.G. Rodkin ve K.Marrah ile birlikte yazdı ve 1991 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 668).

12. Benim Profesyonel Hayat Felsefem (My Professional Life Philosophy) adlı eseri 1992 yılında yayımlandı (Ersoy, 2008, 668).

13. Ekonometri ve Ekonomi (Econometrics and the Economics) adlı eseri 1995 yılında yayımlandı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARIN İKTİSAT BİLİM DALI'NA KATKILARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların İktisat Bilim Dalı'na olan katkıları, düşünceleri ve uygulamaları anlatılacaktır.

6.1. Ragnar Anton Kittil Frisch'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

R. Frisch, İktisat Bilimi'ni sayısal analizlerle mantıksal çerçeveye oturtmuştur. Bu sayısal analizlerle Makroiktisat'ta Üretim ve Tüketim Teorileri'ni açıkladı. Frisch, ekonomik modelleri geliştirerek bunları iktisata uyguladı ve istatistik, matematik ve iktisatı birleştiren eserler vermiştir. Ekonometrik modellerin geliştirilmesine önemli katkılar sağladı (<http://www.thefamouspeople.com>, 2015).

Lineer Modelleme, Çoklu Veri Sistemleri'nin Analizi, Korelasyon Değişiklikleri alanlarında çalışmalar yaptı. Talep yetersizliğinin yol açtığı dengesizlikleri ortaya çıkardı. 1950li yıllardan itibaren kalkınma ve planlama konularına yöneldi. İktisadi planların hazırlanmasında ve bu planların geleceğe yönelik tahminlerinde etkin rol oynadı. Tüketim Teorisi'ni formülize etmiştir. Makroekonomik büyüklükleri ölçerek, ekonomideki denge ve dengesizlik durumlarını ortaya koymuştur. Sermaye Kuramı ile ilgili çalışmalar yapmıştır (Ersoy, 2008, 616).

Ekonometrik teknikler geliştirmiş ve Ekonometri'nin bir bilim dalı olarak gelişmesinde önemli katkıları olmuştur. Makroekonomi ve Ekonometri terimini ilk kez Frisch kullanmıştır. Keynes'ten önce 1933'te ekonomik dalgalanmaların darbeyle yayılması üzerinde yaptığı çalışmalar Modern Klasik Konjonktor Dalgalanması Teorisi'nin temelini oluşturmuştur. Modern Devlet Sosyal Muhasebesi ve İktisat Planlaması alanlarında ekonometrik modellemenin başrol oynamasında Frisch'in rolü çok büyüktür. 1993'te Fredrick Waugh ile birlikte **Frisch-Waugh Teoremi'ni** ortaya çıkartmıştır (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6.2. Jan Tinbergen'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

J. Tinbergen iktisadi olayları matematiksel yöntemler kullanarak ölçmeye çalıştı. İktisat politikalarının gelişmesinde ve uygulanmasında ekonometrik modeller geliştirdi. Azgelişmişlik ile uğraştı ve azgelişmiş ülkelerin iktisadi sorunlarının çözümlenmesiyle ve az gelişmiş ülkelerde planlama konuları ile ilgilendi. 1955 yılından sonra İktisadi Kalkınma ve Planlama ile uğraştı. Tinbergenin İktisadi Kalkınma ve Planlama konularındaki çalışmaları daha sonraki çalışmalara kaynak oluşturdu (<http://www.filozof.net>, 2015).

Ödemeler Dengesi, Tam İstihdam Seviyesi ve Fiyat İstikrarı ile ilgili çalışmalar yaptı. İleriye Dönük Öngörme ve Planlama Modelleri geliştirdi. Bu hedeflere ulaşmak için Vergi Politikası, Kur Oranları ve Kamu Harcamaları ile ilgili oranlar belirledi. Sosyal Demokrat Devlet Politikası'nın gelişmesinde etkili oldu. Sosyal refah, tam istihdam, servet bölüşümü, büyüme gibi konularda hükümetin aktif rol alması gerektiğini savundu (Ersoy, 2008, 619).

Türkiye'de Devlet Planlama Kurulu'nun kurulmasında aktif rol oynamıştır. Dönemin başbakanı Adnan Menderes Hollandalı İktisatçıyı 1959 yılında Türkiye'ye çağırdı. 4 Nisan 1960'ta Koopmans ile birlikte Türkiye'ye geldi ve Planlama Kurulu'nun açılması için çalışmalara başladı (<http://www.milliyet.com.tr>, 2015).

6.3. Paul Anthony Samuelson'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Amerikalı iktisatçı P. A. Samuelson 20. yüzyılın ikinci yarısında yetişen etkili iktisatçılardan biridir. Samuelson'un en önemli etkisi iktisata matematiksel yöntemler getirmesidir. Matematiksel yöntemleri iktisata uygulayarak iktisatın bir bilim dalı olarak yer almasına katkıda bulundu. İktisatı anlatmada matematiksel formülü ustaca kullanmıştır.

Neo-Klasik İktisat ile Keynesci İktisat'ın sentezini yapmıştır. Samuelson ekonomiyi zamana ve zamanın getirdiği yeni şartlara bağlı bir süreç olarak görüyordu. İktisat Teorisi değişmeliydi. Bu nedenle statik ve dinamik etmenleri birbiri ile bağdaştırdı. Karşılaştırmalı statik ve dinamik analiz tekniklerini anlaşılır bir hale getirdi Samuelson **Kamu Malları Teorisi'ni** geliştirmiştir. Böylece

toplumun en uygun biçimde mal edinmesine ve bu mallar ile gereksinimlerini karşılayabilmesine yardım etti. Devlet müdahalesi ile **Pareto Optimum'a** ulaşılabileceğini savunmaktadır (<http://www.kimkimdir.gen.tr>, 2015).

1954'te yayınladığı bültenlerle Doğrusal Programlama, Mevduat Temayülü, Çarpan-Hızlandıran Bağlantısı ve Ekonometri ile alakalı problemlere çözüm yolları gösterdi. Daha sonra çeşitli yayın organlarında yayımlanan makalelerinde, serbest ticaret şartları ve üretim konularında bazı tavsiyelerde bulundu. (<http://www.sozkimin.com>, 2015).

Uluslararası ticaret alanında iki ülke arasındaki ticarete karşılıklı kazancın muhasebeleştirilmesine yeni yöntemler getirdi. Üretim faktörlerinden birine daha fazla sahip olan ülke diğer faktörlerde sahip olursa maliyeti düşük üretim yapar. Dış ticaret geliri artar. Enflasyon, işsizlik, iktisadi büyüme gibi konular üzerinde çalışmıştır. İktisadi sorunların temeline makro çözümler bulmaya çalıştı. Toplam talep düşerse bu tam kapasite ile çalışmayı engeller ve işsizlik olur. Karma bir ekonomide yersiz kamu harcamaları kısılır toplanan vergiler sermaye oluşumunda kullanılırsa İktisadi Kalkınma olur. Kaynaklar yatırımda kullanılmalıdır. Sermaye oluşumu için para arzın artmalı faiz oranı düşürülmeli böylece yatırım artar ve yatırım harcaması üretimi artırır (Ersoy, 2008, 622).

6.4. Simon Kuznets'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

S. Kuznets, İktisadi Büyüme ve Kalkınma konularında önemli çalışmalar yapmıştır. Gelir Dağılımı ve Ekonomik Kalkınma arasındaki ilişkiyi açıklamada Kuznets'in geliştirdiği **Ters U Eğrisi** olarak da bilinen **Kuznets Eğrisi'nin** büyük önemi vardır.

Milli Gelir ve Milli Hasıla'yı hesaplamada ve Gayri Safi ve Net Milli Gelir kavramlarının hesaplanmasında önemli katkılarda bulunmuştur. Yeni yöntemler geliştirmiş bu yöntemlerin sonuçlarının yorumlamasında ve geleceğe yönelik tahminlerde bulunmuştur (<http://www.filozof.net>, 2015).

İktisadi büyüme, kaynak dağılımı, verimlilik, teknolojik gelişme üzerine çalışmalar yaptı. Sermaye oluşumu, ekonometri, göç, sınai yapı, sermaye hareketleri, uluslararası ticaret, iktisadi etkinlik konularında araştırmalar yaptı. Nüfus artışı ve

iktisadi büyüme arasında ilişki kurdu. Kuznets araştırmalar sonucu elde edilen verilerle ilgili yaklaşımlar geliştirdi. İktisadi olaylarla ilgili veriler toplanmalı, değerlendirilmeli ve sonuç tablolar halinde sunulmalıdır. Toplanan veriler ile de sonuca ulaşılmalıdır. Devrevi bunalımlar, bunların neden ve sonuçları ile ilgili çalışmalar yaptı (Ersoy, 2008, 624).

6.5. John Richardo Hicks'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

J. R. Hicks, iktisata yaptığı katkılarla İktisat Bilimi'ne damga vuran iktisatçılardandır.

Modern Talep Teorisi'ne son şeklini vermişlerdir. Kayıtsızlık Eğrileri ile yaptığı çalışmalar fiyat değişimi sonucunda İkame ve Gelir Etkileri'ni açıkça ortaya koymuştur. Böylece Kayıtsızlık Eğrileri'nden Ordinal Fayda temelinde tüketici davranışını nasıl çözümleyebileceğini göstermiştir. Gelir Etkisi kavramı üzerinde çalışmalar yapmıştır. Ona göre fiyat değişimleri sonucunda tüketici ucuz olan malı pahalı mala tercih eder. Bu ikame ile bir gelir aktarımı olur. Sermaye oluşumu ve toplam talep arasında ilişki olduğunu ve toplam talepteki artışın yatırımları artırdığını bu artışın da sanayileşmeyi hızlandığını savunur (Ersoy, 2008, 627).

Marjinal Fayda Kavramı ve Azalan Marjinal Fayda Teorisi'ni geliştirerek Marjinal İkame Haddi ve Azalan Marjinal İkame Haddi ile değiştirilmiştir. Marjinal Fayda Teorisi'ni Kayıtsızlık Eğrileri ile açıklamıştır. Konjoktür Dalgalanmaları açıklamak için; Keynes'in Çarpan Sürecini, tüketici ve yatırımcıların davranışsal zaman gecikmelerini, Hızlandırıcı Sürecini, Harrod'un Büyüme ve İstikrarsızlık Modeli'ni birleştirdi. Bu şekilde Hızlandırıcı Katsayısı ve Marjinal Tüketim Eğilimi'nin değerine bağlı olarak şiddeti artan azalan ya da sürekli kendini yenileyen Konjoktür Dalgaları elde ediyordu (<http://filozof.net>, 2015).

Hicks İktisadi Düşünceler Tarihi'nde uzunca bir süre hüküm süren Ortadoks Keynesyen Ekonomi'nin başlıca temsilcisidir. Ortadoks Keynesyen Makroiktisat Teorisi'ni temsil eden **IS-LM Modeli** 1937 yılında Hicks tarafından yazılmıştır. IS-LM Modeli, ekonominin reel yönünü parasal yönü ile birlikte ele alır ve ekonominin genel dengesinin mal ve para piyasalarının eşanlı dengesi ile sağlanacağını gösterir (Bocutoğlu, 2013, 111).

6.6. Kenneth Joseph Arrow'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Üstün bir matematiksel zekâyâ sahip olan Arrow iktisadi ve siyasal olayların anlatımında matematiksel yöntemleri kullanarak bu sorunların çözümünü gerçekleştirdi. İktisadi olayları matematiksel ifade de başarılı işlere imza attı.

Bireysel özgürlükler Arrow için büyük önem arz etmekteydi. Bireysel özgürlüğü kısıtlayan yoksulluk ve düşük gelir, ancak İktisadi Kalkınma ile azalır. Özgürlük ve eşitlik uyum içinde olmalı. Gelir dağılımındaki adaletsizlik azaltılmalı ve ifade özgürlüğünün önü açılmalıdır. Gelir dağılımındaki dengesizliklerin azaltılması için serbest piyasa ekonomisini ve devletin gelir dağılımını düzenleyici önlemleri birlikte olmalıdır. Sosyal tercih ve bireysel tercihler arasında çalışmalar yaptı. Bu alanda yaptığı en önemli çalışma **İmkânsızlık Teoremi'dir**. Bu teoriye göre; Çoğunluk oyu ile bireysel tercihler sosyal tercihlere dönüşmez (Ersoy, 2008, 628).

Arrow, **Arrow-Debreu-Mc Kenzie Modeli-ADM Modeli** ile genel denge konusunda çalışmalar yapmıştır. Ayrıca iktisat literatürüne **Arrow-Pratt Kat Sayısı** terimini kazandırarak iktisata önemli katkıları olmuştur (Serdaroğlu, 1997, 11).

6.7. Wassily Wassilyovitch Leontief'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

W. Leontief Mikroiktisatı matematiksel yöntemlerle anlattı. İktisadi teoriler için matematiksel ve istatistikî metotlar geliştirdi.

İktisadi faaliyetlerin hesaplanmasında **İnput-Output Tahlil Yöntemini** kazandırarak iktisata büyük katkı sağlamıştır. Bu yöntemle Amerikan Ekonomisi için birçok hesaplama gerçekleştirdi ve ekonominin geleceği hakkında bilgi sahibi olunmasını sağladı. Bu tahlil yöntemi ekonomilerin mal ve hizmet akışını ölçmede önemli araç teşkil etti. Ekonominin genel yapısı tahmin edildi, ekonominin gidişatı ve geleceği hakkında fikir sahibi olundu (Ersoy, 2008, 632).

1941 yılında Harvard Üniversitesi'nde profesör iken Amerikan Ekonomisi için Girdi-Çıktı Modelleri hazırladı. Harvard'ta bulunan çok ilkel olan bir sistem kullanarak ABD Ekonomisi'nin 500 sektörünün ekonomik modelini ABD İşçi

İstatistikleri Bürosu'nun sağladığı verileri kullanarak hazırladı. Harvard Mark II adlı sistemi kullanarak da bu modelin çözümünü buldu (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

Üretim faktörlerinin sabit bir oranda bileşimini gösteren **Leontief Üretim Teorisi** ve tüketim mallarının birbirini tamamlaması ile istenilen yararı sağlayacağını belirten **Leontief Fayda Fonksiyonu**, Hecksher-Ohlin Teorisi'nin tam tersi bir sonuç ortaya çıkaran **Leontief Paradoksu** Leontief'in iktisata sağladığı en önemli katkılardan birkaçıdır (<http://www.kimkimdir.gen.tr>, 2015).

6.8. Gunnar Myrdal'ın İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

20. yüzyılın en önemli iktisatçılarından olan Myrdal o dönemin önemli sorunları ile uğraştı. Ekonomik sorunların sosyal, kültürel, kurumsal yönlerini araştırdı.

20. yüzyıl Amerikası'nın en önemli problemi haline gelen zenci problemi ile uğraştı. Yoksulluk sorunlarına çözüm yolları üretti. Gelişmiş ülke, az gelişmiş ülkeye daha fazla yardım etmelidir. Myrdal'a göre siyasal ve sosyal güçlerin ekonomide etki gücü yüksektir. Devletin destekleyici politikalar ile ekonomiye katkıda bulunmasını savundu. Bu politikaları ile İsveç Kraliyet Nüfus Komisyonu'nun kurulmasına öncülük etti. Bütçede yapılacak yenilemeler iktisadi dalgalanmaları azaltacaktır. Ayrıca iktisatın ahlaktan ayrılması kanaatindeydi (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

İktisadi faaliyetleri açıklamada **Dönem Başı (Ex-Ante)**, **Dönem Sonu (Ex-Post)** kavramlarını ilk kez Myrdal kullandı. Ex-Ante, istenilen olayın gerçekleşmesinden önceki, Ex-Post ise gerçekleşen olaydan sonraki durumu ifade etmektedir. Yoksulluk ve zenci sorunlarının çözümünde **Kümülatif Nedensellik Yöntemini** kullandı. **Kutuplaşma Teorisi** Myrdal'ın İktisat Bilimi'ne kattığı önemli çalışmalarındandır. Kutuplaşma Teorisi'ne göre; Az gelişmiş ülkeler, gelişmiş ülkeler ile gümrük birliği kurarak serbest ticaret ilişkilerine girişirse gelişmemiş ülkeler açısından durum kötüye gider (Ersoy, 2008, 636).

6.9. Friedrich August Von Hayek'in İktisat Bilim Dalı'na Katkıların Genel Değerlendirmesi

Dönemin önemli iktisatçılardan olan Hayek İktisat Bilimi ile diğer bilimler arasında yakın ilgi olduğunu, iktisat ile siyaset, sosyal bilimler, fizyoloji felsefe...ve gibi bilim dalları arasında yakın ilişki olduğunu savunmaktadır.

İktisadi dalgalanmaları, devrevi bunalımları para ve para politikası kullanarak gidermeye çalıştı. Hayek'e göre adalet kaynak talep edenler ile hak talep edenlerin kurallara uygun davranmasıdır (Kunt, 2006, 206).

Piyasada uygulanan liberal politikalar otomatik olarak denge sağlar bu nedenle devletin ekonomiye müdahale etmesini istemez. Devlet bireysel özgürlüğü sağlamak, piyasanın düzenli işlemesine ortam hazırlamak ile yükümlüdür. Hayek'e göre devlet sadece gerektiği zaman, düzenleme ve reformlarla müdahale etmelidir. Devletin ekonomiye müdahalesini yalnızca güçsüzler lehine kullanması durumunda kabul eder. Hayek Planlı Ekonomi Politikaları'nı eleştirdi. Hayek Sosyalizm ve Planlı Ekonomi'yi kabul etmiyordu. Liberal Ekonomi'yi savunuyordu (Ersoy, 2008, 642).

6.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in İktisat Bilim Dalı'na Katkıların Genel Değerlendirmesi

Kantorovich, matematiksel yöntemleri iktisata başarı ile uygulayan iktisatçılardandır.

Rusya'da 1930 yıllarda yaşanan hızlı sanayileşme sürecini inceledi ve sanayide kaynakların en uygun kullanımını konusunda çalışmalar yaptı. İktisat Bilimi'ne **Lineer Tekniği'ni**, George Dantzig'den daha önce kazandırdı. Bu teknik daha sonra George Dantzig tarafından geliştirilmiştir. Kantorovic Lineer Tekniğini iktisadi kaynakların daha verimli ve etkin kullanılması için kullanmıştır. Üretimi optimize etmek için matematiksel yöntemler geliştirdi. Kaynakların etkin kullanımı konusunda bütün dünyada öncelikli olarak da Eski Sovyetler Birliği Planlama çalışmalarında kullanıldı. Kaynak etkinliği için matematiksel yöntemleri geliştirip iktisata başarı ile uyguladı (<http://tr.wikipedia.org>, 2015).

6.11. Tjalling Charles Koopmans'ın İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Koopmans İktisat Bilim Dalı'na yaptığı öncü çalışmalar ile birçok iktisatçıya kaynaklık etmiştir.

Koopmans optimum kaynak tahsisi konusunda yeni yöntemler geliştirmiş, kaynakların etkin kullanımı hususunda sayısal yöntemler geliştirmiştir. Optimum kaynak tahsisi yöntemlerinin temelinde Kantorovich'in Lineer Programlama Yöntemi vardır. Koopmans arıca Lineer Programlama Yöntemi'ni kullanarak Genel Denge Modeli'ni açıklamada kullandı. Milli gelirin zaman içinde yatırım ve tüketim arasındaki bölüşümünün kuşaklar arasında refah kaybına yol açacağını belirtmiş ve Milli Gelir'in büyüklüğü ve bölüşümü, optimal büyüme hadleri ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Tinbergen'in ABD için hazırladığı Ekonomik Konjoktür Teoremi'ni İngiltere için uyarladı. Ekzojen Büyüme Modeli, Ulaşım İktisatı gibi önemli başarıları vardır (<http://www.filozof.net>, 2015).

Faaliyet Analiz Yöntemi'ni geliştirmiştir. Bu yöntem; Firmanın sınırlı girdileri ile mal üretmek için farklı bileşimlerin kullanılması sonucu en uygun kaynak dağılımını ve kar oranını belirler. Koopmans bu yöntemi 2. Dünya Savaşı sırasında müttefik güçlerin az maliyet ile araçları teslimi için ve yatırım projelerinin değerlendirilmesinde kullanıldı. Koopmans'ın İktisat Bilim Dalı'na olan bir diğer katkısı ise; **Opimum İktisadi Büyüme Teorisi'**dir. Bu teoriye göre; Faydayı maksimum eden uygun üretim bulunmalı ve bu süreçte, kıt kaynakların tahsisi, tercihlerin sıralanışı doğru ve etkin kullanılmalıdır (Ersoy, 2008, 649).

6.12. Milton Friedman'ın İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Ünlü iktisatçı Milton Friedman'ın Modern Miktar Teorisi diye adlandırılan Para Talebi Teorisi İktisat Bilim Dalı'na en önemli katkılarından biridir. Klasik İktisatçılar'ın Miktar Teorisi'ni geliştirerek Modern Miktar Teorisi olarak İktisat literatürüne katmıştır.

Milton Friedman **Monetarist** düşünce akımının kurucusu ve temsilcisidir. 1956 yılında Milton Friedman'ın **The Quantity Theory Of Money A Restatement (Paranın Miktar Teorisi: Bir Yeniden Yorumlama)** adlı eserini yayımlayarak 1929

Bunalımı sonrası etkinliğini kaybeden Klasik İktisadi Düşünce'nin yeniden varolmasına yol açmıştır. Monetarizm'in amacı Keynesyen İktisat'ın bir kenara attığı Paranın Miktar Teorisi'ni canlandırmaktır. Çünkü Monetaristler'e göre, karşılaşılan iktisadi sorunların temelinde parasal etkenler bulunmaktadır. İktisadi sorunların temelinde para arzının aşırı miktarda artırılması iktisadi sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunların giderilmesinde para politikası araç olarak kullanılmalıdır (Orhan ve Erdoğan, 2005, 163).

Friedman iktisadi kaynakların etkin kullanılması için piyasaya olan müdahalenin azaltılmasını, serbest piyasa mekanizmasını savunur. Friedman'a göre fiyatlar serbest piyasada alıcı ve satıcı tarafından belirlenir. Bu nedenle devletin ekonomiye müdahalesinin gereksiz olduğunu savunur. Friedman klasik temeller doğrultusunda devletin ekonomiye müdahalesini ancak iç-dış güvenliği sağlamada, alt yapı çalışmalarında, adaleti sağlamada gerekli kılar. Devletin ekonomiye müdahalesi ekonomiye zarar verecektir. Devletin kamu harcamalarını artırması, para arzı ve enflasyonu artırır. Kamu harcamaları yerine dar gelirlilere Negatif Gelir Vergisi uygulanmasını savunur. Friedman uluslararası ticarete serbestlikten yanadır. (Ersoy, 2008, 585).

Friedman'a göre para arzı ile para talebini belirleyen etkenler birbirinden oldukça farklıdır. Para arzındaki artış para talebini etkilemez. Ama para arzındaki değişim para arzı ile parasal gelirin ilişkili olmasından dolayı, tüm piyasaları etkiler. Genel dengeyi etkiler. Bütçe açığı ya da fazlasının giderilme yöntemi genel dengede farklı sonuçlar doğurur. Bütçe açığı halktan alınan borçlar ile karşılanırsa halkın elindeki kaynak kamuya aktarılır. Fakat açık para arzını artırarak kapatılmaya çalışılırsa para arzı artışı enflasyona sebep olur ve genel denge bozulur. Tüm bunlar doğrultusunda Friedman sanıldığı gibi paranın yansız olmadığını vurgular (Ersoy, 2008, 589).

Friedman enflasyonu parasal bir olgu olarak kabul eder. Para arzının aşırı artırılması enflasyona sebep olur. Para arzı, mal arzındaki artış ile aynı olursa enflasyon olmayacaktır. Nobel Ekonomi Ödülü verilirken yaptığı konuşmada **'Enflasyon her zaman ve her yerde parasal bir olgu olmuştur'** sözüyle parasal

genişleme ve enflasyon arasındaki sıkı ilişkiye vurgu yapmıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

Milton Friedman, Fiyat Teorisi, Monetarizm, Uygulamalı Makroekonomi, Değişken Döviz Kurları, ABD İçin Profesyonel Ordu, Dağılım Kuramı, Friedman Testi gibi birçok eseri İktisat Bilimi'ne katmıştır. Tüketim Fonksiyonu konusunda Keynes'in düşüncelerine karşı **Sürekli Gelir Hipotezi'ni** geliştirdi. Sınırsız serbest ticaret, en az devlet müdahalesini, enflasyonun artmaması için sabit para arzını savundu. Friedmana göre **Philips Eğrisi'nin** ortaya koyduğu gibi işsizlik ve enflasyon arasında ters yönlü bir ilişki yoktur. Enflasyon artarsa işsizlikte artar. Yaklaşımlarında Walrasyan Yaklaşımı'nı değil de Marshall Yaklaşımı'nı benimsemiştir (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

6.13. Bertil Ohlin'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

20. yüzyılın en önemli Uluslararası İktisat Teorisyanı olan Ohlin, bölgeler ve uluslararası ticaret konularında İktisat Bilim Dalı'na önemli katkılarda bulunmuştur. Uluslararası ticaret konularında inceleme yaparken 'Karşılaştırmalı Üstünlük' kavramından yararlandı. Hocası Eli Hechscher ile birlikte uluslararası ticarete **Hechscher-Ohlin Teoremi'ni** kazandırdı (<http://www.msxlab.org>, 2015).

Ohlin'e göre, iktisadi sorunların uluslararası boyutu önemlidir ve analizlerde ihmal edilmemelidir. İstihdam Teorisi, Parasal Miktar Teorisi, Tasarruf ve Yatırımın Eşitlik Teorisi, Devrevi Bunalım, Kredi Piyasaları, Para Teorisi, Faiz Oranları, gibi birçok teorinin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Keynes'ten önce para, faiz, kredi, yatırım, tasarruf ilişkisini incelemiş ve Klasikler'in aksine yatırım ve tasarrufu eşitleyen bir mekanizmanın olmadığını savunmuştur (Ersoy, 2008, 655).

6.14. James Edward Meade'nin İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Dönemin en önemli iktisatçılarından olan Meade, bir ülkenin iç denge ve dış dengesinin birlikte olması gerektiğine vurgu yaptı. Ekonominin genel dengesinin bu iki dengenin eşanlı oluşması ile olacağını savunmuştur. Arkadaşları Richard Kahn, Piero Sraffa ve Austin Robinson ile Keynes'in ünlü eseri Genel Teori'ye çalışmaları ile büyük katkıları olmuştur. Uluslararası Gelir Hesaplanması, İktisadi Planlama,

Refah İktisatı, Gelir Bölüşümü, Uluslararası Ticaretin Geometri Teorisi, Gümrük Birliği Teorisi, gibi konularda önemli çalışmalar yapmıştır. Gelir dağılımı adaletini savundu ve bu konuda önemli çalışmalara imza attı (Ersoy, 2008, 652).

Dış ticaret konularında önemli çalışmalarda bulundu. Dış ticarete savunulan politika **Birinci En İyi Politikadır**. Bu politika dış ticaretin tamamen serbest olmasını savunur. Tam rekabet ve serbest ticaret istenilen en iyi politikadır. Bu politikada özel maliyet ve sosyal maliyet arasındaki farkın sıfır olduğu durumdur. Meade'ye göre Birinci En İyi Politika'ya ulaşamıyorsa en iyi politika İkinci En İyi Politikadır. **İkinci En İyi Politika**; Sosyal maliyet ve özel maliyet farkının en az olduğu politikadır. Meade düşünceleri ile İkinci En İyi Teori ile Refah Ekonomisi'ne de önemli katkılarda bulunmuştur (<http://asbava.blogspot.com.tr>, 2015).

6.15. Herbert Alexander Simon'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

İktisat'ın birçok alanında önemli çalışmalar yapmıştır. İktisadi teşkilat içinde karar alma ile ilgili çalışmaları büyük ilgi görmüştür. İktisat Bilimi yanında yönetim, felsefe, bilgisayar, matematik gibi konularda çalışmalar yapmıştır.

Simon, Yönetim Bilimi ile ilgilendi. İktisatın hükümet organlarında, firmalarda ekonomik karar alma süreci ile ilgilenilmediğini vurgulamaktaydı. Ekonomik örgütlerde karar verme sürecinin davranışsal analizi konusunda araştırmalar yapmıştır. Gerçek dünya ve ekonomik modeller arasında bir köprü kurmaya çalıştı. İnsanların hafızası ve hesap kaabiliyeti sınırlı olduğu için verecekleri karar ile ilgili tüm veri ve bilgileri değerlendiremez dolayısıyla yöneticiler, gelecek hakkında bilgi sahibi olamaz. Bu nedenle riskli işler yerine risksiz işleri tercih ederler. Kişilerin sınırlı hafıza ve hesaplama bilgileri sebebi ile tam rasyonellik sınırlıdır (Ersoy, 2008, 658).

Rand Corporation'dan iki araştırmacıyla birlikte Simon, teoremlerin kanıtlanması için bir yazılım, sorunların çözümü için genel bir kuram, bilgisayarla bir satranç programı ve Yapay Zekâ araştırmaları çağını açan bir programlama dili geliştirdi. İnsan Modelleri, Ussal Karar, Mantık Teorisi Makinesi önemli çalışmaları arasında yer alır (<http://hakkindabilgi.com>, 2015).

6.16. Theodore William Schultz'un İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Dönemin önemli iktisatçılarından olan Schultz, sermayeyi beşeri sermaye ve beşeri olayan sermaye diye ikiye ayırarak bunlar arasında beşeri sermayeye ayrı önem vermiştir. Beşeri sermaye ile kalkınmanın sağlanacağını, yoksulluğun azalacağını belirtmektedir. Beşeri sermaye için nüfus, sağlık, eğitim alanlarına önem verilmesi gerektiğini savundu.

Schultz'u Tarım İktisatçısı olarak tanımlamak gerekmektedir. Tarım ve diğer sektörler arasındaki ilişkiyi inceledi ve tarımsal sorunlar ile ilgilendi. Tarımsal üretimi artırmada verimliliği artırıcı etki yapılarak kaynakların etkin kullanımının sağlanacağını vurguladı. Verimliliği artırıcı unsur olarakta beşeri sermayeyi kullandı. Schultz, İktisadi Kalkınma konuları ile ilgilendi ve İktisadi Kalkınma'da beşeri sermayenin önemine vurgu yaptı. Eğitimli ve bilgili olan iş gücü ile emeğin verimliliği artacak ve İktisadi Kalkınma sağlanacaktır. Beşeri sermayeyi tarım kesiminde ve yoksulluğun giderilmesinde de etkin faktör olarak kabul etti, Eğitim seviyesinin yükseltilmesi ile tarım kesiminde iyileşme, yoksulluk seviyesinde ise azalma olacaktır (Ersoy, 2008, 665).

Ona göre beseri sermaye çok önemlidir. Çalışmaları hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde tarım sektörünün iktisadi gelişmede rolü üzerindedir. İnsan sermayesi kavramının bir bölümü olan eğitim sermayesi üzerinde ve özellikle eğitime yapılan yatırımların rolü üzerinde yaptığı çalışmalar 20. yüzyılda milletlerarası ve gelişen ülkeler içinde iktisadi politikaların geliştirilmesinde önemli etkileri olmuştur (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

6.17. Sir William Arthur Lewis'ın İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Lewis, İktisadi Kalkınma konularında önemli çalışmalar yaptı. Az gelişmiş ülkelerin kalkınma ve büyüme sorunları ile ilgilendi. Bu sorunların siyaset ve bilim dünyasınca farkındalığına yol açtı.

Sınırsız Emek Arzı Teorisi ile İktisadi Kalkınma konusunda önemli çalışmaların öncülüğünü yapmıştır. Ona göre gelişmiş ülkelerin kalkınma sürecinde az gelişmiş ülkelerdeki arzı düşük olan işgücünü kullanması ve az gelişmiş

lkelerden koloni oluşturması yatmaktadır. Lewis, ortaya attığı **İkili Sektör Yaklaşımı** ile az gelişmiş ülkelerin yoksulluğun kısır döngüsünden nasıl kurtulabileceğini göstermiştir (zdemir, 2010, 11-12).

Lewis, serbest piyasa mekanizmasını savunuyordu. Fakat serbest piyasadaki bazı dış etkilerden dolayı piyasanın bazı durumlarda yetersiz kalabileceğini ve bu durumlarda devletin uygun politika ile piyasanın yetersiz kaldığı alanda müdahalesini savunuyordu. Bu müdahale yatırımları teşvik edici, piyasaı etkin işletecek müdahaleler olmalıdır. Dış ticaret konusunda da önemli çalışmalara imza atan Lewis'e göre, dış ticaret iktisadi büyümenin motoru olamaz. Sanayileşmenin ilk aşamasında İthal İkameci Sanayi'nin kullanılması gerekmektedir. Tarım ve sanayide ithalatı azaltacak ithal ikamesi politikalar uygulanmalıdır. İç pazar genişletilmelidir. Çünkü dış ticaret hadleri sermaye yoğun mamul üreten ülkelerin lehinedir. Bu nedenle kalkınmanın ilk aşamasında yurt içi sanayi dış rekabetten belli bir süre korunmalıdır (Ersoy, 2008, 661).

6.18. Lawrence Robert Klein'in İktisat Bilim Dalı'na Katkılarının Genel Değerlendirmesi

Klein, İktisat Bilim Dalı'na ekonometrik modelleri geliştirmesi ve uygulaması ile büyük katkılarada bulunmuştur. Bilgisayarın hızla geliştiği dönemde bilgisayarın hesaplama gücünden yararlanarak, ekonometrik modeller geliştirdi ve bu modelleri iktisata uygulayarak ekonominin sayısal verilerine ulaşmada önemli katkıları olmuştur. Böylece bu veriler ile ekonominin geleceği hakkında fikir sahibi olunmasına olanak sağlamıştır. Geliştirdiği ekonometrik modelleri iktisata uyguladı, uygulamaların geleceğe olan etkilerini tahmin etti ve bu uygulamaları test ederek hayata geçirdi. Ulusal Ekonometrik Modelleri birbirine bağlayarak uluslararası bir model kurmayı amaçlayan **Link (Bağ) Projesini** oluşturdu. Dünya Bankası, OECD ve Avrupa Ekonomik Topluluğu Link'ten türetilmiş modeller kullanmaktadır (<http://tr.wikipedia.org/wiki>, 2015).

7. 1969-1980 YILLARI ARASINDA NOBEL İKTİSAT ÖDÜLÜ ALAN İKTİSATÇILARDAN İLGİNÇ ÖRNEK METİNLER

Bu bölümde 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların İktisat Bilim Dalı'na olan katkıları, ortaya atıldığı fikirler ve geliştirdiği teorilerden birkaçı anlatılacaktır.

7.1. Ragnar Anton Kittil Frisch'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Ragnar Anton Kittil Frisch'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Ekonometri, '**Ekonomik Ölçüm**' anlamına gelen bir sözcük olarak ilk kez Norveçli İktisatçı Ragnar Frisch tarafından 1926'da kullanıldı (Uygur, 2006, 4).

Frisch Ekonometri'nin oluşumu ve gelişiminde önemli katkılarda bulunmuştur. 1920'li yıllarda yayınladığı makalesinde zaman serileri konusunda çalışmalar yapmıştır. Rassal bir şok değişken olarak aldığı zaman serisi değişkenini dinamik bir makroiktisadi model çerçevesinde kullanmıştır. Bu makalede Frisch iki tür devrevi hareketin olduğunu açıklıyor. Birincisi, sistemin içinden kaynaklanan, düzenli seyreden ve kendi haline bırakılsa bir dengeye doğru giderek azalacak olan bir devrevi hareket. Frisch buna '**Propagation**' diyor. İkinci devrevi hareket ise, sistemin dışından kaynaklanan şokların toplamından oluşuyor. Bu şokların toplamı nedeniyledir ki ekonomide süregiden devresel hareketler gözleniyor. Frisch bu dışsal etkilere de '**İmpulse**' diyor. Frisch bu iki devresel hareketin yaratıldığı durumu sallanan tahta bir atın durumuna benzetiyor. Bir darbe gelince at bir süre sallanıyor; kendi haline kalsa sallanma bir süre sonra azalacak ve bitecek, ama sonra bir darbe daha geliyor. Süreç böylece sürüp gidiyor.

Denklemler ve değişkenler ile ifade edersek, Frisch önce sermaye malları üretimi y_t , tüketim malları üretimi x_t ve geçmiş dönem sermaye malları stoku $\int g(y_t - \tau) dt; \theta$ ile açıklayan bir denklem yazıyor;

$$y_t = f(x_t, \int g(y_t - \tau) dt; \theta)$$

Burada f ve g doğrusal işlevler, θ ise bu işlevlerdeki katsayılarıdır. Frisch, bu üç değişkeni birer fark denklemi ile ifade ediyor. Bu fark denklemlerinin çözümünde kökleri devresel hareket veren karmaşık sayılar olarak alıyor. Böylece Frisch, içsel

devresel hareketi (Propagation) fark denklemlerinin çözümünden elde ediyor. Bu bağlamda 8. 5 yıllık birincil devre, 3. 5 yıllık ikincil devre ve 2. 2 yıllık üçüncül devre buluyor. Son aşamada Frisch, fark denklemlerinin çözümünü ve şokları temsil eden hata terimlerinin toplamını yt denklemine koyuyor, burada bir diferansiyel denkleme ulaşıyor ve bir kez daha, yt için bir başka devresel hareket veren çözüm elde ediyor. Frisch, bu çözümler sonrasında katsayılara kendisi sayısal değerler veriyor (Uygur, 2006, 24-25).

7.2. Jan Tinbergen'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Jan Tinbergen'nin birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Tinbergen Kuralı; Tinbergen'in uygulanan politika hedeflerine yönelik kullandığı, birbirinden bağımsız çok sayıda politika hedefine ulaşmak için hedefe eşit sayıda politika aracı kullanılması gerektiğini ifade eden kuraldır (<http://tgku.com>, 2015).

7.3. Paul Samuelson'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Paul Samuelson'un birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.3.1. Kamusal Mal Tanımı

Kamusal Mal tanımı Samuelson tarafından ortaya atılmıştır. Kamusal Mal tanımı yaparken malların sahip oldukları özellikleri esas almışlardır. Bu özellikler, malın tüketiminde bireyler arasında bir rekabetin olup olmaması, malın faydasından ilave kullanıcının dışlanıp dışlanamayacağı, malın tüketiminde üçüncü kişilere yayılan fakat fiyatlandırılmayan faydaların (dışsallıklar) varlığı olarak sıralanabilir.

Samuelson 1954 yılında yazdığı, '**Kamu Harcamalarının Saf Teorisi**' başlıklı kısa makalesinde malları, **Özel Mallar** ve **Ortak Tüketim Malları** olarak iki gruba ayırmıştır (Göker, 2008, 109-110).

7.3.2. Dış Ticaret Yorumları

İki ülke arasındaki karşılıklı ticarete üretim faktörlerinden birine daha fazla sahip olan ülke daha az sahip olduğu sermayeyi de temin ederse dış ticarete etkinlik kazanır. Ucuz emeğe sahip olan ülke emek yoğun üretim yöntemleri ile diğer üretim faktörlerini tedarik ederek üretim yaparsa dış ticarete avantajlı konuma gelir. Ticaret bir bakıma üretim faktörlerinin ürettiği ürünlerin mübadelesi olduğundan dış ticaret yolu ile bol olan faktöre karşı talep oluşturur. Bu faktör sahiplerinin geliri dış ticaret yolu ile yükseltilmiş olur (Ersoy, 2008, 622).

7.4. Simon Kuznets'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Simon Kuznets'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

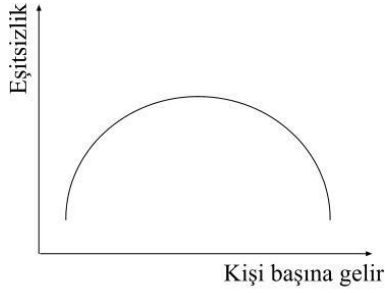
7.4.1. Kuznets Dalgalanmaları

Devrevi bunalımların neden ve sonuçlarını tahlil eden yöntemler geliştirdi. Devrevi bunalımları belli bir zaman diliminde iktisadi faaliyetlerde görülen iniş ve çıkışlar olarak tanımladı. Bu iniş ve çıkışların beş altı yılda bir meydana geldiğini bazen bu sürenin on, on iki yıl olacağını ileri sürmüştür. Ortalama on beş, yirmi yıl aralıklarla görünen devrevi bunalımlara **Kuznets Dalgalanmaları** (Kuznets Cycles) denilmektedir. Kuznets'e göre devrevi dalgalanmaların nedeni; nüfus yapısındaki değişme, göç, nüfus artış oranı, emek gücü büyüme oranları, işsizlik gibi etmenlerdir. İniş ve çıkışlardaki değişikliğin nedeni işsizlik oranı ile ilgilidir. Toplam talep arttığı zaman işsizlik azalmakta ve ekonomi tam istihdama gelmektedir. Toplam talepteki daralma ise tersine etki yapar (Ersoy, 2008, 624).

7.4.2. Kuznets (Ters U) Eğrisi

Kişi Başına Düşen Milli Gelir seviyeleri farklı olan ülkelerde belirli bir zaman dilimindeki gelir eşitsizlikleri de farklı olacaktır. İktisadi büyüme ile birlikte gelir eşitsizliği önce artacak, Kişi Başına Düşen Gelir belirli bir seviyeye ulaştıktan sonra ise azalacaktır (Ongan, 155-156).

Çizim-1: Kuznets (Ters U) Eğrisi

7.5. John Richard Hicks'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca John Richard Hicks'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.5.1. Kaldor-Hicks Yaklaşımı

Söz konusu olduğu üretim faaliyetlerinde, dışsal maliyete neden olan firmanın bundan zarar görene denkleştirici miktar olarak, üretim faaliyetinden elde ettiği dışsal faydayı karşılık olarak ödemesi gerekmektedir. Bu görüş, ilk olarak sosyal refahdaki artış ve azalışları açıklamada, İngiliz İktisatçı Nicholas Kaldor tarafından ortaya atılmıştır. Kaldor'un bu görüşü daha sonra Hicks tarafından geliştirilmiştir. Kaldor-Hicks Yaklaşımı literatürde '**Tazmin İlkesi**' olarak da bilinmektedir (Özsoy ve Yıldırım, 1994, 38-39).

7.5.2. IS-LM Modeli

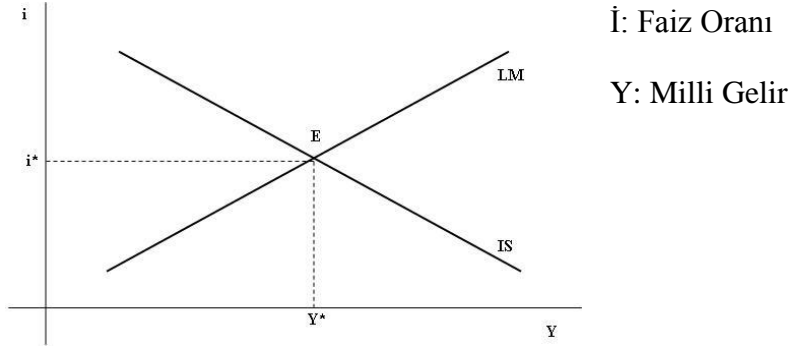
IS-LM Modeli, ekonominin genel dengesinin mal ve para piyasalarının eşanlı dengesi ile olacağını göstermektedir.

IS; Mal piyasasını temsil eder. I, yatırımlar ve S, tasarrufları oluşturur. Yatırımların ve tasarrufların birbirine eşit olduğu noktada mal piyasası dengeye gelir. IS doğrusu üzerinde bütün noktalarda mal piyasası belirli bir faiz oranı ve milli gelir bileşiminde dengededir. IS doğrusunun eğimi negatiftir.

LM; Para piyasasını temsil eder. M, para arzını ve L, para talebini oluşturur. Para arzı ile para talebinin birbirine eşit olduğu noktada Para piyasası dengeye gelir. LM doğrusu üzerindeki bütün noktalarda para piyasası belirli bir faiz oranı ve milli

gelir bileşiminde dengededir. LM doğrusunun eğimi pozitiftir (Bocutoğlu, 2012, 113-115).

Çizim-2: IS-LM Modeli

Ekonomi IS doğrusu ile LM doğrusunun kesiştiği E noktasında i^* , faiz oranı ve Y^* , milli gelir bileşiminde dengededir.

7.6. Kenneth Joseph Arrow'dan İlginç Örenek Metinler

Araştırma süresi boyunca Kenneth Joseph Arrow'un birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.6.1. İmkânsızlık Teoremi

Bu teoreme göre çoğunluk oyu ile bireysel tercihler sosyal tercihe dönüşmez. Çoğunluğun kararına uyarak bireysel tercihleri yok saymak ahlaki değildir. Ona göre sosyal tercihlerin ne kadar bireysel tercihleri yansıttığı minimum dört şarta bağlıdır (Ersoy, 2008, 630).

1. İhtiyaçlar arasındaki tercih değişebilir olmalı. Kolej yerine hastane yapımı tercih edilebilir olmalı.

2. Birey hastane yapımını kolej yapımına tercih ediyorsa ihtiyacın önem derecesine göre sıralanmasında hastane öne çıkmalı.

3. Aralarında çok fark olan alternatifler seçilmemeli. Tercih edilecek alternatifler birbirilerinden ilgisiz olmamalı.

4. Sosyal tercihi belirlemede güç sahibi tek kişinin iradesi ele alınmamalı.

1951’de yayımlanan ‘**Sosyal Tercih ve Bireysel Değerler**’ adlı kitabında kişisel tercihlerde doğrusal orantılı bir sosyal refah fonksiyonunun çizilmesinin imkânsızlığı üzerinde durmuştur.

7.6.2. Neo-Walrasyan Model (Arrow-Debreu-Mc Kenzie Modeli-ADM)

Walrasyan Denge’nin varlığını açıklamak amacı ile 1950 yılında yapılmış bir çalışmadır. Bu yaklaşıma göre denge; Sınırlı bütçeleri ile tüm tüketicilerin en çok doyumuna ulaştığı, üretim teknikleri çerçevesinde bütün üreticilerin en çok kar sağladığı talebin arza eşit olduğu durumda sağlanan bir fiyat düzeyi oluşturduğu durumda sağlanır. Bu teoride dengeden bir sapma olursa tekrar dengeye dönme fiyat mekanizması ile olur. Modelin en önemli özelliği ise makro ve mikro iktisadi yaklaşımları birleştirmesidir (Serdaroğlu, 1997, 51).

7.7. Wassily Wassilyovitch Leontief’den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Wassily Wassilyovitch Leontief’in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.7.1. Leontief Üretim Fonksiyonu Teorisi

Eş Ürün Eğrisi üzerinde bir noktadan diğerine geçildiğinde, üretim faktörleri oranındaki değişme karşısında, Marjinal Teknik İkame Oranının bu değişmeye yönelik duyarlılığı, Girdi İkame Esnekliği ile ölçülmektedir. Bu esneklik bir katsayı ile ifade edilmektedir. Girdi İkame Esneklik Katsayısı, üretim faktörleri oranındaki nispi değişikliğin y/x , Marjinal Teknik İkame Oranı’ndaki nispi değişmeye olan oranına eşit olmaktadır. İkame Esnekliği Katsayısı, negatif eğimli olan tipik bir Eş Ürün Eğrisi için daima pozitif değerli olmaktadır. Pozitif değer almasının nedeni, Eş Ürün Eğrisi üzerinde sol yukarıdan sağ aşağıya inildikçe, hem faktörlerin oranının hem de Marjinal Teknik İkame Oranının azalmasıdır. Girdi İkame Esnekliği’nin değerinin küçülmesi üretim faktörlerinin ikamesinin güçleştiğini, büyümesi ise üretim faktörlerinin ikamesinin kolaylaştığını göstermektedir (<http://asbava.blogspot.com.tr>, 2015).

Leontief Üretim Fonksiyonu Teorisi, İkame Esnekliği Katsayısı’nın sıfır olduğu üretim fonksiyonunu ifade eder. Belirli bir malın üretiminde faktörler

birbirinin tamamlayıcısı ise, eşürün eğrileri köşeli olur. Bu şekilde oluşan üretim fonksiyonuna **Leontief Üretim Fonksiyonu** denir.

7.7.2. Leontief Paradoksu

Ülkelerin bol olarak sahip olduğu üretim faktörleri ile ürettikleri malları ihraç etmesi, kıt olarak sahip oldukları üretim faktörleri ile ürettikleri malları ithal etmesi durumunda dış ticarete kazançlı çıkacağını savunan Hecksher-Ohlin Teorisi'nin tam tersi sonuç elde eden **Leontief Paradoksu**; Sermaye yoğun üretim yapan Amerika'nın dış ticaret verilerine göre aslında diğer ülkelere emek yoğun mal ihraç edip onlardan sermaye yoğun mallar ithal ettiği sonucuna varıyordu. Bu teoriye **Leontief Paradoksu** denir (<http://leontiefparadoksu.nedir.com>, 2015).

7.7.3. İinput-Output Medeli

Girdi-Çıktı Analizi, bir ekonomideki endüstrilerin dış taleplerle birlikte birbirlerinin iç taleplerini de karşılayacak kadar üretim yapmalarını sağlayacak denge koşullarını belirlemek için yapılır (<http://www.baskent.edu.tr>, 2015).

7.8. Gunnar Mrydal'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Gunnar Mrydal'ın birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.8.1. Dönem Başı (Ex-Ante), Dönem Sonu (Ex-Post)

Mrydal iktisadi faaliyetleri değerlendirmede Dönem Başı (Ex-Ante), Dönem Sonu (Ex-Post) kavramlarını kullandı. Ex-ante, istenilen olayın gerçekleşmesinden önceki, ex-post ise gerçekleşen olaydan sonraki durumu ifade etmektedir. Dönem başı beklentileri, dönem sonu ise sonuçları ifade eder. Beklenti ve sonuçlar arasındaki fark bu yöntemler ile ortaya çıktı. Mrydal bu yöntemi, tasarruf, yatırım, gelir değişimini açıklamada da kullandı (<http://muhasebeturk.org>, 2015).

7.8.2. Kutuplaşma Teorisi

Kutuplaşma Teorisi (Polarization Theory) 1959 yılında G. Myrdal tarafından ortaya atılmıştır. Bu teoriye göre; Gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasında, serbest ticarete dayanan bir ortaklık kurulunca, zengin ülkeler daha zengin, yoksul ülke ise daha yoksul duruma gelir. Gelişmiş ülke ile azgelişmiş ülke serbest mal ve

faktöre dayalı ticaret yaparsa iki ülke arasındaki gelişmişlik farkı artacaktır. Bu artışın 2 temel sebebi vardır (<http://asbava.blogspot.com.tr>, 2015).

1. Az gelişmiş ülke sanayilerinin gelişmiş ülke sanayileri ile rekabet edecek güçte olmamasıdır. Az gelişmiş ülke sanayisi gelişmiş ülke sanayisi ile rekabet edemeyerek ortadan kalkar.

2. Nitelikli emek ve sermaye yüksek gelir sebebi ile gelişmiş ülkeye göç eder. Bu iki neden sonucunda da farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkeler arasındaki entegrasyon gelişmiş ülke lehine işler.

7.9. Friedrich August Von Hayek Hayek'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Friedrich August Von Hayek Hayek'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Hayek'in Özgürlük Teorisi'ne göre özgürlük, bir insanın başkalarının zorlaması altında kalmaksızın davranabilmesi, hareket edebilmesidir. Bu özgürlük tanımı, özgürlük anlayışlarının yapılagelen tasnifinde '**Negatif Özgürlük**' kapsamına girmektedir. Hayek'in anlayışında özgür olmak, bir insanın onu, keyfi bir kararla belirli bir şekilde davranmaya zorlayabilecek bir kimsenin iradesine tabi olmaksızın, kendi kararlarına ve planlarına uygun bir şekilde eylemde bulunabilmesi demektir. Yani, başka birinin keyfi isteğinden bağımsız olmak durumudur (Kurt, 2006, 199-213).

7.10. Leonid Vitaliyevich Kantorovich'den İlginç Örenek Metinler

Araştırma süresi boyunca Leonid Vitaliyevich Kantorovich'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir

Lineer Tekniği'nin (Doğrusal programlama) ilk ve ayrıntılı kuramsal tartışması matematikçi L.V. Kantorovich tarafından yapılmıştır. Bugünkü anlamıyla yorumu ise matematikçi G. B. Dantzig 1947 yılında yapmıştır. Dantzig'in bu yorum ve çalışmaları J. V. Neumann, L. Hurwicz ve T. C. Koopmans gibi ekonomist ve matematikçi tarafından desteklenmiş ve bugün '**Simpleks**' adıyla tanımlanan, yönteme ulaşılmıştır. Özellikle gelişen bilgisayar olanakları, bu tekniği bugün işletmelerin her aşamasında çok karmaşık olabilen sorunların çözümünde dahi başarı ile kullanılabilir duruma getirmiştir. Bir sorunun Doğrusal Programlama Yöntemi ile

çözülebilmesi için; değişkenlerin rakamlarla ifadenmesi, değişkenler arasında seçenek, seçim olanağı bulunması ve uygulanacak sorunun kısa devreli olması gerekir. Diğer yandan Doğrusal Programlama'nın bir özelliği; matematikte (n) tane bilinmeyen, birbirinden bağımsız (n) tane doğrusal denklemle çözülebildiği halde, Doğrusal Programlamada (n) tane bilinmeyen (n)'den az denklemle çözülebilir olmasıdır. Doğrusal programlamanın 3 ana unsuru vardır: **Amaç Fonksiyonu, Kısıtlama Fonksiyonları, Pozitif Kısıtlama Fonksiyonudur** (Yalgın, 1984, 3).

7.11. Tjallaing Charles Koopmans'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Tjallaing Charles Koopmans'ın birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.11.1. Faaliyet Analiz Yöntemi

1942 yılında Faaliyet Analiz Teknikleri konusunda çalışmalar yaptı. Bu konuda **'Değişik Hatlarda Taşınan Mallar Arasında Mübadele Oranları'** çalışması vardır. Firma elindeki sınırlı girdi ile mal üretmek için uygun değer girdi karışımı elde eder ve bu karışımı da Lineer Program ve Faaliyet Analiz Raporu ile elde eder. Örneğin: Bir firmanın günde en fazla 100 çift Jean elde etmek için kullanabileceği bileşimler şu şekildedir (Ersoy, 2008, 649).

1. 3 sermaye birimi ile 5 emek birimi.

2. 4 sermaye birimi ile 4 emek birimi olsun.

Firma farklı faaliyet düzeylerini iki üretim işlemini kullanarak da elde edebilir. Böylece farklı kar düzeyleri oluşur. Koopmans geliştirdiği bu yöntemle kar maksimize etme sürecini ve faaliyet seviyesini bulmayı sağlamıştır.

7.11.2. Optimum İktisadi Büyüme Teorisi

İktisadi Büyüme Teorisi çok uzun bir dönem için optimum tüketim yöntemini bulmayı amaçlayan bir yöntemdir. Bu yöntem ile kıt kaynakların tahsisini tüm nesiller için maksimum kılmayı hedefler. Rasyonel tüketicinin amacı faydayı maksimize etmek olmalıdır. Fayda max için tercihlerin sıralanması gereği üzerinde durdu ve bu sıralamanın nasıl olacağını belirledi (Ersoy, 2008, 651).

7.12. Milton Friedman'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Milton Friedman'ın birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.12.1. Monetarizm

Monetarizm 1955-1965 yılları arasında Milton Friedman ve arkadaşları tarafından kurulmuştur. Amacı, 1929 Büyük Buhran etkisi ile Keynesyen Makro Teori tarafından bir kenara atılan **Paranın Miktar Teorisi** yaklaşımını tekrardan canlandırmaktır. Başlıca taraftarları, David Laidler, Michael Parkin, Harry Johnson, Karl Brunner, Alan Meltzer ve Alan Walters'tir (Bocutoğlu, 2012, 175).

Monetarizmin başlıca özellikleri;

1. Nominal Para Arzı, Nominal Milli Geliri belirleyen en önemli değişkendir.
2. Uzun dönemde Nominal Para Arzı'nın etkisi, esas olarak fiyatlar genel seviyesi ve diğer nominal değişkenler üzerinde görülür.
3. Kısa dönemde Nominal Para Arzı reel değişkenleri etkileyebilir. Firma ve hane halkından oluşan özel sektör doğası gereği istikrarlıdır (Bocutoğlu, 2012, 176).

7.12.2. Para Talebi Teorisi (Modern Miktar Teorisi)

Keynes ile birlikte gözden düşen Paranın Miktar Teorisi Monetaristler ile birlikte Paranın Modern Miktar Teorisi olarak yeniden ortaya çıkmıştır. Friedman'a göre, Paranın Modern Miktar Teorisi bir para talebi teorisidir. Friedman'a göre para talebi şunlara bağlıdır (Bocutoğlu, 2012, 178-179).

1. Elde tutulacak maksimum para miktarını belirleyen servete (sürekli gelire),
2. Parayı elde nakit olarak tutmanın sağlayacağı getiri ile parayı finansal aktiflere ya da reel aktiflere yatırmanın sağlayacağı getirinin karşılaştırılmasına,
3. Para talep edenlerin zevk ve tercihlerine bağlıdır.

Para Talebi Fonksiyonu;

MD: $f (Y, R, P, u)$

MD: Reel Para Talebi

Y: Sürekli Gelir

R: Finansal Aktiflerin Getiri Oranı

P: Beklenen Enflasyon Oranı

u: Para Talep Edenlerin zevk ve tercihleri.

Sürekli gelir seviyesi arttıkça, finansal aktiflerin getiri oranı azaldıkça, bekleneen enflasyon oranı düştükçe para talebi artar.

7.12.3. Enflasyana Yönelik Yaklaşımları

Enflasyonun sebebi, para arzı artışının mal arzı artışından yüksek olmasıdır. Ona göre enflasyona sebep olan para arzı artışının sebepleri şunlardır (Ersoy, 2008, 590).

1. Kamu harcamalarının hızlı büyümesi,
2. Hükümetin tam istihdama yönelik politikaları,
3. Merkez Bankası'nın yanlış politikalarıdır. Enflasyonun sebebi para arzını üretim artış hızından daha fazla artmasıdır. Enflasyonu önlemek için ise; para arzı üretim artış hızıyla aynı oranda artırılması gerekir.

7.13. Bertil Ohlin'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Bertil Ohlin'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Hechscher-Ohlin Teoremi: Bir ülke karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olan malı yani; görel olarak bol miktarda sahip olduğu faktörün kullanılarak üretildiği malı ihraç etmeli, avantajın az olduğu malı yani; görel olarak kıt sahip olduğu faktörün kullanılarak üretildiği malı ise ithal etmelidir.

Bu Teorinin Varsayımları:

1. Ülkeler faktör donanımları bakımından birbirinden farklıdır.
2. Malların faktör yoğunluğu farklıdır, bazı mallar daha emek yoğun diğerleri daha sermaye yoğundur,
3. Malların üretim fonksiyonları bütün ülkelerde aynıdır. Mal bir ülkede emek yoğun üretiliyorsa diğer ülkede de emek yoğun üretilir (Bu teknolojinin bütün ülkelerde aynı olması anlamına gelir, oysa teknoloji ülkelere göre farklılaşabilir),
4. Üretimde ölçeğe göre sabit verimler geçerlidir,
5. Ülkelerin talep koşulları birbirinin aynı olmasa da benzerdir. Dış ticaret talep nedeniyle değişmez (<http://www.deu.edu.tr>, 2015).

7.14. James Edward Meade'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca James Edward Meade'nin birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Gümrük Birliği Teorisi; Gümrük Birliği sorununu sistematik bir şekilde ilk inceleyen Viner'in Gümrük Birliği Teorisi'ni geliştirmiştir. Viner'in bu teorisinin özünde, gümrük birliklerinin ticaret yaratıcı ve ticaret saptırıcı olarak adlandırdığı iki etkisinin olmasıdır. Ticaret yaratıcı etki refahı artırıcı etki, ticaret saptırıcı etki ise refahı azaltıcı etkidir. Eğer birliğin ticaret yaratıcı etkisi, ticaret saptırıcı etkisinden büyük ise refah artar, tersi durumda ise refah azalır.

Meade bu teoriyi geliştirerek başka bir boyuta taşınmasına yol açmıştır. Meade'ye göre teorinin zayıf yönleri bulunmaktadır. Örneğin refah artırıcı etkinin refah saptırıcı etkiden nasıl fazla olduğunu açıklamada bu teori yetersiz kalmıştır. Meade yaratılan ticaret ve sapan ticaretin büyüklüğünü hesaplayabilmek için marjinal koşullardan hareket etmiş ve tüketicinin faydasını gösteren bir mala ödediği paranın gümrük vergisi kadar satıcının yararını aştığından hareketle, ticarettteki marjinal artışların zorunlu olarak refahı artıracığını; azalışların ise azaltacağını savunmuştur.

P_m , M malına yapılan marjinal harcama yani malın alış fiyatı,

Q_m , o malın satışından elde edilen marjinal gelir yani satış fiyatı,

D_m , M malından yapılan alışveriş iken, refah (tdm) aşağıdaki şekilde elde edilebilir.

$$(P_m - q_m) \cdot dM = (tdM)$$

Burada (tdm) birim başına refahın ölçüsü olabilecek gümrük vergisidir. (tdm) varlığı ticaretteki artışın zorunlu olarak refahı artıracığını; harcamalardaki azalışların ise refahı azaltacağı sonucunu verir. Gümrük vergilerinde meydana gelen marjinal azalış yapılan harcamaların yeniden düzenlenmesine yol açacaktır. Kimi mallara yapılan harcamalar artarken, kimi mallara yapılan harcamalar azalacaktır. Bu artış ve azalışları her birinin tarifelerle ağırlıklandırılması sonucu, refahdaki artış ve azalış saptanarak gümrük birliğinin refah üzerindeki etkisi ortaya konabilir (<http://iktisatcilar.blogcu.com>, 2008).

7.15. Herbert Alexander Simon'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Herbert Alexander Simon'un birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Simon'un **İktisadi Teşkilatlanma Sürecinde Karar Alama** konusundaki çalışmaları, örgütteki her bireyin birer karar verme mekanizması olduğunu yönündedir. Chester Barnard'ın savunduğu **'Örgütün amaçlarının gerçekleşmesi ve birey ihtiyaçlarının karşılanması verimlidir ve örgütün ömrü buna bağlıdır.'** görüşüne benzer bir şekilde ve bu görüşü destekler nitelikte olan **'Bireylerin, katkıları karşılığında beklediği doyum, örgütten ayrıldığı takdirde elde edeceği doyumdan çok olduğu sürece örgütte kalır.'** görüşünü savunmuştur. Özellikle bu düşüncesiyle görüşlerindeki İktisat Bilimi izlerini gözler önüne sermiştir (Yetiş, 2009, 2).

7.16. Theodore William Schultz'den İlgin Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Theodore William Schultz'un birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Schultz'un **İnsan Sermayesi Kuramı** ilk kez 1960 yılında ortaya çıkardığı **Beşeri Sermaye**; Biçimsel ve biçimsel olmayan eğitim ve yetiştirme süreçleri ile oluşturulan üretkenliği sağlayan bilişsel ve devinsel birikim anlamına gelmektedir. Bu tanım ışığında İnsan Sermayesi Kuramı'na göre bireyin üretkenliğini artıran her türlü etkinlik beşeri sermaye, bu sermayeyi geliştirmeye yönelik harcamalarda yatırım harcamasıdır. Sağlığı koruma, eğitim, göç gibi faktörler insan sermayesini geliştirir. Bu faktörler ile sermayeye yatırım sağlanması farklılık yaratacaktır ve bu farklılık ücretlerin artması, gelirin artması kalkınmanın sağlanması şeklinde gelişmeye sebep olacaktır (Tural, 2000, 114).

7.17. Sir William Arthur Lewis'dan İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Sir William Arthur Lewis'ın birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

7.17.1. Sınırsız Emek Arzı Teorisi ve İkili (Dual) Ekonomi Modeli

Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde, bir yandan nüfusun büyük bir bölümünün istihdam edildiği ve geleneksel tarzda üretimin gerçekleştiği geniş bir **Geleneksel** (Kırsal, Tarım) Sektör bulunmakta, bir yandan da sanayi üretimi gerçekleştiren piyasa merkezli **Modern** (Kentsel, Endüstriyel) Sektör bulunmaktadır. Lewis, İkili Ekonomi Modeli'nde, ülke ekonomilerinin asıl gücünün, sanayi sektöründen kaynaklandığını ileri sürmektedir. Geleneksel sektörde çalışır gibi görünen fazlalık sınırsız emek arzı vardır. Bu sektörde verim düşüktür. Yatırım ve tasarruf azdır. Modern sektörde ise düşük ücret ile işçi çalıştırılır ve dolayısı ile kar elde edilir. Elde edilen bu kar yatırımlara dönüştürülür. Lewis'e göre geleneksel sektöre sahip olan ülkelerde, fazla olan işgücü sektörden çekildiğinde, toplam hâsılda herhangi bir değişiklik olmayacaktır. Çekilen bu fazlalık modern sektöre aktarılırsa az gelişmiş ülkelerin büyüme ve kalkınma süreci başlayacaktır (Özdemir, 2010, 11).

7.17.2. Ekonomik Büyüme Yaklaşımı

Lewis'e göre, gelişmiş ülkeler, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin büyüme oranları üzerinde bir etkiye, hatta kontrol gücüne sahiptir. Bunu ticaret yoluyla gerçekleştirirler. Gelişmiş ülkeler hızlı büyüdükçe, bu büyümeyi sağlayan motordan yayılan '**titreşim**' dünyanın geri kalan ülkelerine de ulaşmakta ve her birini ekonomik gelişme düzeylerine uygun olarak pozitif bir şekilde etkilemektedir. Özlü bir şekilde ifade edilecek olursa, imalat üretiminin artması sonucunda ekonomik olarak büyüyen gelişmiş ülkeler, artan ihracatları yanında daha fazla oranda ithalat da gerçekleştirirler. Hızlanan ithalatın artış oranına paralel bir şekilde az gelişmiş ülkeler de daha fazla ihracatta bulunurlar. Böylece, ortaya çıkan ekonomik büyümeden, uluslararası ticaret yoluyla gelişmiş ülkeler yanında az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler de istifade ederler (Özdemir, 2010, 16).

7.18. Lawrence Robert Klein'den İlginç Örnek Metinler

Araştırma süresi boyunca Lawrence Robert Klein'in birçok çalışmasına ulaşılmıştır. Burada önemli olan birkaç tanesi verilmiştir.

Ekonometrik modellerin başlıca yaratıcısı ve savunucusu olan Lawrence Robert Klein'e göre, gerçekliğin basitleştirilmiş bir tasarımı olan böyle bir model, ekonomik etkenlerin ve kurumsal mekanizmaların davranışlarını ifade eden bir denklemler bütününden oluşur. Bu modeller, ulusal bir ekonomi içindeki karmaşık bağlantıları hesaba katmak için en etkili araçlardır. Kuramsal bir bütün olan ve istatistik yöntemlerini kullanan Ekonometri, öne sürülen bağıntıların geçerliliğini denetlemeye ve katsayılarını, sayısal olarak değerlendirmeye olanak verir. Basitleştirici niteliklerine karşın, ekonometrik modeller, ancak bilişimin gelişmesiyle matematiksel bir işlem durumuna gelebilirler (<http://hakkindabilgial.com>, 2015).

DÖRDÜNCÜ KESİM: GENEL DEĞERLENDİRME

8. BULGULAR, ÖNERİLER, GENEL SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın sonuçları özet olarak aktarılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda ulaşılan bulgulara yer verilmiş ve bulguların sonucunda öneriler sunulmuştur. Araştırmanın genel sonucu açıklanmıştır.

8.1. Bulgular ve Öneriler

Bulgu 1: 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi yakın tarihimizdeki iktisadi olayların incelenmesine yardımcı olmuştur.

İktisadi olaylar incelenmesinde kolaylık oluşturması itibari ile dönemlere ayrılarak incelenir. İnsanlığın var oluşundan bu yana iktisadi olaylar yaşanmaktadır. Fakat incelemede kolaylık olması açısından İktisat Tarihi İlkçağ'dan başlayarak, ana hatları ile; Ortaçağ, Merkantalist Dönem, Fizyokrasi Dönemi, Klasik İktisat Dönemi, Keynesyen İktisat Dönemi, Neo-Klasik İktisat Dönemi olarak ayrılır ve döneme damgasını vuran iktisadi olaylar bu dönemler çerçevesinde incelenir. Yakın tarihimizde ortaya çıkan iktisadi olaylar ise, Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların araştırılması ile incelenme fırsatı bulacaktır.

Öneri 1: İktisadi olaylar kolay incelenmesi açısından dönemlere ayrılarak incelendiği için yakın tarihimizin iktisadi olayları Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılar başlığı altında incelenebilir. Böylece İlkçağ'dan başlayan İktisadi Düşünceler Tarihi, Nobel İktisat Ödülü altındaki gelişmelerle devam edecektir. Böylece, İktisadi Düşünceler Tarihi kitaplarının son kısmına bu başlıkla kendisine yer bulabileceği düşünülmektedir.

Bulgu 2: Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi, iktisatın gelişimi hakkında bilgi vermektedir.

Ödüllü iktisatçıların İktisat Bilim Dalı'na katkılarının araştırılması ile iktisadi bir olayın gelişimi hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Böylece iktisadi aşamanın farkındalığı sağlanmış ve iktisatın geçmişi, bugünü ve yarını hakkında fikir sahibi olunması sağlanmıştır.

Öneri 2: Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların araştırılması, iktisadi olayların incelenmesi ve iktisatın geleceği hakkında bilgi verilmesi açısından büyük önem arz etmesine karşın, bu konuda yapılan araştırmalar oldukça azdır. İktisadi önemi açısından Nobel İktisat Ödülü ile ilgili tez, makale ve yazılan kitap sayısı artırılmalıdır. İktisatın geçmişi, bugünü ve geleceği açısından kaynak teşkil edebilecek bir konu olan Nobel İktisat Ödülü ve ödülü alan iktisatçıların düşünceleri, hayatları, fikirlerinin öğrenilmesi için kaynakların artırılması gerekmektedir.

Bulgu 3: Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılar incelendiğinde ödül alan iktisatçıların bazı ortak özellikleri olduğu saptanmıştır. Ödüllü iktisatçıların tamamının ekonometri, matematik ve istatistik ile ilgilenmeleri, çoğunun siyaset ile uğraşması ve bu iktisatçıların gelişmiş ülke vatandaşı olduğu görülmektedir.

Gelişmiş ülkelerde gerek AR-GE çalışmalarının yapılması, gerekse araştırma yapmak ve fikir geliştirme için uygun ortam olması sebepleri ile çalışmalar rahatlıkla yapılabilmektedir.

Öneri 3: Gelişmemiş ülke iktisatçıları AR-GE çalışmalarının eksikliği, çalışma için uygun ortam olmaması gibi sebeplerden ötürü çalışma yapamamaktadır. Gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde AR-GE çalışmaları yapılır ve iktisadi çalışma için uygun ortam hazırlanırsa bu ülke vatandaşları da Nobel İktisat Ödülü'nü alabilecekleri düşünülmektedir.

8.2. Genel Sonuç

1969 yılından itibaren verilmeye başlayan Nobel İktisat Ödülleri; yaklaşımları ile İktisat Bilimi'ne katkıda bulunan iktisatçıları tanımamızı ve verildiği tarihten bu yana olan iktisadi gelişmeler hakkında bilgi edinmemizi sağlar. Bu çalışmada 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçılar araştırılmıştır. Bu iktisatçıların hayatları, fikirleri ve iktisata katkılarına yer verilerek İktisat Bilimi'ndeki son gelişmeler hakkında fikir sahibi olunması sağlanmıştır. İktisatın geçmişten bu güne gelişimi hakkında fikir sahibi olunmuştur.

Nobel İktisat Ödülleri insanlığa yararlı çalışmaların ödüllendirilmesi amacı ile verilmektedir. Bir açıdan da verildiği dönemin sorunlarına en iyi çözümü bulan çalışmanın ödüllendirilmesi amacını taşımaktadır. 1970li yıllar genel olarak kalkınma sorunlarını yaşadığı, kalkınmanın hızlanması ve kalkınmışlık seviyesine

ulaşma çabalarının var olduğu bir dnemdir. Kısaca dnemin sorunu kalkınma ve kalkınma hızıdır. Yapılan çalışmalarda bu sorunun giderilmesi için çalışılmış ve ilerinden bu amaca en uygun olanları, dnemin bu sorununa en uygun zm yolunu bulan çalışmalar budl iledllendirilmiştir. Bunarnek olarak, 1979 yılında Schultz ve Lewis'in 'İktisadi Kalkınma Konusundazellikle Gelişenlkeler Aısındannc alışmaları' gsterilebilir. Bylece bir bakıma dnemin iktisadi sorununa zm bulan alışmalardllendirilerek bu sorunun giderilmesi için yapılacak diğer alışmalaranclk edilmiştir

Nobel İktisatdl alan iktisatçıların incelenmesi, iktisatın geçmişi, bugn ve geleceği hakkında bilgi edinmemize olanak sağlamıştır. İktisadi bir olay ya da bir iktisat kuramı oluşturulduğu andaki saf hali ile kalmamış iktisatçılar tarafından geliştirilmiştir.rneğin; Klasiklerin 'Para talebinin sadece gelirin bir fonksiyonu' olduğu dşncesine dayalı olan Miktar Teorisi, Milton Friedman tarafından geliştirilerek Modern Miktar Teorisi olarak İktisat Bilimi'ne sunulmuştur. Milton Friedman ise 1976 yılında 'Tketime Analizleri, Para Teorisi ve İstikrar Politikasının Karmaşıklığı' alanlarındaki çalışmalarından dolayı Nobel İktisatdl'n almıştır. Dolayısı ile Miktar Kuramı'nın geçmişi ve bu kuramın gelişimi hakkında Nobel İktisatdl çerçevesinde bilgi sahibi olunmuştur.

Nobel İktisatdl alan çalışmaların geçmişi ile şimdi arasında yukarıda açıklanan ilişkizelliği, iktisatın geleceği hakkında yorum yapılmasında da sz konusudur.rneğin; geçmişten bugne iktisat aısındannem arz eden ve zlmesi istenen ennemli sorunlardan bir tanesi 'Kaynakların Etkin Kullanımı' sorunudur. Bu alanda birçok çalışma yapılmıştır. Nobel İktisatdlleri çerçevesinde ise; 1975 yılında Kantorovich ve Koopmans 'Optimum Kaynak Tahsisi Teorisi' konularındaki çalışmalarından dolayıdle layık grlmşlerdir. Daha sonra ise 1988 yılında Maurice Allais 'Kaynakların Etkin Kullanılması ve Piyasalar Teorisi' konularında çalışmalarından dolayıdl almıştır. Buradan incelenen dnem aralığından (1969-1980) itibaren konu hakkında çalışma yapıldığı, bu çalışmanın ne aşamaya geldiği ve kaynakların etkin kullanımı için gelecek dnemde ne gibi çalışmaların yapılması gerektiği hakkında fikir sahibi olunacağı sonucuna ulaşılmaktadır. Bir diğer açıdan ise, İktisat ile ilgilenen kişilerin konu hakkındaki en son gelişmeleriĞrenmesine katkı sağlamaktadır. En son gelişmeler doğrultusunda bu konuda bundan sonra neler

yapılabileceği, bu konunun nereye gideceği konusunda bilgi edinmemize yardımcı olmuştur.

Sonuç olarak 1969-1980 yılları arasında Nobel İktisat Ödülü alan iktisatçıların incelenmesi dönemin iktisadi sorunlarının belirlenmesi, belirlenen sorunlara çözüm yolları bulunmasına yol açmıştır. İktisatın geçmişı ve bugünü arasında bağ kurarak iktisatın geleceği hakkında fikir edinmemize yardımcı olmuştur.

Bu araştırma gelecekteki araştırmalar için öncelikle yakın tarihimizin iktisadi olaylarını öğrenme ve iktisatçıların hayatları, eserleri, iktisata katkılarının öğrenilmesi açısından kaynak oluşturacaktır. Araştırmacılar bu kaynakla iktisata katkısı olan iktisatçıları tanıma, eserleri hakkında bilgi sahibi olma fırsatı bulacaktır.

EK: 1969-2014 Yılları Arasında Nobel İktisat Ödüllü Alan İktisatçılar

1969	Ragnar Frisch	Ekonomik süreçlerin analizi için, dinamik modeller geliştirip uyguladıkları için
	Jan Tinbergen	
1970	Paul Samuelson	Statik ve dinamik ekonomik kuramını geliştirdiği ve ekonomi biliminde analiz düzeyini yükseltmede aktif olarak katkı sağlayan bilimsel çalışması için
1971	Simon Kuznets	Gelişme süreci ile ekonomik ve sosyal yapının kavrayışını geliştiren ve yeni bir bakış açısı getiren; tecrübesiyle bulduğu ekonomik büyüme yorumu için
1972	John Hicks	Genel ekonomik denge teorisi ve refah teorisi konularındaki öncü katkıları için
	Kenneth Arrow	
1973	Wassily Leontief	Girdi-çıktı yöntemini geliştirdiği için ve buna önemli ekonomik sorunlarının çözümünde başvurduğu için
1974	Gunnar Myrdal	Para politikası ve ekonomik dalgalanma kuramlarındaki öncü çalışmaları için ve ekonomik, sosyal ve kurumsal olguların birbirine bağlılığı üzerine derinlemesine analizleri için
	F. Hayek	
1975	Leonid Kantorovich	Kaynakların optimum dağılımı teorisine katkıları için
	Tjalling Koopmans	
1976	Milton Friedman	Tüketim analizi, para tarihi ve teorisi alanlarındaki başarısı için ve istikrar politikasının karmaşıklığını gösterdiği için
1977	Bertil Ohlin	Uluslararası ticaret ve uluslararası sermaye hareketleri teorisine çığır açan katkıları için
	James Meade	
1978	Herbert Simon	Ekonomik organizasyonlar içinde karar-verme süreçleri üzerine öncü araştırmaları için
1979	Theodore Schultz	Gelişmekte olan ülkelerin sorunlarını özellikle dikkate aldığı, ekonomik gelişme araştırmaları konusunda öncü çalışmaları için
	Arthur Lewis	
1980	Lawrence Klein	Ekonometrik modeller kurduğu ve bunları ekonomik politikalar ve ekonomik dalgalanmaların analizine uyguladığı için
1981	James Tobin	Finansal piyasaları analizi ve bunların harcama kararları, istihdam, üretim ve fiyatlarla ilişkisini analizi için
1982	George Stigler	Piyasaların kamusal düzenlemesinin etkileri ve sebepleri, piyasaların fonksiyonu, endüstriyel yapılar çalışmaları için
1983	Gerard Debreu	Genel denge teorisinin titiz yeniden açıklaması ve ekonomik teoriye yeni analitik metotlar katması için

1984	Richard Stone	Milli muhasebe sisteminin gelişmesine esaslı katkıları ve dolayısıyla ampirik ekonomik analiz temellerini fazlasıyla geliştirdiği için
1985	Franco Modigliani	Finansal piyasaların ve tasarrufların analizinde öncü çalışmaları için
1986	James M. Buchanan	Ekonomik ve siyasi karar verme teorisinde, kontrat ve anayasa temelindeki katkıları için
1987	Robert Solow	Ekonomik büyüme teorisine yaptığı katkılar için
1988	Maurice Allais	Kaynakların etkin kullanılması ve piyasalar teorisine öncü katkıları için
1989	Trygve Haavelmo	Eşzamanlı ekonomik yapının analizi ve ekonometrinin olasılık teorisinin temellerini açıklığa kavuşturduğu için
1990	Harry Markowitz	Finansal ekonomi teorisi konusunda öncü çalışmaları için
	Merton Miller	
	William Forsyth Sharpe	
1991	Ronald H. Coase	Ekonominin kurumsal yapısı ve fonksiyonu için, mülkiyet hakları ve işlem maliyetlerinin önemini keşfedip açıklığa kavuşturduğu için
1992	Gary Becker	Piyasa-dışı davranışlar da dahil olmak üzere, insan davranışı ve etkileşiminin çok geniş bir şekilde incelenmesi suretiyle mikroekonominin kapsamını genişletmesi için
1993	Robert Fogel	Ekonomik ve kurumsal değişimleri açıklamak için ekonomik teori ve kantitatif yöntemler uygulayarak ekonomi tarihi konusundaki araştırmaları yeniledikleri için
	Douglass North	
1994	John Harsanyi	İşbirlikçi olmayan oyun kuramında denge konusunda öncü analizleri için
	John Forbes Nash	
	Reinhard Selten	
1995	Robert Lucas, Jr.	Rasyonel beklentiler hipotezini tatbik etmesi ve geliştirmesi, ve dolayısıyla makroekonomik analizi değiştirip, ekonomik politika konusunda kavrayışımızı derinleştirdiği için
1996	James Mirrlees	Asimetrik enformasyonda teşviklerin ekonomik teorisine yaptıkları temel katkılar için
	William Vickrey	

1997	Robert C. Merton	Derivatiflerin değerini belirlemek için geliştirdikleri yeni metod için
	Myron Scholes	
1998	Amartya Sen	Refah ekonomisi konusundaki katkıları için
1999	Robert Mundell	Değişik döviz kuru rejimlerinde mali ve parasal politikaların analizi ve optimum para alanlarının analizi için
2000	James Heckman	Seçilmiş örneklerin analizi için teori ve metotlar geliştirdiği için
	Daniel McFadden	Ayrık seçimlerin analizi için teori ve metotlar geliştirdiği için
2001	George Akerlof	Asimetrik enformasyonlu piyasalardaki analizleri için
	Michael Spence	
	Joseph E. Stiglitz	
2002	Daniel Kahneman	Özellikle insani karar verme ve belirsizlik içinde verilen kararlar konusunda, ekonomik bilimlere psikolojik araştırma kavrayışını entegre ettiği için
	Vernon L. Smith	Ampirik ekonomi analizinde, bilhassa alternatif piyasa mekanizmaları konusundaki çalışmalarda bir araç olarak laboratuvar deneylerini geliştirdiği için
2003	Robert F. Engle	Zamanla değişen volatilité gösteren ekonomik zaman serilerinin analizi için geliştirdiği yöntemler için
	Clive Granger	Ortak eğilimler gösteren ekonomik zaman serilerinin analizi için
2004	Finn E. Kydland	İş döngüsünün arkasındaki harekete geçiren gücün ve ekonomik politikanın çağa uyumu konularıyla dinamik makroekonomiye katkıları için
	Edward C. Prescott	
2005	Robert Aumann	Oyun kuramı analizi ile, işbirliği ve uyuşmazlık konularındaki kavrayışımızı geliştirdikleri için
	Thomas Schelling	
2006	Edmund Phelps	Makroekonomik politikada dönemler arası takas imkânlarını analizi için

2007	Leonid Hurwicz	Mekanizma tasarımı teorisinin temellerini attıkları için
	Eric Maskin	
	Roger Myerson	
2008	Paul Krugman	Ticaret modellerinin ve ekonomik faaliyetin konumunu incelemesi nedeniyle
2009	Elinor Ostrom	Özellikle kamu olmak üzere, ekonomi yönetimi konusundaki analizleri için
	Oliver E. Williamson	Özellikle şirket sınırları olmak üzere, ekonomi yönetimi konusundaki analizleri için
2010	Peter A. Diamond	Arama friksiyonları içeren piyasaları analizleri için
	Dale T. Mortensen	
	Christopher A. Pissarides	
2011	Thomas J. Sargent	Makroekonomide neden ve sonuç üzerindeki ampirik araştırmaları için
	C. A. Sims	
2012	Alvin E. Roth	Dengeli tahsis edilme kuramı ve piyasa tasarımı uygulaması için
	Lloyd Shapley	
2013	Eugene Fama	Aktif varlık fiyatlarının empirik olarak analizi için
	Lars Peter Hansen	
	Robert J. Shiller	
2014	Jean Tirole	Büyük Firmaların Piyasa Gücü ve Kontrolü

KAYNAKÇA

- ALTINTAŞ, Mustafa. DEMİREL, Baki. GÜVERCİN, Deniz. AKSOY, Emre. SEVİM, Cüneyt. GÜNAYDIN, İbrahim, Ekonomi Bilimi'nde Dönüşümün Nobel Ekonomi Ödüllerine Yansıması, Ankara: Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 2008.
- BOCUTOĞLU, Ersan, Karşılaştırmalı Makro İktisat, Ekin Yayınevi, Bursa, 2013.
- ERSOY, Arif, İktisadi Teoriler ve Düşünceler Tarihi, Nobel Yayınevi, Ankara, 2008.
- GÖKER, Zeliha, Kamusal Mallar Tanımına Farklı Görüşler, Akdeniz Üniversitesi, Maliye Dergisi, sayı 155, Temmuz-Aralık, s.109-110, 2008.
- KURT, Senem, Hayek'in Özgürlük ve Adalet Teorisi, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, s. 199-213, 2006.
- ONGAN, Hakan, Gelir Eşitsizliği Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları Ve Ters U Eğrisi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi İktisat Bölümü s.155-156, (Yayın tarihi yok).
- ORHAN, Z.Osman, ERDOĞAN, Seyfettin, Para Politikası, Palme Yayınları, Ankara, s.163, 2005.
- ÖZDEMİR, Süleyman, 1979 Nobel İktisat Ödülü: Sir W. Arthur Lewis'in İktisat Bilimine Katkıları, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, 2010, s.16.
- ÖZATEŞLER, Mustafa. GÖKALP, M.Faysal. BAŞER, Sadık. Ö, Nobel Ekonomi Ödülü Alan Ekonomistler ve Azgelişmiş Ülkeler, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 1998.
- ÖZSOY, İsmail, YILDIRIM, Uğur, Kaldor-Hicks Yaklaşımı, Çevre Dergisi say:11 38-39, 1994.
- SERDAROĞLU, Ufuk, Ekonomik Yaklaşım, Gazi Üniversitesi, İİbf, İktisat Bölümü, Cilt 8, Sayı 26, Sonbahar, s.51, 1997.
- SOYAK, Alkan, Nobel İktisat Ödülleri Üzerine Bir Yorum, Marmara Üniversitesi Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi, s. 74-87, 2003.

TURAL, Nejla, Eğitim Yatırımların Getirilmesi Ve Eğitimde Kaynak Dağılımı, Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri s.114, (yayımlanma tarihi yok).

TÜRKAY, Metin, Optimizasyon Modelleri ve Çözüm Metodları, Koç Üniversitesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, 2006.

UYGUR, Ercan, Ekonometrinin Gelişimi: İktisadın ‘Bilim’Olma Çabası, Ankara: Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, 2006.

ÜNSAL, M. Erdal, Mikro İktisat, İmaj Yayıncılık, Ankara, 2012.

YALGIN, Oktay, Doğrusal Programlama ve Madencilğe İlişkin İki Basit Örnek, Ankara: Maden Y. Müh s.3, 1984.

YETİŞ, M.Ali, Herbert Alexander Simon Karmaşık Örgütlerin İncelenmesinde Yöntemler ve Modeller Toplumsal Süreç Modelleri ve Toplumsal Psikolojik Bakış Açısı Karar Verme, İstanbul, Yeditepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, 2009.

İnternet Kaynakları

<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=274>, ‘Ragnar Anton Kittil Frisch kimdir, Erişim Tarihi: 07.02.2015.

<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=321>, ‘Wassily Wassilyovitch Leontief kimdir, Erişim Tarihi: 28.03.2015.

<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=187>, ‘Gunnar Myrdal kimdir, Erişim Tarihi: 28.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Ragnar_Anton_Kittil_Frisch, ‘Ragnar Anton Kittil Frisch’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 11.03.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Jan_Tinbergen, ‘Jan Tinbergen’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 14.03.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Paul_Samuelson, ‘Paul Anthony Samuelson’un hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 17.03.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Simon_Kuznets, ‘Simon Kuznets’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 21.03.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/John_Hicks, ‘John Richard Hicks’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 21.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kenneth_Arrow, ‘Kenneth Joseph Arrow’un hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 27.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Wassily_Leontief, ‘Wassily Wassilyovitch Leontief’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 12.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Gunnar_Myrdal, ‘Gunnar Myrdal’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 16.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Friedrich_August_von_Hayek, ‘Friedrich August Von Hayek’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 16.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Leonid_Kantorovic, ‘Leonid Vitaliyevich Kantorovich’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 19.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Tjalling_Koopmans, ‘Tjalling Charles Koopmans’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 19.04.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Milton_Friedman, ‘Milton Friedman’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 11.05.2015

http://tr.wikipedia.org/wiki/Bertil_Ohlin, ‘Bertil Ohlin’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 13.05.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/James_Meade, ‘James Edward Meade’nin hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 19.05.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Herbert_Simon, ‘Herbert Alexander Simon’un hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 21.05.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Theodore_Schultz, ‘Theodore William Schultz’un hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 19.05.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Arthur_Lewis, ‘Sir William Arthur Lewis’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 21.05.2015.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Lawrence_Klein, ‘Lawrence Robert Klein’in hayatı, eserleri, çalışmaları’, Erişim Tarihi: 25.05.2015.

<http://leontiefparadoksu.nedir.com>, ‘Leontief Paradoksu nedir’, Erişim Tarihi: 23.04.2015.

<http://www.baskent.edu.tr/input-output>, ‘input-output modeli nedir’, Erişim Tarihi: 11.03.2015.

<http://muhasebeturk.org/ex-ante>, ‘dönem başı, dönem sonu’, Erişim Tarihi: 13.03.2015.

<http://iktisatcilar.blogcu.com/ikinci%20en%20iyi%20teori>, ‘İkinci En İyi Teori’, Erişim Tarihi: 05.03.2015.

<http://hakkindabilgial.com/biyografiler/bilim-adamlari-kimdir/5266-lawrence-robert-klein-kimdir.html>, ‘Lawrence Robert Klein Çalışmaları’ Erişim Tarihi: 05.09.2015.

<http://www.blogcu.com/etiket/g%C3%BCmr%C3%BCk%20birli%C4%9Fi%20teori> ‘Gümrük Birliği Teorisi’, Erişim Tarihi: 16.05.2015.

<http://www.deu.edu.tr/userweb/dilek.seymen/dosyalar/Heckscher-Ohlin%20Teoremi.pdf>, ‘Heckscher-Ohlin Teori’, Erişim Tarihi: 05.05.2015.

<http://asbava.blogspot.com.tr/2014/01/uretim-fonksiyonu-turleri.html>, ‘Leontief Üretim Fonksiyonu’, Erişim Tarihi: 01.01.2015.

<http://asbava.blogspot.com.tr/2011/01/kutuplasma-teorisi.html>, ‘Kutuplaşma Teorisi’, Erişim Tarihi: 02.02.2015.

<http://tgku.com/2014/12/17/tinbergen-kurali-nedir-tinbergen-kurali-nedemek-tinbergen-kurali-anlami>, ‘Tinbergen Kuralı’, Erişim Tarihi: 21.03.2015.

<http://www.msxlab.org/forum/bilim-ww/276633-bertil-ohlin.html>, ‘Bertil Ohlin Kimdir’, Erişim Tarihi: 01.04.2015.

<http://www.msxlabs.org/forum/bilim-ww/276633-bertil-ohlin.html>, ‘Bertil Ohlin Çalışmaları’, Erişim Tarihi: 18.02.2015.

<http://www.filozof.net/tjalling-charles-koopmans>, ‘Tjalling Charles Koopmans Kimdir’, Erişim Tarihi: 23.03.2015.

<http://filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-h/21465-john-hicks-kimdir-hayati-eserleri-hakkinda-bilgi.html>, ‘Jhon Hicks Kimdir’, Erişim Tarihi: 17.05.2015.

<http://www.filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-k/19019-simon-kuznets-kimdir-hayati-eserleri-hakkinda-bilgi.html>, ‘Simon Kuznets Kimdir’, Erişim Tarihi: 29.05.2015.

<http://www.filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-s/43175-paul-samuelson-kimdir-hayat-kitaplar-hakk-nda-bilgi.html>, ‘Paul Samuelson Eserleri’, Erişim Tarihi: 22.05.2015

<http://www.filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-k/19019-simon-kuznets-kimdir-hayati-eserleri-hakkinda-bilgi.html>, ‘Simon Kuznets Eserleri’, Erişim Tarihi: 21.04.2015.

<http://filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-h/21465-john-hicks-kimdir-hayati-eserleri-hakkinda-bilgi.html>, ‘John Hick Eserleri’, Erişim Tarihi: 20.02.2015.

<http://www.filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-a/20448-kenneth-arrow-kimdir-hayati-eserleri-hakkinda-bilgi.html>, ‘Kenneth Arrow Eserleri’, Erişim Tarihi: 15.02.2015.

<http://www.filozof.net/Turkce/filozof-biyografi-k/43979-tjalling-koopmans-kimdir-hayat-kitaplar-hakk-nda-bilgi.html>, ‘Tjalling Koopmans Eserleri’, Erişim Tarihi: 03.05.2015.

http://filozof.net/bertil_ohlin, ‘Bertil Ohlin Eserleri’, Erişim Tarihi: 11.02.2015.

<http://www.sozkimin.com/a/421-paul-samuelson-kimdir-sozleri-ve-hayati.html>, ‘Paul Antony Samuelson Kimdir’, erişim tarihi: 06.05.2015.

<http://www.sozkimin.com/a/421-paul-samuelson-kimdir-sozleri-ve-hayati.html>, ‘Paul Samuelson Eserleri’, Erişim Tarihi: 01.01.2015.

<http://www.milliyet.com.tr/jan-tinbergen>, ‘Jan Tinbergen Ve Devlet Plenlama Teşkilatı’, Erişim Tarihi: 13.05.2015.

http://www.turkcebilgi.com/james_meade, ‘James Meade Eserleri’, Erişim Tarihi: 14.05.2015.

http://www.turkcebilgi.com/bertil_ohlin, ‘Bertil Ohlin Eserleri’, Erişim Tarihi: 07.02.2015.

(<http://www.turkcebilgi.com/james-meade>, ‘James Meade Eserleri’, Erişim Tarihi: 14.03.2015.

<http://www.nkfu.com/milton-friedman-kimdir>, ‘Milton Friedman Eserleri’, Erişim Tarihi: 16.02.2015.

<http://www.nkfu.com/milton-friedman-kimdir>, ‘Milton Friedman Eserleri’, Erişim Tarihi: 02.02.2015.

[Http://Www.Dersimiz.Com/Bilgibankasi/milton-friedman-kimdir](http://Www.Dersimiz.Com/Bilgibankasi/milton-friedman-kimdir) Hakkında-Bilgi--3876.Html#.Vxsxzpntmko, ‘Milton Friedman Kimdir’ Erişim Tarihi: 22.04.2015.

<http://www.saat.bbs.tr/kimdir/L/11-Leonid%20Vitaliyevich%20Kantorovich.html>, ‘Leonid Vitaliyevich Kantorovich Kimdir’, Erişim Tarihi: 03.04.2015

<http://www.saat.bbs.tr/Kimdir/B/Bertil%20Ohlin.html>, ‘ Bertil Ohlin Hayatı ‘, Erişim Tarihi: 09.01.2015

<http://crunchtime80.blogspot.com.tr/2013/10/temel-iktisatcilar-46-kenneth-arrow.html>, ‘Kenneth Arrow Kimdir’, Erişim Tarihi: 13.03.2015.

<http://frmsinsi.net/showthread.php?t=965665>, ‘Simon Kuznets Kimdir’, Erişim Tarihi: 05.05.2015.

http://www.felsefe.gen.tr/friedrich_august_von_hayek_kimdir.asp, ‘Friedrich August Von Hayek eserleri’, Erişim Tarihi: 14.02.2015.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.559fc76e8a70e4.48333683, Erişim Tarihi: 22.05.2015.

<http://isletme.cbu.edu.tr/doc/nobel.pdf>, ‘Nobel Ekonomi Ödülleri sahipleri listesi’, Erişim Tarihi:13.03.2015.

<http://www.thefamouspeople.com/profiles/ragnar-frisch-290.php>, 'Frisch Hayatı',
Erişim Tarihi: 19.02.2015.